

СВОБОДА

Пам'ятаймо про Україну!

Видає Український Народний Союз — SVOBODA — Published by the Ukrainian National Association

ЦІНА $1.00 РАЗ НА ТИЖДЕНЬ ONCE A WEEK PRICE $1.00

РІК CIX П'ЯТНИЦЯ, 3 ТРАВНЯ 2002 РОКУ ЧИСЛО 18 VOL. CIX FRIDAY, MAY 3, 2002 No. 18

Офіційний Вашінґтон – про справу української зброї та Ірак

ВАШІНҐТОН. – Представники адміністрації Президента США Джорджа Буша офіційно прокоментували повідомлення преси стосовно звинувачень у нелегальному постачанні української зброї Іракові. Речник Державного департаменту США Ричард Бавчер на запитання кореспондента під час пресової конференції 29 квітня пообіцяв розглянути питання, чи уряд США обговорював з українською стороною звинувачення про нелегальне постачання зброї Іракові. Через кілька годин у письмовому повідомленні Державний департамент заявив: „З глибоким занепокоєнням ми розглядаємо кожне повідомлення про здійснене або запропоноване передання Іракові будь-якою країною зброї або товарів, що мають стосунок до озброєнь. Ми не сумніваємося, що Ірак прагне отримати новітні системи озброєнь. Ми можемо вас запевнити, що ми вживемо відповідних заходів, якщо нам стане відомо про яке-небудь розповсюдження озброєнь до Іраку з будь-якої країни", мовиться у заяві Державного департаменту, і щодо Україні зокрема зазначено: „Досі ми не отримали достовірних доказів, що системи „Кольчуга" було передано Іракові. Ми уважно розглядаємо кожну доречну інформацію, коли її отримуємо. Український уряд заявив, що не мало місця й не буде такого передання. Ми очікуємо, що Україна ґарантуватиме недопущення таких постачань".

„Радіо „Свобода"

Клопіт з діяспорою

За прикладом незалежних прибалтійських держав, які невдовзі після розпаду совєтської імперії обернулися обличччям до своїх західних діяспор і надали вихідцям з рідних земель всілякі пільги, незалежна Україна також пообіцяла розв'язати це важливе для світового українства питання. Був час, коли ми буквально з дня на день чекали прийняття закону „Про закордонного українця". На жаль, в цьому сенсі Україна – не Прибалтика, і ще й тепер, наприкінці одинадцятого року незалежности, тяжко передбачити, коли цей закон буде прийнято. Нижче – один з поглядів на цю справу.

Р. Л. Хомяк

КИЇВ. – Що не кажіть, але Україна таки має клопіт зі своєю діяспорою. Не знає, що з нею робити. А діяспора, в свою чергу, розчарована, обурена, розчулена – тим що „ненька" про неї не дбає. І ще те, що „ненька" якась не така, про яку діяспора (ще коли вона була „політичною еміґрацією"), мріяла.

Ех, думалося, стане Україна самостійною, і брат-політичний еміґрант, який десятиріччями товк різним параґвайцям, бразілійцям, американцям і навіть німцям (які мали б це знати), що Україна – то не Росія, одержить пашпорт з тризубом, в додатку до того „чужого", що лежить у шухляді. А там можна подумати про придбання хатини з садком десь на давній батьківщині, або дістати у власність „кам'яницю", яку ще дід будував.

Не вийшло. Ще Президент Леонід Кравчук, „Містер Злагода", відкинув ідею подвійного громадянства. Хочеш бути громадянином України – зрікайся свого чинного підданства.

Згодом почали точитись розмови про якийсь особливий статус для „своїх" за кордоном. І ще точаться. Вже декілька років законопроєкт „Про правовий статус зарубіжних українців" крутиться у Верховній Раді, але тільки як законопроєкт. Нерідко його витягають, щось пробують доопрацювати і відсувають набік, беручись за важливіші (для депутатів) справи.

Тим часом діяспора має проблеми. Але тут важливо зазначити, що нині діяспора – це не тільки ми, американці, канадці, австралійці, арґентинці чи німці. Нині діяспора – це мільйони українців в Росії, де про Україну знають менше, ніж у Канаді, і не розуміють, чому, подорожуючи з Калуги до Алушти, треба перетинати кордон, бо нині Алушта в Україні, а Калуга в Росії. Це й Латвія, де 80 відсотків українців живуть без громадянства — вони „stateless": на латвійське треба чекати, а Україна не дає. Це й Узбекістан чи Казахстан, де кошт в'їздної візи до України може зробити помітну діру в родинному бюджеті, а ще треба знайти гроші на транспорт.

Про ці справи, вже вкотре, знову ішли розмови за круглим столом Інституту досліджень діяспори (ІДД) 27 квітня у Києві. В березні ці теми обговорювались на нараді Української Всесвітньої Координаційної Ради (УВКР) Торік влітку їх порушували на Третьому Світовому Форумі українців, в рамках святкувань

(Закінчення на стор. 3)

Україна у світлі світової науки

З 11 по 13 квітня в Інституті Гарімана Колюмбійського університету, Нью-Йорк, працювала сьома Світова конвенція Асоціяції з вивчення національностей (АВН). За кількістю наукових доповідей, діяпазоном охоплення і глибиною аналізи актуальних проблем країн післясовєтського простору цей науковий форум не має собі рівних у Північній Америці. Не випадково він викликає зацікавлення серед ширшої громади українців метрополітального Нью-Йорку. Цього року конвенція представила рекордну кількість доповідей, присвячених українській проблематиці – загалом понад шістдесят.



Майкл Флаєр, професор катедри української філології ім. Потебні, Гарвардський університет, виступає на круглому столі з проблем суржику.

Сучасна Україна була однією з центральних тем сьомої конвенції Асоціяції з вивчення національностей (АВН). Чи не вперше в семирічній історії цього найбільшого на сьогодні у Північній Америці наукового форуму з проблем післясовєтських країн напрям і тон дискусій на ньому визначав Український науковий інститут Гарвардського університету (УНІГУ). Поряд з такими впливовими дослідниками з Гарварду, як професор катедри української літератури імени Чижевського Григорій Грабович та професор катедри української філології імени Потебні Майкл Флаєр, участь у конвенції взяла ціла когорта учених з інших дослідницьких установ США та України, які протягом останнього навчального року працювали в Гарварді завдяки новоствореній стипендії імени Евгена та Даймлер Шклярів. Це зокрема Тамара Гундорова з Інституту літератури Національної Академії Наук України (НАНУ), Володимир Кулик з Інституту політичних та етнічних досліджень НАНУ, Лада Біланюк з університету Вашінґтона, Сіетл, та Стівен Шульман з університету Південного Ілиною.

Україні було присвячено в сукупності вісімнадцять проблемних секцій, в тому числі чотирнадцять панелів та чотири покази нових документальних відеофільмів із їх наступною аналізою. Якщо вважати кількість проблемних секцій певним індексом зацікавлености науковців, то жодна інша післясовєтська країна не отримала такої уваги учасників конференції. Для порівняння, російська частина конвенції включала дванадцять панелів. У відповідності із традицією попередніх конференцій АВН та віддзеркалюючи реалії сучасної України, центральними у дискусіях були питання державотворення, внутрішньої та зовнішньої політики, мови та культури. На проблемній секції „Націоналізм і державне будівництво в Україні" було зокрема представлено доповіді: „Громадянський, культурний та етнічний націоналізм в Україні" (С. Шульман, університет Південного Ілиною, стипендіят Шклярів в УНІГУ), „Українська національна ідея" (Ґлен Ґошуляк, Торонтський університет), „Державотворення та націоналізм на етапі переходу: Україна та Еспанія в порівняльній перспективі" (Тарас Кузьо, Торонтський університет).

У межах секції „Україна: у пошуках власної зовнішньої політики" обговорювалися доповіді на теми: „Україна: назад до Европи?" (Єлена Ковальова, Канзаський університет), „Заблудившись на роздоріжжі: Україна у пошуках свого місця серед народів" (Анна Махоркіна, університет Олд Доміньєн), „Зовнішня політика України після одинадцятого вересня" (Ендрю Фесяк, Йоркський університет, Торонто), „Недавні тертя у польсько-українських взаєминах" (Ярослав Білінський, Делаверський

(Закінчення на стор. 5)

УКРАЇНА ЗА ТИЖДЕНЬ

Посилять охорону кордонів

КИЇВ. – Рада національної безпеки та оборони України 25 квітня на засіданні, учасником якого був Президент Леонід Кучма, ухвалила рішення про зміцнення державних кордонів з колишніми радянськими республіками для, як зазначається, протидії міжнародному тероризмові, нелеґальній міґрації та перемитництву. Міністерство закордонних справ отримало доручення активізувати переговори про делімітацію та демаркацію кордонів з Росією, а також Білоруссю і Молдовою та повернення незаконних міґрантів до країн, з яких вони потрапили в Україну. Начальник головного штабу прикордонних військ України Павло Шишолін сказав, що збільшення кількости прикордонників не означає зміни політики щодо сусідів, але спрямоване на подолання проблем на кордонах, через які останнім часом збільшився потік нелеґальних міґрантів та перемитництва. Російські політики неодноразово заявляли, що „не бачать потреби“ позначення кордону з Україною на місцевості. Перший заступник міністра закордонних справ Російської Федерації Валерій Лощинін заявив, що Росія виступає проти демаркації державного кордону між Російською Федерацією й Україною. Про це він сказав 25 квітня, виступаючи на засіданні Консультативної Ради з економічних зв'язків при МЗС РФ, яке відбулося у Москві. На його думку, „демаркація (позначення державного кордону на місцевості) державного кордону призведе до виникнення багатьох проблем і позначиться на економічному співробітництві прикордонних реґіонів РФ і України.

На місце Генерального прокурора призначений Микола Гарник

КИЇВ. – Президент України Леонід Кучма звільнив Михайла Потебенька з посади Генерального прокурора. Заяву про звільнення, за словами М. Потебенька, він написав сам у зв'язку з переходом на постійну працю до Верховної Ради. Виконувачем обов'язків Генерального прокурора призначено Миколу Гарника, який обіймав посаду першого заступника.

Леонід Кучма в Туркменістані

КИЇВ. – Президент України Леонід Кучма 28 квітня відбув з України до Туркменістану. Під час триденної офіційної візити він зустрівся у місті Туркменбаші з туркменським президентом Сапармурадом Ніязовим. Сторони обговорили поставу в Україну туркменського ґазу і порядок розрахунків за нього. Президент Туркменістану С. Ніязов запропонував Україні взяти участь у побудові нових трубопроводів, якими експортуватиметься туркменський ґаз на міжнародні ринки. За повідомленням туркменської преси, на переговорах з Президентом України Л. Кучмою С. Ніязов говорив про можливу участь українських підприємств у спорудженні ґазопроводу Туркменістан-Афганістан-Пакистан. Обговорювалась також низка інших проєктів транспортування туркменського ґазу в західньому напрямку. С.Ніязов, зазначив, що існуючий ґазопровід, яким ґаз постачається до України через Узбекістан та Росію, застарів і потребує модернізації. Підписано ряд міждержавних і міжурядових угод, зокрема угода між Туркменістаном і Україною про подальший розвиток міждержавних взаємин.

М. Мельниченко оскаржує ЦВК

КИЇВ. – Опозиційний депутат Верховної Ради України Сергій Головатий 29 квітня повідомив на прес-конференції, що колишній майор державної безпеки Микола Мельниченко подав позов до Европейського суду з прав людини у Страсбурзі проти України. С.Головатий сказав, що приводом для заяви стала відмова Центральної виборчої комісії зареєструвати М. Мельниченка кандидатом у депутати Верховної Ради за списком Соціялістичної партії України. Водночас С.Головатий не коментував можливі терміни розгляду заяви колишнього охоронця, сказавши, що про це знає лише канцелярія Европейського суду.

Верховна Рада Криму розпочала працю

СИМФЕРОПІЛЬ. – На першій сесії новообраної Верховної Ради Автономної Республіки Криму, яка відкрилася 29 квітня, її головою обрано колишнього віце-голову місцевого парляменту Бориса Дейча. Згідно з інформацією, за 62-річного Б. Дейча – уродженця румунського міста Сеґет – проголосували 52 кримські депутати із 90, які отримали бюлетені. За його суперника і колишнього голову ВР, комуніста Леоніда Грача голосували лише 22 парляментарі. Б. Дейч, якого підтримали переважно представники політичних сил із виборчих бльоків „За єдину Україну“ і „Наша Україна“, є членом Партії реґіонів. Колишній голова Л. Грач під час виступу нового голови демонстративно покинув залю засідань. Напередодні виборів провідник кримських комуністів Л. Грач запевнив, що лівим у парляменті дістанеться не менше 60 місць зі ста. Проте до Верховної Ради потрапило близько 30 прихильників лівих, що навіть менше, ніж у старому парляменті.

Напад на церкву Київського Патріярхату

СИМФЕРОПІЛЬ. – Вісім священиків УПЦ Московської Патріярхії 24 квітня напали на парафіян і священика УПЦ Київського Патріярхату та пограбували церкву Воздвиження Хреста у Первомайському районі Криму. Напад на церкву у селі Октябрське стався у присутності працівників міліції, які не втручалися, а лише спостерігали за подіями. Більше того, із групою священиків московської церкви, очолюваною благочинним Євпаторійського округу Симферопольсько-Кримської єпархії УПЦ, прибули бійці загону „Беркут“, і вони, практично, охороняли нападників. Останні винесли з храму всі церковні приналежності. Кримська епархія УПЦ Київського Патріярхату зазнає постійного тиску з боку влади автономії й представників Московської Патріярхії, але фізичного насилля українські православні зазнали в Криму вперше. У селі Октябрське мешкають переважно українці, які давно просили митрополита Лазаря Московської Патріярхії, щоб тут служби велися рідною їм мовою. Не отримавши на це згоди, парафіяни на початку року ухвалили рішення про перехід до Київського Патріярхату. У квітні це було зроблено юридично.

Зустріч президентів України та Польщі

КИЇВ. – Президенти України й Польщі – Леонід Кучма й Алєксандр Кваснєвський – в українському гірському курорті „Синьогора“ в Івано-Франківській області провели 27 квітня переговори про участь Польщі в будівництві нафтопроводу Одеса-Ґданськ. Під час зустрічі Л. Кучма висловився проти плянів будівництва ґазопроводу з Росії до Західньої Европи в обхід України. Київ прагне підтримки Варшави в цьому питанні. Нині близько 90 відсотків російського газу постачається в Европу через українську територію. На зустрічі з керівником Польщі О. Кваснєвським Президент України заявив, що стратегічний курс України на вступ до Евросоюзу та НАТО після парляментських виборів залишиться незмінним. А. Квасневський запевнив, що він підтримує курс України на европейську інтеґрацію, і додав, що після того, як у 2004 році Польща стане членом ЕС, вона сприятиме тому, щоб асоційованим членом Евросоюзу стала Україна. Л. Кучма підкреслив, що Україна може стати членом Евросоюзу ще до 2011 року, як це плянувалося раніше. За його словами, Україна робить усе можливе, щоб відповідати стандартам ЕС і наблизити перспективу вступу. Алєксандр Кваснєвський, серед іншого, зауважив, що 2004 року членами Евросоюзу, окрім Польщі, повинні стати Угорщина й Словаччина, а це означає, що кордон України з країнами ЕС буде досить широким.

Російський інтерес до української „оборонки“

ЛЬВІВ. – Російський капітал виказує зацікавлення львівськими підприємствами військово-промислового комплексу. Про це 26 квітня повідомив генеральний консул Російської Федерації у Львові Микола Мясоєдов під час зустрічі з посадником міста Любомиром Буняком. В економіку Львівської області Росія інвестувала три мільйони сімсот тисяч американських долярів. Це трохи більше двох відсотків від загального обсягу всіх чужоземних інвестицій на Львівщині. „На жаль, частка російського капіталу в економіці области є незначною“, – зауважив в інтерв'ю віце-консул Росії у Львові Валерій Білораменський. Першопричиною цього є складна внутрішня економічна ситуація в самій Росії. По-друге, багатьох російських інвесторів відлякує неприязне ставлення галичан. Бувають спалахи емоцій, про які швидко дізнаються в Росії“. Через те торговельно-економічну співпрацю з Україною переважно провадять росіяни, які є вихідцями з України, а зробили свій капітал в Росії. Наразі найбільше російських коштів вкладено в автомобільну та деревообробну промисловості. Щодо військово-промислових підприємств, яких за радянських часів на Львівщині було чимало і які зараз простоюють, то віце-консул зауважив, що їхнє функціонування було б вигідним як для України, так і для Росії.

Фінансування міжнародних терористів з України

ЗАПОРІЖЖЯ. – Служба безпеки України 25 квітня затримала у Запоріжжі громадянина Сирії за підозрою у причетності до фінансування міжнародних терористів. Як повідомили українські правоохоронні органи, колишній студент Національного університету імені Тараса Шевченка в Києві відкрив у Запоріжжі банківський рахунок, на який з фірм-одноденок у Києві та Дніпропетровську надійшло понад п'ять мільйонів долярів. Сирієць перераказував ці кошти на Близький Схід.

Україна між Европою і Евразією: реакція на заяви В. Черномирдіна

КИЇВ. – Україна рухається до Европейського Союзу і не може бути членом іншого союзу. Про це заявив 25 квітня у Києві міністер закордонних справ України Анатолій Зленко, коментуючи заяву посла Росії в Україні Віктора Черномирдіна. Напередодні в Москві Віктор Черномирдін різко скритикував позицію державного секретаря МЗС Олександра Чалого, який сказав, що Україна не може рухатися одночасно до ЕС і Евразійського економічного співтовариства, зокрема тому, що в цих організаціях різні митні правила. Росія пропонує Україні „Евразійський союз“. Британський експерт Джеймс Шера, який займається европейською політикою в Оксфордському університеті, стверджує: „Тут є дуже серйозна проблема. Україна офіційно проголосила, що хоче стати членом Европейського Союзу. Дедалі більше українців розуміють, а О.Чалий розуміє дуже добре, що це означає на практиці: змінити стандарти, юридичні норми. Україна має пристосуватися до Европи і це включає митні правила. Це також означає більш принципові зміни стосовно того, як працює економіка, зміна культури бізнесу. Евразійське економічне співтовариство базується на радянській і пострадянській культурі в умовах ринкової економіки. Це бізнес культура, яка тримається на особистих зв'язках, а не контрактах, не на відкритості, не на підприємництві у західньому розумінні. І якщо ви більше рухаєтеся в один бік, то практично не можете рухатися в інший“.

За повідомленнями інформаційних аґентств

Відзначено 16-ту річницю аварії на Чорнобильській АЕС



25 квітня у Києві біля першого в Україні Народного меморіяльного комплексу жертвам Чорнобиля відбулося віче-реквієм в пам'ять померлих від ядерної катастрофи. На фото: портрети загиблих від радіяції, встановлені довкола меморіялу у 16-ту річницю Чорнобильської катастрофи. *Фото УНІАН*

КИЇВ. – В Україні, Росії та Білорусі 26 квітня відзначено 16-ту річницю аварії на Чорнобильській атомній електростанції. У Києві біля першого в Україні Меморіяльного комплексу жертвам Чорнобильської трагедії відбулася Панахида за загиблих та померлих унаслідок аварії. У жалобній церемонії взяли участь чільні керівники України. Такі ж заходи відбулися у багатьох інших містах України. Панахида за загиблих відбулася і в Москві, де поховано багато учасників ліквідації наслідків аварії на Чорнобильській АЕС. У Білорусі також відбулися Поминальні Богослужіння.

З приводу відзначення трагедії Міжнародна спілка потерпілих внаслідок Чорнобильської катастрофи звернулася до людей планети від імені жертв Чорнобиля. Називаючи трагедію останнім попередженням людству, Спілка запропонувала у День жалоби подбати про духовність, добро, і щоб увечорі 26 квітня бодай на 10 хвилин запалити свічки, згадати померлих, відкласти зброю і лихі думки. Цю дату відзначила і міжнародна спільнота. Організація Об'єднаних Націй відповідно до нової Чорнобильської стратегії особливу увагу приділить допомозі потерпілим реґіонам України, Росії та Білорусі.

Минули 16-ті роковини від дня Чорнобильської катастрофи, однак вчені застерігають, що у Чорнобилі зростає рівень радіяції. В Україні зв'явилися суперечливі заяви про стан саркофагу, зведеного над зруйнованим від вибуху реактором.

Дмитро Гродзинський, український науковець, який відповідає за нагляд за рівнем радіяції в районі чорнобильської катастрофи, каже, що рівень радіяції, яка потрапляє назовні зі зруйнованого вибухом реактора, постійно зростає. Але заступник державного секретаря Міністерства енерґетики Микола Штейнберг 25 квітня запевнив, що саркофаг над 4-им бльоком ЧАЕС перебуває в стабільному стані, і заявив, що побудова нового саркофагу відкладається на кілька років.

Міжнародна аґенція атомної енерґетики у Відні заспокоює, що обізнана зі загальними проблемами Чорнобиля. Колишній керівник об'єкту „Укриття" Валентин Купний казав, що під саркофагом скупчились тонни радіоактивного пилу і що існує небезпека завалу конструкції. Він вважає, що побудова нового сарфкофагу, гроші на який було надано міжнародними донорами, відкладається із штучних причин.

УНІАН

Завершив візиту до США Василь Роговий

ВАШІНҐТОН. – 25 квітня завершилося засідання Українсько-американського комітету. На переговорах, що тривали майже тиждень, працювала численна українська делеґація, що складалась з ключових міністрів та очолювана віце-прем'єр-міністром України Василем Роговим. Українська делеґація в американській столиці працювала майже у повному інформаційному вакуумі. Та за деякими скупими повідомленнями складається враження, що представники України не так не хочуть, як не мають чим ділитись з журналістами. Немає конкретних результатів з жодного з гарячих питань, які плянувала залагодити численна українська делеґація. Вирішення питання надання чи ненадання Україні статусу держави з ринковою економікою в рамках антидемпінґових розслідувань та скасування поправки Джексона-Веніка Україні доведеться чекати як мінімум до осені.

У результаті переговорів українська сторона порозумілася в питаннях макроекономічної реформи. Отож обмін позиціями в економічній сфері між двома країнами триває. США залишаються найбільшим західнім інвестором на українському ринку. Держави справді зацікавлені у покращенні взаємин. Для американського бізнесу ключовим залишається питання про політичну стабільність в Україні, оскільки це є найважливішою умовою капіталовкладень в українську економіку.

Клопіт...

(Закінчення зі стор. 1)

десятиріччя незалежности.

На круглий стіл Інституту досліджень діяспори, мотором якого є Ігор Винниченко, прибули державні чиновники, представники громадських організацій, місцеві діяспорники і декілька представників українських організацій з країн, які колись входили в СРСР та з соціялістичних країн Східньої Европи. Нині в декількох міністерствах України діють відділи, які мають тримати зв'язки, або цікавитись діяспорою, зокрема у міністерствах закордонних справ, культури, освіти. Але немає державної політики щодо діяспори і немає єдиної установи, яка б координувала працю усіх цих відомств, які мають цікавитись тим, що діється в країнах світу, де живуть люди, які вважають себе українцями.

Михайло Горинь, голова Української Всесвітньої Координаційної Ради (УВКР) пропонував, що власне УВКР як громадська і державна організація могла б стати структурою для керування державної політики у справах діяспори. Але це ще скоро не станеться, бо УВКР, яка існує з 1993 року, все ще перебуває у стадії формування. Новий голова секретаріяту УВКР Валерій Рябенко заявив, що секретаріят був створений всього півроку тому (а він вже друга особа, яка займає цю посаду; Павло Клименко, який ще в березні очолював секретаріят, вже не очолює його). В. Рябенко обіцяв, що тепер Секретаріят УВКР буде займатись культурними і матеріяльними зв'язками з закордонними українцями, виготовить базу даних на Інтернеті, де, серед іншого, будуть дані про українські підприємства по всьому світі. А Михайло Горинь доповів, що плянує відкрити представництва УВКР в різних регіонах України. Це тому, що про УВКР знають більше читачі діяспорної преси, ніж мешканці Києва, а Вінниці, Полтави чи Краматорська – і поготів.

Микола Плавюк, голова Проводу Українських Націоналістів, який виступав на круглому столі в ролі президента Фундації ім. Ольжича, звернув увагу на те, що в державному бюджеті України асигновано більше грошей на потреби національних меншин в Україні, ніж на потреби українців в діяспорі. Він пропонував, що в Україні, на базі УВКР треба активізувати лобі, яке б тиснуло на уряд з метою виконування вже існуючих або оголошених програм для діяспори.

Чиновники з міністерств знову висували надію, що нова Верховна Рада затвердить законопроект про закордонного українця і таким чином дасть можливість комусь з Кустанаю чи Загребу, чи Тюмені відчути, що хтось там в Україні цікавиться його існуванням.

Тим часом сусіди України, такі як Угорщина чи Словакія, чи Румунія схвалюють закони, які іноді переходять норми „европейськости", тільки щоб дати якомога більше пільг „своїм" закордонам. Прибалти саджають своїх діяспорників на ключові державні посади. Росія кричить про вигадані утиски росіян в Україні при кожній нагоді.

Для депутатів Верховної Ради України діяспора не є пекучим питанням, принаймні досі не була. Причиною цього, як зазначив Микола Плавюк, є відсутність діяспорного лобі. Але тут також якусь ролю грає пост-совєтський синдром. Протягом десятиліть режим товк в голови громадян те, що діяспора (а тоді це була тільки т.зв. західня діяспора), це здебільшого „вороги народу", „зрадники", „агенти спецслужб". Татари, грузини, прибалти не вірили в це. А чимало українців приймало це за добру монету. Чимало й нині громадян України все ще з якоюсь дозою підозри ставляться до нас. А коли ми своїм підгаєцьким акцентом, модифікованим протягом півстолітнього життя у Філядельфії, нагадуємо, що вони не говорять „по-українськи", то вони й не хочуть чути про пільги для діяспорників.

Нова Верховна Рада розпочне свою працю в половині травня. Само собою, діяспорні справи не будуть на порядку денному перших тижнів, а далі почнуться літні вакації. Секретаріят УВКР пішов на другий старт; може, й займеться активнішим лоббуванням діяспорних питань. Ігор Винниченко, зі своєї маленької території Інституту досліджень діяспори, далі стукатиме у двері спонзорів на покриття коштів фестивалів, видань і фільмів для висвітлення життя закордонних українців.

Відрадним явищем була цитата нового посла України до Польщі Олександра Никоненка – в інтерв'ю, яке він дав журналові „Політика і Культура" від 23-29 квітня:

„Принагідно зазначу, що, не чекаючи ухвалення Верховною Радою Закону України „Про правовий статус зарубіжних українців", Адміністрація Президента України та Уряд України розробили програму допомоги закордонним українським громадам. Програма спрямована на максимальне збереження національної ідентичности закордонних українців. Нею передбачене безвізове перебування на батьківщині до 120 днів, а також низка інших прав і свобод".

Привіт з Казахстану

Від імені єдиного на просторах Азії українського тижневика „Українські новини" прийміть наші щирі вітання з нагоди величного свята Воскресіння Христового! Земелька зі сну збудилась, у трави, квіти замаїлась, звір і пташка веселиться, миром Божим світ красится. Люди! Мир дав Бог з небес: Христос воскрес!

Нехай в цей чудовий день воскреснуть з Божим Сином наші надії на краще майбутнє, порозуміння й злагоду між людьми. Щасти ж усім нам, Боже, щоб ми, скріплені вірою в перемогу життя над смертю, могли змінювати цей світ на краще!

Тарас Чернега, головний редактор тижневика
Астана, Казахстан

Вітання з далекого Казахстану, де проживає 530 тисяч українців, вміщуємо з уваги на особливу історію і нелегку сучасність цього українського поселення. Усім іншим організаціям і особам, які надіслали Великодні вітання, дякуємо. Редакція.

АМЕРИКА І СВІТ

Ізраїль не допускає експертів ООН

ЄРУСАЛИМ. – Ізраїльський уряд 30 квітня відмовив групі експертів Організації Об'єднаних Націй надати дозвіл на проведення розслідування у Дженіні – таборі палестинських біженців, який цього місяця зазнав окупації ізраїльтян. Палестинці стверджують, що ізраїльські вояки чинили там масові вбивства, що заперечує ізраїльська сторона. Минулого тижня делеґація Міжнародного Червоного Хреста провела перевірку у Дженіні і не виявила підстав для звинувачення Палестини. Уряд Ізраїлю заявив, що делеґація ООН не буде допущена у Дженін, оскільки вона налаштована антиізраїльськи і не зможе провести об'єктивного розслідування дій ізраїльських військ у таборі палестинських біженців у Дженіні. Водночас міністер закордонних справ Ізраїлю Шимон Перез зазначив, що його країні „нічого приховувати" від світового співтовариства. Віцепрезидент Всесвітнього Єврейського конґресу лорд Джанер щойно повернувся з Дженіну і сказав, що це місце дуже пригнічує. ООН каже, що 4000 людей опинилися без даху над головою. Европейський Союз засудив небажання Ізраїлю співпрацювати з місією ООН.

Трагедія в Ерфурті

ЕРФУРТ, Німеччина. – Поліція повідомляє, що колишній учень гімназії у місті Ерфурт на сході Німеччини 25 квітня застрелив 16 осіб. 19 річний юнак, якого раніше виключили з тієї гімназії, після стрілянини вчинив самогубство. Поліція намагалася з'ясувати, чи мав загиблий нападник спільника. Серед загиблих більшість учителів, а також школярі та службовець поліцай. Влада Німеччини оприлюднила нові деталі з біографії колишнього учня. 19-річний Роберт Штайнгайзер був членом стрілецького клюбу і мав дозвіл на володіння вогнепальною зброєю. Його відрахували зі школи за велику кількість прогулів і за підроблення пояснювальних записок від батьків, і відтак він не міг складати випускних іспитів. Поліція Ерфурту каже, що біля тіла нападника виявлено сотні патронів. На думку поліції, це свідчить про його наміри вбити набагато більше людей. Канцлер країни Ґерґард Шродер назвав напад у школі Ерфурту жахливим і приголомшливим.

Д. Рамсфелд відвідав країни Центральної Азії та Москву

ВАШІНҐТОН. – Секретар Департаменту оборони США Доналд Рамсфелд прибув 29 квітня з короткою візитою до Москви, де провів переговори з його російським колегою Сергієм Івановим. Головними темами переговорів було підготування до російсько-американської зустрічі у травні та угода про скорочення стратегічних наступальних озброєнь. Чільні російські та американські представники мають вирішити деякі розбіжності з питання про механізми скорочення ядерних боєголовок. Д. Рамсфелд прибув до столиці Росії після завершення поїздки країнами Центральної Азії, під час якої він відвідав Афганістан, Киргизстан, Казахстан та Туркменістан. У столиці Казахстану Астані казахський президент Нурсултан Назарбаєв заявив Д. Рамсфелдові, що він збільшить військову підтримку антитерористичної акції в Афганістані. Після переговорів з міністром оборони США, казахський міністер оборони генерал Мухтар Алтинбаєв повідомив, що Казахстан підпише меморандум зі США про надання дозволу американським та західним військовим літакам на експлуатацію трьох летовищ на території цієї республіки. Раніше Доналд Рамсфелд обговорив ситуацію в Афганістані з президентом Сапармуратом Ніязовим.

Суворі покарання для священиків-педофілів

ВАТИКАН. – На завершення дводенної зустрічі з Папою Римським Іваном Павлом II у Римі, американські кардинали 24 квітня подали основні пропозиції. Після викриття численних випадків педофілії в Римо-Католицькій церкві США американські кардинали хочуть вжити до винних суворих заходів. Священики-педофіли повинні бути позбавлені сану. Окрім того, про такі випадки буде повідомлятися прокуратуру, і вони каратимуться за мирськими законами. Рішення щодо цих пропозицій має ухвалити єпископська конференція в червні, де американські єпископи обговорять пропозицію про автоматичне позбавлення сану тих священиків, вину яких доведено.

У Франції вирують протести проти Жана Марі Лє Пена

ПАРИЖ. – Більше сто тисяч французів по цілій країні 27 квітня узяли участь у протестах проти крайньо-правої політики керівника Національного Фронту Франції Жана Марі Лє Пена, який минулого тижня несподівано отримав чималу кількість голосів у першому турі президентських виборів. Ж. Лє Пен став другим після чинного президента і керівника консерваторів Жака Ширака, з яким він змагатиметься в другому колі виборів через вісім днів. Кореспондент Бі-Бі-Сі в Парижі каже, що протести по всій країні координують профспілки, партії лівого крила і студенти. Однак він повідомляє про побоювання, що ті протести можуть зіграти на руку Ж. Лє Пенові, посиливши його образ жертви політичного можновладства.

Новий турист у космосі

МОСКВА. – Південно-африканський інтернетний мільйонер Марк Шатлворт став другим космічним туристом в історії, вилетівши 25 квітня в російській ракеті „Союз" з космодрому Байконур в Казахстані. 27 квітня 28-річний турист разом із членами екіпажу, командиром корабля – російським космонавтом Юрієм Гидзенком та італійським бортінженером Роберто Віторі прибув на борт Міжнародної космічної станції. М. Шатлворт має намір провести за вісім днів перебування на космічній станції низку експериментів в області генної інженерії. Південноафриканець М. Шатлаворт став другим космічним туристом, який заплатив готівку за подорож на орбіту. Це йому коштувало 20 мільйонів долярів і забрало 8 місяців тренування. Американець Деніс Тіто був першим космічним туристом, піднявшись у космос минулого року.

Померла творець ляльки „Барбі"

ЛОС-АНДЖЕЛЕС. – Рут Гендлер, яка створила всесвітньо-популярну ляльку „Барбі", померла 27 квітня на 85-му році життя. Р. Гендлер створила „Барбі" у 1959 році і назвала її на честь своєї доньки Барбари, оскільки була переконана, що дівчаткам необхідно мати ляльку, „якою вони будуть опікуватися". Відтоді продали понад мільярд ляльок „Барбі" у 150 країнах. „Барбі", яка на початку була синьоокою блондинкою, тепер існує у 80 версіях. Р. Гендлер була наймолодшою з десяти дітей польсько-єврейського іміґранта до США.

Вибух на Мангетені – нещасний випадок

НЬЮ-ЙОРК. – Потужний вибух 25 квітня на Мангетені частково зруйнував восьмиповерховий будинок. Детонація викликала паніку серед мешканців. За інформацією посадника Нью-Йорку М. Блумберґа, п'ятдесят осіб поранено, десять з них тяжко. Як повідомили пожежники і поліція, йдеться не про терористичний акт, а про нещасний випадок. У підвалі будинку, де працювали слюсарі, вибухнули великі резервуари з ацетоном. Вибух стався неподалік від місця, де колись стояв Всесвітній торговельний центр.

Генерал П. Мушараф буде президентом ще п'ять років

ІСЛЯМАБАД, Пакистан. – За даними підрахунку голосів на 1 травня на референдумі щодо продовження мандату Первеза Мушарафа на посаді президента Пакистану, переважна більшість громадян підтримала прагнення генерала залишатись на посаді впродовж наступних п'яти років. Уряд називає активність виборців безпрецедентно високою, стверджучи, що в референдумі взяли участь майже 30 відсотків громадян. Опозиція, яка закликала бойкотувати референдум, називає активність виборців надзвичайно низькою, і переконує, що участь у голосуванні взяли лише п'ять відсотків громадян. На референдумі в Пакистані можна було проголосувати без посвідчення особи, що, на думку опозиції, відкрило широкі можливості для фальсифікацій. П. Мушараф в результаті військового перевороту проголосив себе президентом Пакистану.

Суперечка навколо промови Р. Проді у Великобританії

ЛОНДОН. – Зауваження голови Европейської комісії Романо Проді щодо міжнародних пріоритетів Великобританії розбурхало політичні пристрасті у цій країні. Політичну суперечку викликала промова Р. Проді 1 травня на церемонії вручення йому почесного диплому Оксфордського університету. У ній президент Европейської комісії заявив, начебто Британія себе обдурює, якщо думає, що близькі взаємини зі США додають їй політичної ваги у світі. Р. Проді закликав Британію грати повноцінну ролю в ЕС, у тому числі і через запровадження і цій країні евро. Виступ Р. Проді розлютив не так лейбористський уряд, що його президент Еврокомісії приховано критикував за підтримку США щодо Іраку, як найбільшу опозиційну Консервативну партію, яка цілком відкидає евро і подальшу інтеґрацію Британії до Европи. Тіньовий міністер закордонних справ Майкл Анкрам сказав, що це неприйнятно, щоб офіційна особа ЕС повчала британський уряд щодо міжнародних взаємин.

За повідомленнями ЗМІ

Американський Конґрес буде змінювати іміґраційну систему США

ВАШІНҐТОН. – Сполучені Штати завжди мали репутацію відкритого суспільства, але після 11 вересня іміґраційна політика США зазнає змін, і зараз американський Конґрес ретельно переглядає діяльність іміґраційних служб. Днями Палата представників більшістю голосів проголосувала за скасування Федеральної Іміґраційної служби і вирішила замінити її двома новими аґентствами.

Якщо проєкт, за який проголосували конґресмени, стане законом, іміґрантами займатимуться два нових відомства: одне надаватиме послуги чужоземцям – простим відвідувачам або тим, хто прагне громадянства, а інше відповідатиме за охорону кордонів від нелеґалів. Подібний документ зараз готується у Сенаті.

Після 11 вересня Федеральна служба іміґрації й натуралізації США (INS) зазнала нищівної критики за неефективність і нездатність відвернути загрозу безпеці країни. Її звинувачують у безконтрольності щодо нелеґалів, у тому, що понад 300 тисяч чужоземців, яким призначили депортацію, досі перебувають в країні. А двоє з 19 терористів-самогубців, котрі викрали 4 пасажирські літаки, були чужоземцями, що проживали у США за тимчасовими візами, виданими службою іміґрації.

Міністер юстиції США Джон Ешкрофт, якому підпорядкована служба іміґрації, пояснює, з чим пов'язані нововведення: „Час розділити наші служби для леґальних іміґрантів, котрі допомагають будувати Америку і для нелеґалів, що порушують закони Америки".

В інтерв'ю Радіо „Свобода" фахівець з іміґраційних питань в Інституті Брукінґа у Вашінґтоні ДжеймсЛіндсей сказав, що тепер чужоземцям буде важче в'їжджати до Америки і залишатися там на довший за візу термін: „До певної міри, наша іміґраційна система стала об'єктом жорсткіших заходів безпеки, і тепер вона буде аґресивнішою до тих, хто приїхав і захоче залишитися".

Реструктуризація іміґраційної служби – це лише один з кроків втілення ряду анти-терористичних законів, ухвалених Конґресом і підписаних Президентом Джорджем Бушем після нападів 11 вересня. Декілька з ухвалених заходів безпеки зараз оскаржуються у судах, як такі, що безпідставно обмежують цивільні свободи американців.

Радіо „Свобода"

Л. Кучма - чинник нестабільности України, вважають міжнародні експерти

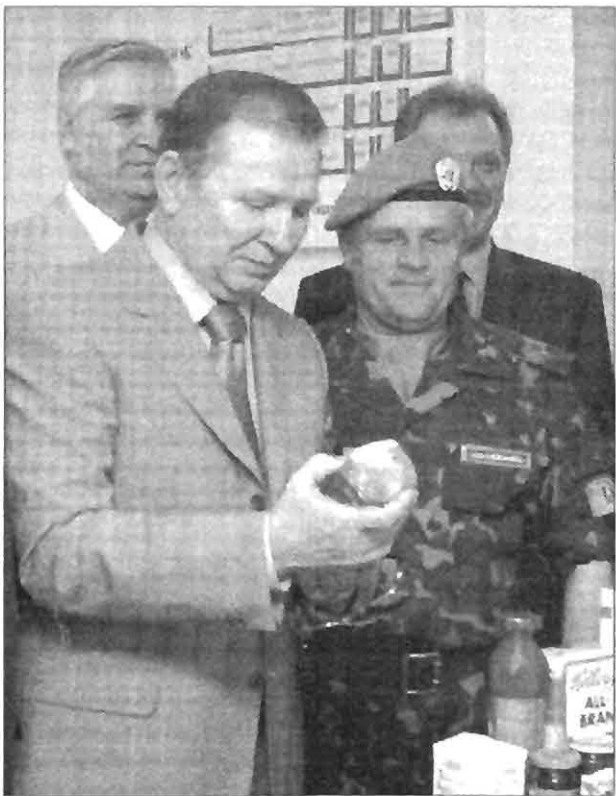
ПРАГА, Чехія. – Нові звинувачення на адресу українського президента залишаться головними чинниками нестабільности політичної ситуації в Україні на найближчий час, вважають міжнародні оглядачі. Проте вони підкреслюють, що велика кількість пропрезидентських депутатів у парляменті зменшує ризик імпічменту Леоніда Кучми.

В Україні після виборів залишилося два головні чинники політичного ризику: можуть підтвердитися звинувачення на адресу українського президента у продажі зброї Іракові, а друга – це неспроможність новообраного парляменту створити стабільну більшість, вважають спеціялісти американської компанії „Eurasia Group" (котра проводить аналітичні дослідження для інвесторів).

Експерти впливової британської аналітичної компанії „The Economist Intelligence Unit" передбачають, що президент Леонід Кучма скористається з великої кількости пропрезидентських депутатів у парляменті, але він залишатиметься вразливим для нових звинувачень, поява яких дестабілізуватиме політичний процес в Україні.

Щодо конфігурацій у новому парляменті та в уряді, аналітики очікують, що посаду голови намагатиметься отримати Володимир Литвин. Уряд Кінаха протримається ще пару місяців, вважають оглядачі, а взагалі його долю вирішуватиме те, які найбільші фракції у парляменті домовляться співпрацювати між собою. Закордонні оглядачі висловлюють сумнів, що провідник найбільшої опозиційної фракції у парляменті Віктор Ющенко буде виборювати пост прем'єр-міністра. „Прем'єрська посада зв'язала б Ющенка з дуже непопулярним президентом, а це могло би завдати шкоди його майбутній політичній перспективі", - вважають аналітики з „Eurasia Group". Щодо економічної ситуації, аналітики прогнозують повільне поліпшення, чому має посприяти комбінація поступових реформ та зрослого внутрішнього попиту. На зовнішніх ринках ситуація не буде такою сприятливою. Зовнішня торгівля України значно зменшилася цього року внаслідок дій Росії та застосування американських санкцій.

Марія Щур



Окремий інженерний батальйону Збройних сил України, що входить до складу континґенту миротворчих сил ООН на півдні Ливану 23 квітня відвідав Президент України Леонід Кучма. Ця військова частина виконує тут свою місію майже два роки. На фото (зліва): міністер закордонних справ Анатолій Зленко, Леонід Кучма, позаду – віце-прем'єр Олег Дубина.

Фото УНІАН

О. Ляшка звільнено з-під варти

ЧЕРКАСИ. – Рішенням Черкаського апеляційного суду ввечері 23 квітня було звільнено з-під варти головного редактора київської газети „Свобода" Олега Ляшка. Прокуратура Черкаської области на вимогу суду замінила ув'язнення журналіста О. Ляшка на підписку про невиїзд – після численних протестів української та міжнародної громадськости впродовж всіх дев'яти діб його перебування в неволі.

Головний редактор газети „Свобода" був затриманий 15 квітня під час виклику до прокуратури за звинуваченням у вчиненні опору працівникам міліції. Сам О. Ляшко заявив, що його спротив спробі міліціянтів вилучити тираж його опозиційної газети, яка друкувалася в Черкасах, не носить жодних ознак криміналу.

Журналіст заявив, що репресії влади жодним чином не позначаться на рішучості редакції і далі провадити розслідування незаконних дій влади: „Ми як працювали, так і будемо працювати. Ці події змусять нас працювати ще активніше і краще". Звільнення з-під варти О. Ляшка зокрема вимагали його колеґи в Україні, міжнародна організація „Репортери без кордонів" та її філія в Україні – Інститут масової інформації, уповноважений з прав людини Верховної ради Ніна Карпачова.

Депутати Парляментської Асамблеї Ради Европи також збирали підписи під вимогою негайного звільнення журналіста та захисту його людських і професійних прав.

Смертність втричі перевищила народжуваність

ЛУГАНСЬК. – У першому кварталі цього року смертність на Луганщині втричі перевищила народжуваність. Такі дані оприлюднив 29 квітня обласний відділ реєстрації актів громадянського стану. В деяких шахтарських містах на одну народжену дитину припадає до шести смертей. З 1998 по 2002 рік населення Луганщини зменшилося майже на 200 тисяч осіб. Темпи зменшення населення области у півтора рази перевершують загальноукраїнські. Пояснення цьому насамперед – соціяльно-економічний розвиток регіону. Згідно з даними адміністрації Президента, Луганська область у соціяльно-економічному розвиткові України займає одне з останніх місць - двадцять третє.

Україна...

(Закінчення зі стор. 1)

університет). Свідченням важливої ролі, яку відіграє Україна в Центральній та Східній Европі, і визнанням у науковому середовищі її міжнародної ваги, був яскраво виражений інтернаціональний аспект української проблематики на сьомій конвенції АВН. Офіційно задекларована в каталозі конвенції її українська частина включала, наприклад, секції „Створення кримсько-татарської нації", „Мовна та соціяльна політика в Україні та Білорусі", „Білорусь після президентських виборів", „Історичні питання та політика слов'янських тотожностей", „Єврейська тотжність в українській культурі", „Роля західньої допомоги у переході України до демократії".

Як і належало сподіватися від форуму суспільствознавців, особливе місце на ньому посіли питання найактивнішої політики в Україні останніх місяців. Вони зокрема стали предметом аналізи проблемних секцій: „Національність та мова в українському переписі 2001 року", „Внутрішня політика в Україні", „Громадянські цінності і релігійне виховання в сьогоднішній Україні".

Чи не найбільше уваги викликали два покази документальних відеофільмів під назвами, які тяжко було зіґнорувати навіть незаангажованим в українські справи. Фільм „СС у Британії", зроблений на замовлення англійської телемережі Ай-Ті-Ві і показаний у Англії 7 січня, став приводом для гострої полеміки навколо історії дивізії СС „Галичина". Дискусія, щоправда, вийшла однобокою і, – за відсутности авторів стрічки, – заочною. Учасники, серед яких були такі фахівці, як Тимоті Снайдер, Йельський університет, Тарас Гунчак, Ратгерський університет, Тарас Кузьо, Торонтський університет, із рідкісною для науковців одностайністю скритикували фільм за упередженість, перекручування, антинауковість і політичну тенденційність.

Друга відеопрезентація – „Принесіть мені голову Ґонгадзе" включала показ із наступним обговоренням документальних стрічок, так чи



Тимоті Снайдер, Йельський університет, провадить дискусію про фільм „СС в Британії".

інакше пов'язаних із вбивством журналіста Георгія Ґонгадзе, нібито „замовленого" Президентом Кучмою. Перший фільм зробила Сузі Дейвис, журналістка телевізійної станції в містечку Ґринидж, Конектикат.

Другий фільм під назвою „Пі-Ар" (Public Relations) було зроблено в Англії і показано на трьох різних українських телеканалах перед самими парляментськими виборами, у відчайдушній спробі режиму запобігти поразці на них пропрезидентських партій.

Особливого драматизму цьому показові надала участь у ньому вдови вбитого журналіста Мирослави Ґонгадзе, яка отримала політичний притулок у США і приїхала на конвенцію із Вашінґтону.

Актуальні питання мовного розвитку та літературної ситуації в Україні отримали висвітлення на двох круглих столах: „Політичні, соціяльні та лінґвістичні наслідки суржику в сучасній Україні" та „Новий український літературний канон і національна тотожність". У наступних числах „Свобода" подасть докладні матеріяли про ці два засідання.

Юрій Шевчук,
Нью-Йорк – Торонто

Діє електронна бібліотека української літератури

Електронну бібліотеку української літератури відкрито 1 грудня 1999 року появою першого твору – роману „Чесність з собою" Володимира Винниченка. Ця бібліотека уможливлює вільний і безкоштовний доступ до електронних текстів української літератури всім зацікавленим читачам, особливо студентам поза Україною, де доступ до текстів української літератури обмежений.

Електронна бібліотека української літератури – це особистий проєкт Максима Тарнавського, професора української літератури при Відділі слов'янських мов і літератур Торонтського університету. Бібліотека існує завдяки допомозі яку надають Програма української літератури Данила Гусара Струка Канадського Інституту українських студій, Торонтський університет і різні українські видавництва, зокрема „Критика" і „Мости".

Бібліотека конче потребує ширшої допомоги, зокрема у формі електронних текстів. Видавці, що здійснюють видання з української літератури чи літературознавства, можуть поділитися з бібліотекою комп'ютерним файлами з макетами видань, щоб включити їх у електронну бібліотеку. Пишіть до професора Максима Тарнавського (tarn@chass.utoronto.ca). Поштова адреса: Prof. Maxim Tarnawsky, Department of Slavic Languages and Literatures, University of Toronto, 121 St. Joseph Street, Toronto, ON M5S 1J4

Америка відкриває Україну

У травні один з найбільших мистецьких осередків США – Лінкольн-центр в Нью-Йорку проведе комплекс імпрез, присвячений видатному укранському кіномистцеві Олександрові Довженкові. Програма включає показ його кращих фільмів, виставку його малюнків (в Українському Інституті Америки), науковий симпозіюм. Творчість О. Довженка позначена безсумнівним трагізмом особистої долі талановитої людини, котрій випало жити за умов комуністичної диктатури, яка фізично знищувала менш обдарованих, а тих, хто набув визнання світу, змушувала творити в дусі ідеологічних доктрин режиму. Фільми О. Довженка за назвами можуть видатися суто пропагандивними – вони розповідають про більшовицьке повстання в столиці незалежної України, про сумнівної слави діячів сталінської доби – Щорса і Мічуріна, про бойові дії на просторах України під час Другої світової війни. Але перегляд цих фільмів відкриває глядачеві душу українського люду, який вмів виживати за нелюдських умов, відкриває й талант українського мистця, який вмів замовлені теми розкрити посвоєму неповторно і своєрідно. Очікувана подія не тільки наближає Україну до Америки, а й дозволяє американцям краще збагнути усю історію донедавна малознаної їм України, її долі і біди.

Усе виразніше за останні роки спостерігається входження в американське життя науки, освіти, культури і письменництва сучасної Укаріни. Здавалося б, уже більш як півстоліття живе і діє в Америці потужна українська діяспора, численні представники якої входили і входять до управління усіх рівнів, займають відчутні місця у підприємництві, війську, наукових дослідженнях. Але усі вони були і є вихідцями з потоку врятованих від репресій, політичних втікачів, яким надала притулок гостинна Америка. Тепер же почався зовсім інший процес – Америка на численних прикладах відкриває для себе нову Україну, молоду державу, народу якої має історію, значно довшу від історії США.

Став астронавтом у США укарїський летун Анатолій Каденюк. У наукових установах та університетах зауважили вчених, які не тільки запозичують досвід, а й роблять власний відчутний внесок у науково-технічні досягнення Америки. Численні лікарі з України довели свою професійну доконаліcть у найвідповідальніших ділянках медицини. Важко уявити собі американський і канадський гокей без заохочення вболівальників: „Юкіс, го!", спрямованого до спортовців з України. Подібне спостерігається й у фігурному ковзанярстві, де услід за Оксаною Баюл і Віктором Петренком здобувають славу нові ковзанярі з України.

Мистецтво, як найбільш наближена до широких верств населення галузь громадського життя, теж стало полем, на якому розквітли українські таланти. У провідних театрах Нью-Йорку співають Павло Плішка, Марія Ґулеґіна, Ольга Бородіна, Євгенія Горбова, Михайло Дідик, Володимир Гришко. Чарує американців скрипка Олега Криси. На Бродвеї, в Нью-Йорку, люди відвідують малярську виставку Петра Грицика. Таких прикладів тепер можна навести багато.

У свою чергу відчувається зростання зацікавлености Україною з боку американських талантів. „Свобода" розповідала про успіх київських концертів саксофоніста Дейла Андервуда.

У тисячоліттях історії 10 років незалежности України – мала мить. Але впродовж цієї миттєвости вже закладено підвалини майбутніх наукових, творчих та інших зв'язків між спільнотами двох держав – США і України, які дедалі міцнітимуть. Чималий внесок у цю шляхетну справу зробила і робить українська громада Америки. Будемо ж й надалі сприяти Америці у вікритті нею України. Обидві держави матимуть з цього взаємну користь.


СВОБОДА

Пам'ятаймо про Україну!

Видає Український Народний Союз – SVOBODA – Published by the Ukrainian National Association

FOUNDED 1893

Svoboda (ISSN 0274-6964) is published weekly on Fridays by the Ukrainian National Association, Inc. at 2200 Route 10, P. O. Box 280, Parsippany, NJ 07054

Svoboda: (973) 292-9800; Fax: (973) 644-9510, UNA Fax: (973) 292-0900
E-mail: svoboda@att.net Web-site: www.svoboda-news.com

Postmaster, send address changes to: Svoboda, P. O. Box 280, 2200 Route 10, Parsippany, NJ 07054

Periodicals postage paid at Parsippany, NJ 07054 and additional mailing offices.

Передплата на рік $55.00, на півроку - $35.00. Для членів УНСоюзу $45.00 річно, на півроку - $30.00. За кожну зміну адреси - $1.00. Чеки і грошові перекази виставляти на "Svoboda".

Головний редактор –Ірена Яросевич
Редактори: Ольга Кузьмович, Христина Ференцевич, Левко Хмельковський, Петро Часто.

Адміністрація „Свободи"
Адміністратор Володимир Гончарик (973) 292-9800 (дод. 3041)
Керівник відділу оголошень
Марійка Осціславська (973) 292-9800 (дод. 3040)
Передплата - Марійка Пенджола (973) 292-9800 (дод. 3042)

ПРО ЦЕ І ТЕ

Про „наш" чи „ваш" Великдень

Скільки вже разів довелося мені писати на цю тему, скільки дискусій, розмов, вияснювань треба було робити з цього приводу. Ба – пригадуються усі непорозуміння, що вже були близькі до ворожости у деяких містах, де численно поселилися наші утікачі після Другої світової війни. Все це минуло, тому що інші події опинилися на першому місці та затемнили те, що пів сторіччя тому видавалося дуже важливим.

Але поділ таки залишився, і досьогодні одних тривожить, інших дивує, а третім, на щастя, а може, на нещастя, він вже й не такий важливий. Цього року припала ця найбільша різниця поміж обидвома календарями, що ділить один Великдень від другого аж п'ятьма тижнями.

Пригадую, що так було в 1983 році, і з цього приводу виникла тема до великодньої О-КИ. Пишу і пишу про ці календарні різниці, а на ділі досі не збагнула, чи справді різниця у календарях залежить від повні місяця і жидівської „пасхи", як і досі не збагнула, чому у всіх наших політичних і клясових поділах мусить бути й цей, календарний.

Одне щастя, що з роками ми і це вже прийняли як невідкличний спосіб життя та не переживаємо цього поділу так глибоко й емоційно, як було раніше. А все ж із приїздом „четвертої хвилі" еміґрації ця проблема трохи відновилася. Ось недавно поспитав мене один із „четвертої хвилі", як ми тут досі постили – чи у середу і п'ятницю, чи тільки в п'ятницю. Я почала йому вияснювати, маючи на думці Великий Тиждень, а показалося, що він саме розпочав піст і думає категоріями „старого" календаря.

Не менші непорозуміння були також у побажаннях, і треба було спершу тихо кожного поспитати: „А Ви за яким календарем святкуєте, по-новому чи по-старому?". Не є дуже легко сприйняти, а ще важче пояснити цю календарну різницю серед українців, наприклад, дітям, які вас запитують, чому вуйко Іван вже святкував давно Великдень, а ми будемо щойно тепер.

Але шукаючи у всьому позитивних моментів, ця різниця часом і догідна, бо можна, наприклад, відвідати усіх, кого бажаєте, маючи до вибору один чи другий Великдень, та двічі посмакувати бабки, сирник та інші смаколики, такі характеристичні для українського Великодня.

А як там із настроєм? Та ж для нас, українців, Великдень був завжди особливо справді „великим днем", а звук Великодніх дзвонів для кожного чимось особливим, святочним та повним надій на краще, бо ж „Христос Воскрес! – Воскресне і Україна!", а тепер вже і „воскресла".

Якось видається, що таки цей поділ позбавив нас усіх святковости цих Великодніх днів, почуття значення і величі цих весняних свят, що у нас так сильно пов'язані із природою, її відродженням, а з тим відродженням життя народу. Чи це прийшло із віддаллю від Батьківщини, чи із довгими роками того режиму, що не визнавав ніяких релігійних свят?

А все ж, як запевняють усі близькі з України, там Великодні свята не лише не втратили на силі, а відродились вповні без календарної різниці та без поділу на „ваше" і „наше". І тепле та щире „Христос Воскрес" ішло у цих великодніх днях по струнах телефону через океан з усією силою, яка, принаймні на декілька хвилин, давала почуття, що є тільки один наш Великдень!

О-КА



Головну канцелярію УНСоюзу і редакції обох тижневиків 26 квітня відвідала група журналістів з різних областей України, яка перебуває у США на запрошення Державного департаменту з метою ознайомлення з діяльністю засобів масової інформації на демократичних засадах.

Головний редактор „Українського Тижневика" Рома Гадзевич розповіла гостям про історію часописів УНСоюзу, напрями їх діяльности, зв'язки з Україною, участь у здійсненні проєктів діяспори, спрямованих на дальше державотворення в Україні.

Предсідник УНСоюзу Уляна Дячук поінформувала журналістів про історію, структуру і діяльність Українського Народного Союзу, співпрацю з американськими урядовими та громадськими організаціями на користь України, численні проєкти доброчинної допомоги, здійснювані в Україні. У свою чергу журналісти коротко охарактеризували діяльність засобів масової інформації, які вони представляють.

З РЕДАКЦІЙНОЇ ПОШТИ

ПОВЕРТАЮЧИСЬ ДО НАДРУКОВАНОГО

Чим глечик накипів...

5 квітня серед листів від читачів тижневика було вміщено лист Оксани Процик з Фльориди „Треба зацікавити не тільки українців", на котрий надійшло багато відгуків. Подаємо уривки деяких з них.

Оксана Процик нарікає, що „Свобода" ніяк не „інтернаціональна". Приїхала Оксана Процик в Америку, та ще й туди, де літо цілий рік - у Фльориду. Пожила і вже затужила за всім, що „інтернаціональне", що „радянське"?

Оксана обурена тим, що люди виступають проти святкування „Року Росії в Україні", а ми, діяспорці, не знаємо, що „Росія народилась в Україні". Так, ми знаємо, що Україна, - добра мати - годувала своїх дітей і чужих заїдів. Є росіяни, котрим є належна честь від українців. Юрій Склеров, вояк Червоної армії, який був змушений воювати проти УПА, по війні писав, що він розуміє українців і має велику пошану до вояків УПА. Але ми знаємо, що Росія всаджувала ніж у материнські груди, щоб рідні діти з голоду вмирали.

Едвард Кухар,
Говел, Нью-Джерзі

* * *

Як передплатник „Свободи" хочу висловитися стосовно допису Оксани Процик „Треба зацікавити не тільки українців". Докладнішу відповідь на цю статтю залишаю для науковців, а я - тільки коротко. Про поведінку Росії вже появилось багато дописів і книг не тільки українською, але й іншими мовами.

Я Україну відвідав 8 разів, бував і на східній Україні. Більшість там розмовляє російською мовою, помимо того, що багато із них знають українську. Серед патріотів я зустрічав тих, що пам'ятали голодомор 1932-33 років. Причина появи таких листів, як від Оксани Процик - занепад українського життя. Добре, що велику усвідомлюючу в Україні працю проводить „Смолоскип", „Бористен", „Літературна Україна" і інші.

Олександер Кобаса,
Вільямставн, Н. Дж.

* * *

Мені дуже дивно і незрозуміло, чому „Свобода" помістила таку писанину? Автор жаліється, що в газеті багато нарікань на Москву, на Росію, і що вона „довідалась" від родини, яка повернулась із Сибіру, що всі народи СССР зазнали жаху тоталітарного режиму, а не тільки українці. Але чи всі в однаковій мірі? Я читаю „Свободу" вже понад 50 років, але такого ще не читав. Якщо погодитися з автором, що Україна „породила" Росію, то на своє горе, бо ще й до сьогодні не може позбутися наслідків 330-річного російського поневолення.

Дмитро Мельник,
Бостон, Мас.

* * *

Я також, як і Оксана Процик, приїхала до США відвідати родину. Вашу газету перечитую по декілька разів, це справді цікава газета, але бувають і такі дописи, не відгукнутися на які просто неможливо. Маю на увазі лист Оксани Процик.

В першу чергу, мене цікавить, скільки років має ця авторка, що так поверхнево мислить, пливе за течією. Мені 53 роки, 32 з них працювала медичною сестрою в одному зі всесоюзних курортів Прикарпаття. Приїжджали до нас на лікування з різних республік Совєтського Союзу. Всі працівники повинні були розмовляти російською мовою, документація велася також на ній, а були такі випадки, як щось не сподобалося, то обзивали нас „бандерами"". І це зовсім недавно, в 70-80-их роках.

Навіщо писати нісенітницю про „якийсь" статус для росіян та ще й тут, в Америці, де основу українців складають патріоти України, які клали своє життя і здоров'я на вівтар соборности і незалежности своєї держави. Їм, напевно, це дуже боляче читати. Адже ви, Оксано, самі собі заперечуєте тим, що брат в Криму мусить вивчати кримсько-татарську мову, а чому ж росіяни не можуть вивчити українську? Чи їм треба аж спеціяльного статусу?

До глибини душі образив мене цей лист. Пам'ятайте, Оксано, і не зраджуйте ідеалів Вячеслава Чорновола, наших сучасників В. Ющенка, Юлії Тимошенко. Ви не маєте на це права. До речі, Оксано, українська пісня називається не „Запрягайте", а „Розпрягайте, хлопці коні..."

Галина Даців,
Нью-Йорк

* * *

Сподіваюсь, що моя репліка на лист Оксани Процик зустріне таку ж увагу щодо розміру, як і її лист. Оксана Процик пише, що люди на сході України „дійсно розмовляли російською мовою, але завжди вважали себе українцями. А як співали вони пісні „Реве та стогне"?". Так, вони вважали себе українцями, але... за кого вони здебільша голосували, навіть у цих останніх виборах, на 11-му році вільної України? Найбільше - за комуністів, які пропагують приєднання України до Росії. А українського гопака витанцьовував і сам Хрущов перед Сталіном! А що вже там „Реве та стогне"?

Авторка питає: „Чи мають рацію ті дописувачі „Свободи", які неприязно відносяться до інших країн"? Яких це інших? Я ще ніде й ніколи не читав у „Свободі" ніякої неприязні „до інших країн". А якщо авторка мала на увазі Росію, то тут вона мала рацію. І та „неприязнь" цілком виправдана. А щоб не розтягнути цієї репліки, то раджу О. Процик уважні прочитати у тому ж числі „Свободи" уривок з газети „Дзвін Севастополя" в Україні, і вона зрозуміє, що хоч, як вона пише, „Росія народилася в Україні", вона, та Росія, була, хоче й тепер бути загарбницею України.

Так, у США „проходять фестивалі, карнавали без нарікань на історію". Це правда. А чи хтось колись чув, щоб ті свята влаштовували уряди інших країн? Чи хтось чув про „День Америки в Мехико" або „День Канади в Америці"? Чи якийсь офіційний член уряду Мехико пропаґував у США відірвання Тексасу або Каліфорнії і приєднання їх до Мехико? А що роблять російські урядові чиновники в Україні?

„Не бачу нічого трагічного в тому, що російська мова одержить якийсь статус для мільйонів росіян", пише О. Процик. А мільйони українців таки бачать, що російська мова в Україні і без ніякого статусу витісняє українську аж до трагічного рівня. На закінчення авторка „заспокоює" редакцію „Свободи": „Не бійтеся, бо Україна була і буде Державою". А я все ж боюсь, бо 350 років Україна не була державою завдяки тій же Росії, аж тепер нею стала. А буде, лише за умови, якщо народ не слухатиме порад Оксани Процик.

Іван Овечко,
Аврора, Кольорадо

Трагічно загинула Надія Подола

У неділю, 21 квітня, трагічно загинула в автомобільній катастрофі Надія Подола (Олексів). Це сталося в містечку Riverhead, Long Island. Родина Подолів приїхала до США лише 2 роки тому: подружжя Роман (47 р.), Надія (47 р.) та син Назарко (12 р.). Нещодавно приїхала й старша донька Христя - 26 років.



Св. п. Надія Подола

Катастрофа сталася недалеко від їхньої хати. Зустрічне авто з нез'ясованої причини з'їхало зі своєї смуги і зіткнулося з автом Подолів. Мама Надія, померла через 2 години в лікарні. Старша доня Христя є в критичному стані з черепо-мозковою травмою. Батько Роман має значні ушкодження нижньої частини тіла і потребує ряду операцій. Син Назарко має перелом руки і дрібні ушкодження. Для нього найстрашнішою є моральна травма - втрата мами. Потерпілі перебувають в лікарні „Stony Brook University Hospital and Medical Center".

Похорон Надії відбувся в суботу, 27 квітня, в Українській католицькій церкві св. Івана Хрестителя в Рівергеді Н. Й.

Звертаюся від нашої парафії до всіх людей доброї волі з проханням допомогти цій рідні. Пожертви просимо висилати на адресу: St. John the Baptist UCC, 820 Pond View Rd., Riverhead, NY 11901. Зазначити „Podola Family Fund" або напряму висилати на „Suffolk County National Bank" - рахунок 000110140712. Телефон (631) 727-2766.

Заздалегідь дякуємо за вашу допомогу.

о. Ігор Тарасів

СТОРІНКА УКРАЇНСЬКОГО НАРОДНОГО СОЮЗУ

Звіт Контрольної комісії УНС

Контрольна комісія, згідно зі статутом УНС, в період від 23 до 25 квітня, перевірила стан Українського Народного Союзу за 2001 рік. Попередня контроля відбулася 27-29 листопада 2001 року. Плян праці Контрольної комісії складався з перевірки діяльности Фінансового та Організаційного відділів, видавництва УНС, господарського стану відпочинкової оселі УНС Союзівка та інших справ. Внаслідок перевірки Контрольна комісія подає до відома наступне:

1. Фінансовий відділ

За 2001 рік оперативний прибуток становив 364,953 дол. в порівнянні з втратою в сумі 71,394 дол. за 2000 рік. Резерви УНС збільшилися на 255,686 дол. до суми 7,047, 752 дол. Головною причиною збільшення власної резерви був оперативний прибуток і різні зміни у резервах включно з нарахуванням резерви в Канаді. Будинок Головної канцелярії УНСоюзу став прибутковим лише на суму 84,000 дол., тому що виплачення комісійного, пов'язаного з винаймом кількох приміщень в 2001 році, зменшило прибуток на 133,000.

2. Організаційний відділ

Організаційний відділ належить до найважливіших клітин УНСоюзу, а це тому, що придбані нові члени є запорукою існування нашої установи. Чим більше маємо придбаних нових членів, тим більше одержуємо членських вкладок, які є фінансовим мірилом загальної союзової господарки й майбутности УНСоюзу.

Згідно зі статистичними даними, в звітному 2001 році було придбано 462 нових члени, забезпечених на загальну суму 8,233,000 дол. Але, на жаль, в цьому ж часі втрачено 2,374 члени.

Знаємо, що звітовий рік був роком передконвенційним й тому були сподівання кращих організаційних успіхів, маючи далі 27 Округ та 238 секретарів. Секретарям належиться подяка за придбання 400 нових членів.

Оцінюючи працю поодиноких округ і відділових секретарів, відзначаємо, що Округа Північного Ню-Джерзі придбала найбільше число членів, а саме 86, забезпечених на суму 2,452,000 дол. Головою цієї Округи є Головний радний Євген Осціславський. Друге місце зайняла Філядельфійська округа, придбавши 68 нових членів, забезпечених на суму 1,629,000 дол. Головою Округи є Головний контролер Степан Гавриш. Третє місце в здобутку нових членів зайняла Округа Пітсбурґ, придбавши 26 нових членів, забезпечених на суму 278,000 дол. Головою Округи є Головний радний Микола Дяківський.

Серед секретарів признання й подяка належить для Мирона Пилип'яка, який придбав до 496-го Відділу 42 нових члени, забезпечених на суму 379,000 й тим самим зайняв перше місце. Друге місце зайняла секретар 10-го Відділу Люба Стрілецька, придбавши 25 нових членів, забезпечених на суму 374,000, а третє – Головна радна Стефанія Гаврилюк, секретар 88-го Відділу, придбавши 22 нових членів, забезпечених на суму 123,000 дол.



Контрольна комісія та провід УНСоюзу в Головній канцелярії УНС (зліва): Ярослав Завійський, Марта Лиско, д-р Олександер Серафин, Степан Гавриш, Уляна Дячук, Василь Пастушок, Стефан Качарай (Мирон Ґрох відсутній за станом здоров'я).

3. Публікації УНС „Свобода" та „Український Тижневик"

З кінцем 2001 року кількість передплатників „Свободи" становила 7,153, кількість передплатників „Українського Тижневика" становила 6,604. В порівнянні з кінцем 2000 року, число передплатників „Свободи" зменшилося на 275, число передплатників „Українського Тижневика" зменшилося на 208.

Дефіцит обох видань за 2001 рік становив 144,084 дол. Для порівняння згадаймо, що за 2000 рік він становив 175,468 дол. Завдяки посиленню праці в ділянці рекламового продажу, дефіцит видань зменшився на 70 тис. дол. Згідно з бюджетом на 2001 рік, дефіцит обох газет не повинен був перевищити 100,000 дол.

4. Союзівка

В 2001 році Союзівка втратила 653,957 дол. За 2000 рік втрати Союзівки становили 579,115 дол. Головними чинниками збільшення дефіциту в 2001 році були зріст коштів забезпечення оселі, як також додаткові кошти придбання меблів та устаткування. На доручення Головного уряду, Постійний комітет в справах Союзівки представив Екзекутиві 30 квітня 2001 року детальний плян стосовно майбутности оселі. Цей плян був доповнений влітку. Головна ідея пляну полягає в перенесенні Союзівки в нову корпорацію (L.L.C.) для можливости включення партнера і його капіталу. Цей плян буде ширше висвітлений та обговорений на наступній 35-ій Конвенції УНС в Чикаґо.

5. Різне

Контрольна комісія закликає делеґатів 35-ої Конвенції та членів Уряду зробити потрібні рішення для розв'язання дефіцитности Союзівки й намітити плян праці на Канаду, як також взагалі на майбутнє УНС в цілості.

Закінчуючи свою каденцію, Контрольна комісія складає щиру подяку Екзекутиві та всім працівникам за ділове ведення справ УНС та за співпрацю.

Контрольна комісія:
Василь Пастушок, голова
Степан Гавриш, заступник голови
Д-р Олександер Серафин, секретар
Мирон Ґрох, Ярослав Завійський, члени

ЧИСЛОВЕ ЗІСТАВЛЕННЯ ПРО РУХ ЧЛЕНСТВА УНСоюзу ЛЮТИЙ 2002 р.

	Молодь	Дорослі	АДД	Разом
Активні члени 1/2002	6,560	13,649	2,995	23,204
Неактивні члени 1/2002	7,444	16,889	0	24,333
Всі члени 1/2002	14,004	30,538	2,995	47,537
Активне членство				
Приріст у 2/2002				
Нові члени	9	21	0	30
Нові УЛ	0	4	0	4
Прийняті наново	9	16	4	29
Разом	**18**	**41**	**4**	**63**
Убуток				
Померли 2/2002	0	49	0	49
Вибрали гроші	14	20	0	34
Відійшли з дозрілими вивін. грамотами	13	13	0	26
Виплатили вповні вкладки забезпечення	6	17	0	23
Відійшли на част. випл. забезпечення	0	0	0	0
Відійшли на безпл. продовж. забезпечення	9	25	0	34
Вигасло забезпечення (активні)	12	15	24	51
Кінчилось забезпечення	1	5	3	9
Разом	**55**	**144**	**27**	**226**
Всі активні члени 2/2002	6,523	13,546	2,972	23,041
Неактивне членство				
Приріст у 2/2002				
Виплачене забезпечення	6	17	0	23
Відійшли на частинно виплачене забезпечен.	0	0	0	0
Вигасло продовж. безплатне забезпечення	9	25	0	34
Разом	**15**	**42**	**0**	**57**
Убуток у 2/2002				
* Померли	0	54	0	54
* Вибрали готівку	2	11	0	13
Дозрілі вивін. гр. неповної виплати	1	3	0	4
Повернені в активні	9	16	0	25
Вигасло забезпечення (неактиквні)	0	6	0	6
Разом	**12**	**90**	**0**	**102**
Всі неактивні члени 2/2002	7,447	16,841	0	24,288
РАЗОМ УСІ ЧЛЕНИ УНСОЮЗУ 2/2002	**13,970**	**30,387**	**2,972**	**47,329**

(* Виплачені і частинно виплачені грамоти)

ДО 35-ОЇ КОНВЕНЦІЇ УНСОЮЗУ

Відродження, а не виживання

Мирон Куропась, Почесний член Головного уряду УНСоюзу, відповідає на статтю „Стратегії виживання менших братських установ" („Свобода", ч. 16, 21 квітня).

Психологи кажуть нам, що певною ознакою розумової ненорми є кількаразове повторювання невдалої програми – з надією, що наступного разу вона спрацює добре.

І це, дорогий читачу, виглядає головною проблемою нашої братської організації. Ми, наприклад, знаємо, що більшість секретарів відділів УНСоюзу не здобули нових членів протягом років, але ми далі заохочуємо їх робити це. Ми призначаємо нереальні і недосяжні квоти – і нарікаємо, коли наші секретарі їх не виконують. Чи ми надаємо їм технічну допомогу? Чи ми заохочуємо їх спеціяльними бонусами, зворотом видатків, вмотивованими розмовами, забезпеченевими продуктами, які вони розуміють і можуть вияснити потенційним споживачам? Чи ми координуємо наші братські пільги?

Чи ми пропагуємо УНСоюз? Чи ми допомагаємо нашим секретарям послідовно реклямувати наші забезпеченеві продукти у місцевих українських засобах масової інформації? Чи видно наших керівників у різних громадах, коли вони відвідують Округи? Чи вони приїжджають і від'їжджають того самого дня, оминаючи теперішніх і майбутніх споживачів наших поліс? Чи ми не уникаємо відвідувати деякі Окружні комітети, бо членство має до нас багато запитань, тим часом наша політика полягає у відмовці: „Не питай, не говори"? Чи було вислано звіти членів Екзекутиви делегатам перед Конвенцією?

Чи ця наша Конвенція організована в такий спосіб, що заохочує делегатів мати голос, сповнений значення, чи просто ми безконечні години витратимо на резолюції, котрі, якщо й будуть ухвалені, все одно ніколи не будуть виконані? Якщо відповідь на більшість цих запитань є „ні", то як ми можемо залишитися життєздатними?

Стаття Говарда В. Гейдорна під назвою „Стратегії виживання менших братських неприбуткових організацій", яка завдяки нашому головному секретареві Марті Лиско, появилася 21 квітня у „Свободі", подає деякі надії. Малі братські організації автор визначає як ті, чиє майно становить до 5 млн. дол., але він додає, що навіть братські організації з майном меншим, ніж 1 млн. дол., можуть скористатися з пропонованих змін.

Першою є пропозиція найняти професіоналів, які розуміються на ділянці забезпечення. Виглядає, що ми це зробили, але багато воно не допомогло. Наступний крок – комп'ютеризували нашу адміністраційну систему. Хоч ми це зробили, ця система все ще перебуває в стадії вдосконалення.

Третьою пропозицією Г. Гейдорна є звільняти непродуктивних працівників. Ми послали декого з таких на пенсію. Але інші подібні ще залишилися. Ми тримаємо багатьох маргінальних працівників, платимо їм і не можемо дозволити собі їх замінити.

Четверта пропозиція – застосувати нові схеми продажу. Беручи до уваги наш змінний ринок, – „четверта хвиля" українців і більш професійні прошарки є тією чудовою думкою, яку належить втілити в життя. Пан Гейдорн також заохочує нас активно служити нашим теперішнім членам, даючи їм до зрозуміння, що вони є важливими. Сьогодні є багато молодших американських українців, котрих вписали батько чи мати, дідусь чи бабуся, і котрі навіть не знають, що вони є члени УНСоюзу.

А кінцева рекомендація полягає у зменшенні братських пільг. Ми це робили і часто – з болем. Ми вже більше не видаємо дитячого журналу, ми ліквідували бюро у Вашінгтоні, „Свобода" стала тижневиком, наш хмаросяг у Джерзі-Сіті – гордість і радість нашої громади – продано. Наші члени не дістають дивідендів, працю над бібліографічним індексом „Свободи" припинено. Ми думаємо про продаж Союзівки.

„Якщо всі згадані пропозиції виглядають недосяжними, – підсумовує Г. Гейдорн, – тоді було б мудрим знайти кандидата, з яким було б доцільно з'єднатися, ще поки установа має досить майна, щоб була змога поторгуватися". Отже, така менша братська організація, як УНСоюз, потребує тісних переговорів з більшими братськими організаціями, поки сам він ще є життєздатним. Делегати цьогорічної Конвенції матимуть багато пропозицій до розгляду, – і злука, об'єднання є однією з них.

Об'єднання з Українським Братським Союзом є ідеєю, яка нуртує вже довший час. Її було дискутовано, дебатовано і відкинено обома організаціями – УБС і УНС. Її напевно знову буде винесено на Конвенцію УНСоюзу – для обговорення, дебатування і відкинення.

З ким же ми, в такому випадку, об'єднаємося? Єдина можливість – з неукраїнською братською організацією, значно більшою, котра схоче нас прийняти. Одначе нам треба ясно передбачити всі можливі виcліди. Якщо ми об'єднаємося з такою організацією, вона дослівно поглине нас. Не буде „Свободи", не буде „The Ukrainian Weekly", не буде Союзівки, не буде студентських стипендій, і не буде української ідентичности. Фактом залишається можливість, що нас до об'єднання змусить забезпеченевий уряд Нью-Джерзі. Все ж таки ми ще маємо трохи часу. Небагато, але маємо. Радикальні зміни у наставленні і розумінні можуть повернути УНС у протилежний бік.

Передусім ми повинні перестати вживати слово „виживання" і почати говорити: „відродження". Ми мусимо знайти плідну дорогу до молодої ґенерації і до „четвертої хвилі". Нарікати на їхнє незацікавлення – це тільки виправдання, а не розв'язка. Згідно зі спеціялістом у ділянці продажу Сузан Форнієр з Гарвардської Школи бізнесу, головною підставою для людей, які залишаються вірними своєму забезпеченевому продуктові, є те, що той продукт має значення в особистому житті. Культура спричинює значення, однак сама культура розвивається. Кожний продукт мусить бути зрозумілим для нової ґенерації споживачів, або він гине. Відтак нам треба збагнути, що неможливо швидко все поправити. Забрало багато років самовдоволення, щоб впасти до теперішнього рівня. Радикальна зміна мусить приходити малими кроками, малими, але солідними перемогами, які включають обов'язковість і наполегливість.

І останнє: ми мусимо вибрати керівництво з візіями, вартостями, і найголовніше – з енергією. Ми потребуємо молодих людей, які вірять в Український Народний Союз, які належно оцінюють нашу місію і можуть надихати нас до праці з ними в напрямі спільної, ясної і досяжної мети.

Однак коли пересічний вік наших делегатів становить втомлені „60 плюс", то треба запитати, де ж ми можемо знайти потрібних для нас провідників? Проте вони є і вони будуть присутні на Конвенції. Пам'ятайте, що не конче бути делегатом, щоб бути обраним до Головної управи УНСоюзу. Сьогодні УНСоюз є проблемою, але це не є проблема тільки УНСоюзу. УНСоюз був невіддільною частиною українсько-американської громади впродовж 108 років. Не зробіть помилки. Його зникнення вдарить всю українську громаду. Це буде моральний занепад величезного маштабу.

Свята Софія – символ єдности нашого народу

Останнім часом у засобах масової інформації з'явилися повідомлення про позицію окремих українських Церков щодо собору Святої Софії в Києві. На жаль, у цих повідомленнях не завжди правильно трактується погляд Української Греко-Католицької Церкви щодо цього питання. З метою виясення нашої офіційної позиції публікуємо частину листа Синоду єпископів Києво-Галицької Митрополії УГКЦ до Президента України, – від 11 січня 2002 року, – як реакцію на Декрет №1005 Кабінету Міністрів України від 9 серпня 2001 року:

„... Факт розподілу національних святинь в столичному городі Києві звернув на себе увагу Владик Української Греко-Католицької Церкви. Єпископи на своєму Митрополичому Синоді 3–4 січня постановили зайняти становище щодо собору Святої Софії у Києві, про який також йде мова у вищезгаданій Постанові Кабінету Міністрів України. Цей собор є духовним символом єдности та святинею особливого ранґу для всього українського народу. Він повинен бути переданий Патріярхові Української Церкви, коли усі православні і католицькі вірні, корені яких сягають Володимирового хрещення, повернуться до первісної єдности первопочатків християнства в Україні, і коли в них буде один Патріярх. На думку Владик Української Греко-Католицької Церкви, Українська держава повинна зберігати цю святиню у своїй власності до такого щасливого моменту.

Беручи до уваги теперішні (надіємось, скороминучі) умови поділеної Київської Церкви на чотири конфесії: УПЦ, УГКЦ, УПЦ КП і УАПЦ, ми бачимо два можливі шляхи розв'язки питання, пов'язаного зі Святою Софією:

1. Дозволити використовувати собор Святої Софії для проведення Богослужінь вищезгаданими конфесіями, згідно із умовами пункту 2 Постанови Кабміну, на паритетних засадах. При цьому слід зауважити, що таке використання викликатиме кожного разу значний суспільний резонанс.

2. Не давати жодній конфесії собор Свяроï Софії в Києві у постійне чи тимчасове користування до тих пір, допоки в Україні не буде відновлено церковну єдність часів Володимирового хрещення.

Залишаємося в надії на Ваше мудре рішення як ґаранта єдности та територіяльної цілісности Української держави".

Любомир Гузар,
Верховний Архиєпископ УГКЦ
17 квітня 2002 р., Львів

Зросло число заробітчан з України

ФРАНКФУРТ-НА-ОДЕРІ, Німеччина. – Федеральна прикордонна поліція занепокоєна збільшенням числа нелегальних мігрантів із країн СНД, у тому числі й з України, які перетинають зовнішній кордон Европейського союзу завдяки туристичним візам. Торік німецьке посольство у Києві видало 276 тисяч туристичних віз. Сімдесят відсотків так званих „туристів" насправді їдуть на заробітки.

В середньому через кожні півгодини на кордоні з'являється український автобус, заповнений переважно молодими чоловіками, які практично нічого не можуть сказати про мету своєї туристичної поїздки. Мета поїздки більшости цих людей – Еспанія та Португалія, де вони влаштовуються на сезонну роботу в сільському господарстві або на будівництві.

Представники консервативної опозиції у ФРН вимагають запровадити суворіші правила видачі віз.

Радіо „Свобода"

ЖИТТЯ ГРОМАДИ

Пам'ятаймо Чорнобиль!

ВАШІНҐТОН. – Українці метрополітального Вашінґтону 21 квітня відзначили шістнадцяті роковини Чорнобильської катастрофи. Після Служб Божих у своїх храмах о. Тарас Лончина і о. Нестор Івасів зі своїми вірними прибули до Православного собору Андрія Первозваного, де разом з о. Володимиром Штеляком та протодияконом Святославом Новицьким соборно відслужили Панахиду по жертвах катастрофи на Чорнобильській АЕС.

Після Панахиди, на якій співав хор собору під керівництвом д-ра Ігоря Масника, присутні перейшли до церковної залі, де оглянули збірку фотографій, пов'язаних із Чорнобилем. Її підготувала Оля Масник.

Ведуча програмою Лариса Фонтана попросила о. Володимира Штеляка провести молитву. Хор заспівав „Молитву за Україну".

Першим доповідачем був заступник посла України Володимир Яценківський. Він розповів, як в трагічну ніч 26 квітня 1986 року він повертався додому безлюдним Хрещатиком й не відразу збагнув, що вулицею приспішено мчать авта, автобуси, санітарні каретки... Він зрозумів, що сталось щось незвичайне. А ранком довідався про вибух на Чорнобильській АЕС. У своїй промові Володимир Яценківський наголосив: „Чорнобильська трагедія – це тільки одна ланка геноциду українського народу, бо усе 70-річне панування в Україні радянської влади було спрямоване на фізичне знищення народу, що особливо відбилось на його духовності". Промовець подякував діяспорі за допомогу потерпілим.

Д-р Ігор Масник докладно розповів про згубний вилив катастрофи на населення. Як офіційний і фаховий дослідник наслідків катастрофи, він представив у цифрах її руїнівну силу для усієї України. Д-р І. Масник сказав, що в ділянці досліджень цих проблем, крім Державного інституту раку США, в якому він працює, беруть участь багато українських лікарів, зокрема Данило Шморгун та Петро Філіпов у Вашінґтоні.

Доповідач звернув увагу на те, що соціяльно-психологічні наслідки Чорнобильської катастрофи характеризуються стійким пов'язанням з соціяльною, політичною і економічною кризами в суспільстві. Він зацитував опубліковану торік національну доповідь про наслідки катастрофи і закінчив словами: „Будуть далі існувати і діяти гуманітарні, допоміжні організації, будуть міжнародні наукові і дослідні згрупування, але ніякі організації, програми чи фонди не в силі подолати усієї проблеми. Тільку уряд України, коли розвине і повною мірою підтримуватиме переконливу відповідну і всеохоплюючу програму, коли поставить на перше місце охорону і підтримку національного здоров'я нації, зможе подолати цю проблему".

Бандуристка Лариса Пастухів виконала декілька творів, в тому числі і власну композицію. Гість з Торонто, молодий композитор Роман Гурко запропонував послухати його „Чорнобильську Панахиду", яку він створив на звернення майстрів культури і мистецтва України з приводу 15-ої річниці Чорнобильської катастрофи.

Перед прослуханням „Панахиди" композитор вказав на певну символічність її виконання в київському соборі св. Михайла, який недавно був поставлений на місці зруйнованого більшовиками в 1933 році. Величний і гарний, ніби Фенікс, постав він з руїни.

Роман Гурко має великі творчі успіхи в постановці опер на міжнародних сценах. Його задуми пов'язані з українським мелосом. Молодий вік, талант і наполегливість дають запоруку, що він досягне зеніту в музичному світі.

Відзначення річниці Чорнобиля стало спільною зустріччю, яка ще більше згуртувала громаду, особливо – молодь.

Галина Петренко

Перед нами – XXVI Конвенція СУА



Гості з Управи СУА в УНСоюзі (зліва): С. Геврик, У. Дячук, І. Куровицька, М. Лиско.

ПАРСИПАНІ, Н. Дж. – Союз Українок Америки, який цього року проводить свою XXVI Конвенцію – 24-27 травня в Сарасоті, Фльорида – має за собою славне минуле ще з міжвоєнних часів. Заснований 1925 року, СУА постійно і послідовно зростає з кожною новою хвилею українських жінок, що прибували до США. Це потверджують нам представниці теперішнього проводу СУА – голова Ірина Куровицька і її заступниця для справ організації Софія Геврик. Вони представляють нам деталі приготування і програму XXVI Конвенції, підкреслюючи цікаві моменти, зокрема зміст семінарів. І. Куровицька звертає увагу на співучасть у конвенції організованого жіноцтва України. Серед промовців буде Світлана Кочерга, авторка книжки про листування Лесі Українки, під назвою „Листи так довго ідуть". Ця книжка – проєкт СУА, який здійснено завдяки д-рові І. Ратич. Вона знайшла у Чехії матеріяли з листами Лесі Українки.

Конвенція присвятить спеціяльну увагу проблемі екології. У тематичному семінарі, крім добре відомої д-ра Христини Дурбак, що активно працює в цій ділянці, візьме також участь лікарка з Івано-Франківська д-р Ліліяна Григорович.

На наше запитання, яку кількість учасниць сподіваються організаторки на цій конвенції, – дістаємо відповідь, що принаймні 200, тим більше, що цьогорічний жіночий форум відбуватиметься у привітній Фльориді, де тепер живе багато українських родин, в тому числі й „союзянок", які творять там чотири відділи. Один з них створили членки т. зв. „четвертої хвилі".

Участь жінок із останньої хвилі українських поселенців стоїть на передньому місці в праці та плянах провідниць СУА, і про це розповідає цікаво та вичерпно організаційна референтка Софія Геврик, яка матиме на ці теми окремий панель. Обидві ці активні у проводі організації діячки І. Куровицька і С. Геврик підкреслюють важливість притягнення якнайширшого кола українських жінок до СУА. Ідеться також про те, щоб жінки зрозуміли користь з приналежности до СУА, незалежно від віку і статусу, знання мови – чи то англійської, чи української, і щоб кожна українська жінка зуміла себе знайти у цій своїй організації.

Обидві представниці проводу СУА підкреслювали, що досі жінки не використовують належного потенціялу, який містить у собі СУА. Хоча можна завважити, як ентузіястично члени вміють працювати, зокрема збирати фонди для важливих цілей, як ось славна акція „Булочка та молоко" чи збирання коштів на побудову Українського музею в Нью-Йорку.

Серед завдань на майбутнє, крім притягнення нових членів, – СУА тепер налічує приблизно 3,000 членів – є завершення будівництва Українського музею, узгоджена співпраця із жіноцтвом України та конечна йому поміч у складних життєвих проблемах, дальший розвиток суспільної опіки. СУА також має намір поширити стипендійну акцію, що відкриває кращі перспективи для молодих українок, які прагнуть одержати вищу освіту.

Конвенційний комітет очолює Тетяна Сілецька, а у програму конвенції також включений бенкет, котрий відбудеться в суботу, 25 травня, на котрий СУА запрошує громаду. У справі придбання квитків можна звертатися до ведучої бенкетової програми Роксоляни Яримович (телефон: (941) 966-2292).

Перед СУА стоять широкі та поважні проблеми, які в більшості будуть заторкнені у програмі XXVI Конвенції. Підставою до дискусій буде виконана праця, якої зміст можна буде знайти у конвенційній книзі, що появляється під редакцією М. Даниляк та цілої групи редакційної колегії. Її гасло, що може бути й гаслом конвенції – слова неопублікованого гимну СУА, створеного письменницею М. Тарнавською: „В єднанні наша сила – прямуймо до мети". Можемо тільки побажати провідницям СУА і організаторкам, щоб це гасло стояло у них на першому місці впродовж дальшої праці та притягнуло до цієї вийняткової організації якнайширше число жінок усіх хвиль, усіх переконань та вікових категорій, в яких у серці живе рідна Україна.

О. Кузьмович

Новий крок у грушевськознавстві

НЬЮ-ЙОРК. – 17 березня в НТШ-А відбулася наукова конференція, якою Світова Наукова Рада при СКУ, Українське Історичне Товариство, Наукове Товариство ім. Т. Шевченка в Америці, Українська Вільна Академія Наук у США та Українсько-Американська Асоціація університетських професорів відзначили 135-річчя від дня народження Михайла Грушевського.

Відкриваючи конференцію, голова НТШ-А д-р Лариса Онишкевич підкреслила заслуги М. Грушевського в розвитку української науки, його ролю у формуванні і становленні НТШ ще наприкінці XIX ст., і доцільність проведення конференції до 135-ліття одного з найвидатніших представників української культури. Крім того, д-р Л. Онишкевич згадала, що НТШ нагородило п'ятьох українських мовознавців стипендіями ім. М. Грушевського.

Проф. Любомир Винар, який був головним ініціятором цієї конференції, у своєму слові-привітанні висловив вдоволення, що в ній беруть спільну участь наукові сили з Америки і України, що свідчить про дальший розвиток грушевськознавства, що зародилося, завдяки ініціативі УІТ, у 1966 році.

Першу сесію конференції відкрила президент Українсько-Американської Асоціяції університетських професорів проф. Ася Гумецька доповіддю про розвиток світогляду М. Грушевського в його ранніх белетристичних творах. Доповідь викликала велике зацікавлення слухачів.

Проф. Тарас Гунчак, голова Історичної секції НТШ, у своїй доповіді про діяльність М. Грушевського в Галичині використав важливі дані з австрійських архівів щодо панівної в Австрійській державі виборчої системи, яка свідомо бльокувала участь українців у політичному житті країни. Доповідач підкреслив, що певна бездіяльність, в якій М. Грушевський звинувачував українських галицьких політиків, мала об'єктивні причини, які пояснюються такою національною дискримінацією.

Проф. Любомир Винар, президент Українського Історичного Товариства, керівник Історичної секції УВАН та голова Світової Наукової Ради при СКУ, у доповіді „Михайло Грушевський в історії України" розглянув основні заслуги М. Грушевського перед українською державою і українською історичною наукою.

Д-р Алла Атаманенко, директор Інституту досліджень української діяспори при Національному університеті „Острозька академія", у доповіді про історичну схему М. Грушевського та її місце в українській історіографії розкрила основні передумови творення двох схем історії Східньої Европи – т. зв. „звичайної" російської, в якій історія України зникала на тлі історії Росії, та схеми М. Грушевського, що повертала Україні її справжнє місце серед інших европейських народів.

Другу сесію конференції відкрила доповідь проф. Владислава Верстюка, заступника директора Інституту східньоевропейських досліджень НАН України про публіцистику М. Грушевського 1917 року (за матеріялами газети „Народна воля").

Проф. Анна Процик, заступник голови НТШ в Америці, у доповіді „Михайло Грушевський в оцінці російських лібералів" на основі публіцистичних матеріялів та інших джерел розкрила ставлення П. Мілюкова, одного з лідерів Тимчасового уряду Росії, до голови Української Центральної Ради.

Після доповідей відбулася невелика дискусія.

На завершення Українське Історичне Товариство представило два нових видання, підготовлені спільно з науковими установами в Україні і діяспорі – другий том „Листування Михайла Грушевського" (2001 р.) та книгу О. Оглоблина „Гетьман Іван Мазепа та його доба" (друге доповнене видання, 2001 р.). Після презентації відбулася зустріч із громадянством.

С НР- СКУ



Зліва направо: доповідачі д-р Владислав Верстюк (Київ), д-р Алла Атаманенко (Острог), д-р Лариса Онишкевич (Нью-Йорк), д-р Ася Гумецька (Анн Арбор), д-р Любомир Винар (Кент), д-р Анна Процик (Нью-Йорк).

ДАЛЕКЕ- БЛИЗЬКЕ

Жив і загинув, як герой

17 квітня виповнилося 53 роки від дня героїчної смерти командира УПА-Захід Василя Сидора-„Шелеста". Колишній вояк УПА Богдан (Михальчук) Мак присвятив цій незабутній постаті розділ у своїй книжці „Вільна Україна – сенс нашого життя", яка вийшла у Тернополі в минулому році. Зокрема автор пише:

„Я вирішив докладно викласти факти з життя полковника Шелеста, бо у нього дістало повне відображення все те щире і героїчне, яке притаманне нашим свідомим борцям за свою державу, їх гасло „збудуємо її або загинемо" було без краплини лукавства. Нехай про це славетне життя взнає молода зміна нашого народу. Наведені факти дозволяють виділити основні наслідки творчої праці полковника Сидора-Шелеста і всю ту справу, якій він повністю присвятив своє життя.

В. Сидор ще з юних літ переконався, що за свободу поневоленого народу необхідно боротись серйозно і з усією відповідальністю. Він повірив в ідеї полковника Євгена Коновальця і його заклик організувати сітку військових загонів при ОУН і вирішив реалізувати з найбільшою відповідальністю.

Це вона утворила сітку організацій по всіх селах Галичини і Волині, проводила виховну і пропаґандистську роботу, організовувала загони самооборони, боївки, з'єднання УПА, УГВР виробила принципи суворої дисципліни, постачання та базування повстанських роїв та сотень. Завдяки діям Проводу ОУН була утворена дієздатна референтура та адміністративні структури воєнного часу, створені Сидором групи „Вовків", організація сітки старшинських шкіл. Багато сотень добре вишколених старшин стали основою великої і боєздатної армії. Тому досвід організації старшинських шкіл вимагає докладного вивчення та узагальнення.

Перша старшинська школа, яку названо „групою дружинників", була організована Сидором на Волині літом 1943 року. У ній підготовлено 120 старшин. Командиром школи був Горинь, а сам Сидор її провідником. Командиром другої школи на Волині був Поль-Польовий. Восени 1943 року вона підготовила 160 офіцерів для УПА.

Організовувались такі вишколи і в інших місцях Галичини. Можемо розповісти і про подільську „Школу крилатих", яку організував Михальчук-Крилатий, а командиром її був „Андрій" – Богдан Чайковський.

Пізніше ще була Старшинська школа „Плені", яка під командою Поля випустила ще два турнуси старшин і підстаршин.

Розкриваючи сторінки з біографії В. Сидора, я хочу нагадати про палку любов його до свого народу і жертовну працю за відновлення та відбудову незалежної держави України".

За вечерю з М. Рильським – до Сибіру

Львівський концертмайстер Олександра Блавацька 12 кращих років свого життя провела за дротами сибірських таборів, де опинилася... після вечері з Максимом Рильським, Володимиром Сосюрою і Остапом Вишнею (Павлом Губенком). Давно то було, але й сьогодні 77-річна Олександра Блавацька пам'ятає жахіття тих далеких днів. У свої 19 років Олександра – красуня з довгими косами – була єдиною у Львові ученицею консерваторії з кляси арфи. У січні 1944 року до них забігла лікарка Марія Ясеницька. Олександра знала, що вона було тісно пов'язана з діяльністю ОУН. Цього разу Марія попросила допомогти підготувати святкову вечерю. З'ясувалось, що на вечерю Марія вирішила запросити українських літераторів Максима Рильського, Остапа Вишню, Володимира Сосюру та Леоніда Новиченка. Вони саме приїхали до Львова, а Л. Новиченко повернувся з Сан-Франціско. Носили до Марії і страви, і посуд.

Усе вийшло гарно. Рильського посадили в центрі. Весь вечір мати Олександри говорила з ним французькою. Інші забавлялися і випивали. У кімнаті витав український дух, усі мали надію, що Україна буде вільною. Олександрі особливо запам'ятався тост, який проголосив Остап Вишня: „Я п'ю за те, що хотів би вам сказати, але чого мені сказати вам не можна". Близько опівночі Сосюрі стало погано, і він впав. Ніхто з учасників вечора не знав, що спиртне Сосюрі протипоказане.

А через тиждень Ясеницьку арештували. Затримали й Олександру. Їх звинуватили у намірі отруїти радянських поетів і письменників. Ясеницьку вже більше з в'язниці не випустили, а щодо О. Блавацької шукали додаткових звинувачень. Через рік у Львові заарештували дівчину, яка везла пошту з лісу. Серед пакунків був лист до Олександри від колишнього студента, що став вояком УПА. Дівчина нічого спільного з повстанцями не мала, але слідчі кинули її у в'язницю на вул. Лонцького. Вона страждала спершу у камері, повній щурів, потім 18 діб – у морозній камері без опалення. Засинала на кілька хвилин, решта часу рухалась, аби зігрітися. Вели її справу 12 слідчих. Всі у в'язниці думали, що вона – особливо небезпечний злочинець. Насправді все було інше: мати мала крамничку і кожний слідчий ходив до неї, обіцяв звільнити дочку і брав за це хабара. Мати давала, аж поки не посадили і її. Під час обшуку в помешканні матері виявили кілька чисел сатиричного журналу „Комар", який виходив у світ до 1939 р., а в одному були карикатури на Сталіна.

У свої поважні роки Олександра Блавацька вдома не сидить: працює в чотирьох організаціях на громадських засадах – у Спілці політв'язнів, Всеукраїнському об'єднанні ветеранів, міському осередку товариства „Рідна школа" та комітеті прихильників академічної гімназії. Немолода віком, вона бадьора духом.

За матеріялами львівської газети „Високий замок"

Неправдивий фільм про Дивізію „Галичина"

11 квітня на вечірній сесії конференції, котра відбувалася в Інституті Гаррімана при Колюмбійському університеті, було показано фільм „SS in Britain". Цей контроверсійний фільм – про ветеранів Дивізії „Галичина" в Англії, куди їх у 1947 році перевезли з табору полонених в Ріміні, Італія.

В цьому фільмі його автори намагаються довести, нібито вояки дивізії були причетні до воєнних злочинів у Польщі та Словаччині. Окрім того, в цьому фільмі є багато інсинуацій, напівправди, неправди і наклепів, промовчування правдивої цілі і мети, до якої прагнула і за яку боролася дивізія. У фільмі виступають „експерти", котрі мали б бути ґрунтовно ознайомлені з історією тих часів, але вони вкрай суб'єктивно інтерпретували знайдені в архівах матеріяли. У фільмі говорять і знавці з української сторони, але їхні свідчення відповідно обкраяні та припасовані до стверджень, вигідних для продуцентів фільму, щоб не перешкодити їхній головній цілі – дискредитувати дивізію. У дальшому особи з Польщі свідчили про пацифікацію польського села Ґута Пеняцька, а дві старші жінки зі Словаччини – про вбивства цивільних людей в часі, коли дивізія перебувала у Словаччині. Іронія, хоче щоб британські фільмарі дошукувались злочинів якраз у Словаччині, де місцеве населення дуже гостинно і щиро приймало вояків дивізії.

Висновок фільму: серед ветеранів дивізії, котрі живуть в Англії, є воєннні злочинці, яких не було перевірено як слід, і тому треба це врешті зробити, подолати нехіть британського уряду щодо цього, знайти винних і притягнути їх до кримінальної відповідальности.

Однак у фільмі було цілковито промовчано висліди розслідувань комісії воєнних злочинів канадського судді Дешена, проголошених ще в 1986 році (колишні вояки дивізії оселилися також в Канаді). Ці розслідування, що тривали кілька літ, не виявили ніякої причетности вояків дивізії до воєнних злочинів. Те саме було підтверджено повторними розслідуваннями канадського міністра юстиції А. МекЛелан в 1998 році. Однак, всупереч однозначним рішенням цих авторитетних відомств, у фільмі про це не було найменшої згадки.

Цей фільм викликав ряд коментарів серед присутніх на сесії, в тому числі декількох українців з академічного середовища. Один з коментаторів вказав на те, що після одного з показів цього фільму проф. Микола Мушинка з університету в Пряшеві у Словаччині поїхав слідами репортерів, котрі збирали матеріяли до фільму, та говорив з тими самими людьми, що виступали у фільмі. Вони категорично заперечили свої свідчення в такому вигляді, як вони були подані у фільмі, та ствердили, що злочини, про котрі вони говорили репортерам, були здійснені німцями і членами словацької екстремістичної організації „Глінкова гарда". Отже, їхні зізнання були відповідно „маніпульовані" для телебачення, і це найкраще свідчить про безпідставність звинувачень, заради яких фільм і створювався. У дальшому цей коментатор висловив здивування, що такий тенденційний та безвартісний фільм було поставлено у програму наукової конференції. Інші коментатори висловлювали подібні критичні завваги.

Було теж прочитано відповідь на цей фільм зі сторінки Інтернету (www.infoukes.com/galiciadivision). Не було жодної прихильної оцінки цього фільму з боку учасників сесії.

Цікавим аспектом справи є й те, що хоч цей документальний фільм стосується дивізійників в Англії, його чомусь показали вперше в Канаді у вересні 1999 року, у програмі каналу „History Channel". Тим часом в британській пресі появлялися голоси про те, що є готовий фільм, але діє якась „цензура", і вона не хоче, щоб його показали в Англії. Щойно по довшій перерві, майже півтора року, його показали на українське Різдво 7 січня 2001 року в Англії. Й ось тепер, знову через півтора року, цей фільм якимсь чином дістався у програму наукової конференції тут, в Америці.

Хто і чому так вперто і послідовно старається дискредитувати українську дивізію?

Роман Гавриляк,
Нью-Йорк

Остаточні підсумки нападу на Всесвітній торговельний центр

НЬЮ-ЙОРК. – Влада міста 20 квітня опублікувала статистичні дані про склад, вік і місце народження загиблих 11 вересня 2001 року під час нападу терористів на Всесвітній торговельний центр. 98 відсотків людей, що перебували вранці 11 вересня у „вежах-близнюках", там працювали. Майже половина – 1127 осіб – були мешканцями Нью-Йорку, 560 – зі штату Нью-Йорк і 905 – з двадцяти інших штатів.

У числі загиблих – 25 чужинців, однак їхнє громадянство в опублікованих відомостях не зазначене. У списку народжених за межами США згадуються 11 вихідців з України. Усього в цьому списку названо 25 країн, але майже всі прибулі з них люди, які опинилися 11 вересня у центрі, або мали право постійного проживання в США, або вже були американськими громадянами. Жертвами терористичного нападу стали 2008 чоловіків і 609 жінок.

Радіо „Свобода"

УКРАЇНА І СВІТ

Найбільші цінності України – під загрозою

Київський телевізійний канал „1+1", який є контрольований партією олігархів (СДПУ-о), 15 квітня повідомив, що „влада вирішила відновити справедливість у майнових стосунках з Церквою і віддати церквам в користування навіть історико-культурні пам'ятки, які раніше не підлягали поверненню".

Леґальною підставою передання історично-культурних пам'яток церквам є постанова кабінету Міністрів з 14 лютого ц. р. „Про умови передання культових будівель – визначних пам'яток архітектури – релігійним організаціям" та Указ Президента Кучми з 21 березня ц. р. „Про невідкладні заходи щодо остаточного подолання неґативних наслідків тоталітарної політики колишнього Союзу РСР стосовно релігії та відновлення порушених прав Церков і релігійних організацій" (Див. „Свободу" з 19 квітня, ч. 16).

Беручи до уваги, що досьогодні українська влада фаворизує лише Церкву Московського Патріярхату в Україні, а щодо українських національних Церков – УПЦ КП та УАПЦ – веде дискримінуючу політику, Указ Президента дає підстави до тривоги. Ті нечисленні історичні храми, які ще не є під контролею Москви, можуть бути передані саме цій Церкві. Зокрема Свято-Софійський та Андріївський собори в Києві, Успенський собор в Харкові, Катеринська церква в Чернігові, Миколаївський собор в Дніпропетровську, Хрестовоздвиженська церква в Житомирі, Казанський собор у Вінниці та багато інших храмів, які досі використовуються не за призначенням.

Цю тривогу підсилюють відомі події у Києво-Печерській лаврі. Монахи або перевдягнуті за монахів бойовики Московського Патріярхату насильством захоплюють музейні приміщення на території Верхньої лаври. Протягом минулого року „монахи" самочинно захопили 5,000 квадратних метрів приміщень заповідника, застосовуючи погрози та грубу фізичну силу. Досі не була порушена ні одна кримінальна справа проти насильників. Не важко передбачити, як промосковські монахи-бойовики будуть поводитись, коли указ Президента вступить в силу. Але цей указ стосується не тільки церковних споруд. Переданню підлягають також історичної вартости стародруки, ікони та церковні коштовності, які тепер є в музеях України, і все це також може опинитися в руках Московського Патріярхату.

Українська громада в США та інших країнах нашого поселення мусить зайняти чітке становище до небезпеки, яка нависла над уцілілими історично-культурними пам'ятками та мистецькими реліквіями України. Поки не пізно, нам необхідно апелювати до Президента, прем'єр-міністра та до майбутнього голови Верховної Ради України:

– щоб до складу „міжвідомчої комісії" були включені представники громадськости, наукового світу та різних релігійних організацій;

– щоб передання церковних споруд відбувалося тільки на законній основі;

– щоб припинити фаворизування церкви Московського Патріярхату та дискримінацію Церкви Київського Патріярхату та УАПЦ;

– щоб національну святиню України – Софіївський Собор у Києві з прилеглими до нього приміщення – передати в користування Церкви Київського Патріярхату;

– щоб передати українським національним Церквам – УПЦ КП і УАПЦ – Андріївський собор в Києві, Успенський собор в Харкові, Катеринську церкву в Чернігові, Миколаївський собор в Дніпропетровську, Хрестовоздвиженську церкву в Житомирі, Казанський собор у Вінниці та церкви інших місцевостей, в яких вірні Церкви Київського Патріярхату та УАПЦ не мають своїх храмів.

А найголовніше – вимагати від керівників України, щоб історичної вартости стародруки, ікони та церковні коштовності, які потребують професійної охорони і збереження у спеціяльних музейних умовах, не підлягали поверненню церквам, які таких умов збереження запевнити не можуть.

Якщо звернення такого змісту надійдуть від наших парафій, релігійних і громадських організацій, від наукових установ та поодиноких осіб, то наслідки указу Президента не будуть такі трагічні, якими вони можуть бути...

Одначе, якщо наші звертання будуть зіґноровані і церковне майно буде передане церкві Московського Патріярхату, то це підтвердить правдивість підозрінь, що Президент Кучма розраховується з Москвою українськими храмами за підтримку Москви його партії в останніх парляментських виборах.

Шліть ваші апелі на адреси:

– Президента України: Кучма Леонід, 01024 Київ, вул. Банкова, 7;

– Прем'єр-міністра України: Кінах Анатолій, 01118 Київ, вул. Грушевського, 12/2;

– Верховна Рада: 01008 Київ, вул. Грушевського, 5.

Михайло Герець,
голова Українського
православного товариства
св. Андрія Первозваного

95 Orient Way, Apt. 5B/C; Rutherford, NJ 07070. Tel.: (201) 460-0190; Fax (201) 460-7327.

8-12 травня: Дні Олександра Довженка в Нью-Йорку

Кінотовариство Лінкольн-центру за участи Міністерства мистецтв і культури України, Українського національного центру ім. О. Довженка, Генерального консульства України в Нью-Йорку 8 - 12 травня проводить у „Walter Reade Theater" (165 W. 65 St.) дні фільму Олександра Довженка, програма яких передбачає показ кінофільмів „Ягідка любові", „Сумка дипкур'єра", „Звенигора", „Арсенал", „Земля", „Іван", „Аероград", „Щорс", „Битва за нашу радянську Україну", „Перемога на правобережній Україні", „Мічурін", „Прощай, Америка", „Повість полум'яних літ", виставку малюнків О. Довженка, симпозіюм. Довідки телефоном: (212) 875-5600. Виставка малюнків буде показана від 7 травня до 30 червня в Українському Інституті Америки. Тел.: (212) 288-8660.



22 квітня сталася пожежа біля стін новозбудованого Свято-Преображенського катедрального собору в Донецьку. Причина пожежі – загоряння смоли і відходів деревини. Вогонь був швидко ліквідований.

Фото УНІАН

В Тернополі діє новий музей

21 вересня 2001 року, під час святкувань 10-ліття відродження української гімназії ім. І. Франка в Тернополі, відбулося офіційне відкриття гімназійного музею. Урочистості почалися молитовною участю в Богослуженнях у церквах міста. А потім учасники святкувань зібралися на колишньому сокільському майдані, щоб привітати 94 новоприйнятих учнів та бути свідками акту відкриття музею. Особливого авторитету цьому ритуалові надавала присутність колишніх гімназистів різних років. Юні учні склали присягу бути гідними високого імені гімназиста, служити Україні та бути вірними ідеалам їхніх попередників,

Після присяги та вітань прийшов хвилюючий момент відкриття музею. Символічний вогонь пам'яті запалили колишні гімназисти Богдан Габлевич, Петро Тимочко та Степан Ярема, священик греко-католицького катедрального собору освятив музей. До присутніх промовляли Богдан Габлевич, Петро Тимочко та Анастазія Вашків, учениця 3-ої кляси.

З великою вдячністю педагоги та учні гімназії висловлювалися про грошеву допомогу, яка надійшла від діяспори й дала можливість обладнати музейну експозицію. Жертводавці були майже виключно гімназисти, яких бурхливі події середини XX ст. змусили покинути рідний край. Імена їх надруковані в „Ювілейній книзі української гімназії в Тернополі, 1898–1998". Музей розміщений на третьому поверсі гімназійного будинку при вулиці Коперника.

Експонати розташовані у хронологічному порядку, починаючи від 1820 року, коли в Тернополі засновано першу гімназію. Проте основну увагу приділено періодові після 1930 року та її ліквідації польським урядом. Тоді естафету боротьби за українську мову перейняла приватна гімназія Українського педагогічного товариства „Рідна Школа".

Протилежну до входу стіну музею займає пропам'ятна таблиця з викарбуваними прізвищами 58 гімназистів, які віддали своє життя за волю України. Як тепер виявилося, їх було значно більше.

У показових лекціях учні відтворили минуле школи під гаслом: „Тут досі лунають їхні кроки". Вони розповіли про видатних діячів церкви, науки і культури, яким шлях у майбутнє промостила гімназія. Учні відтворили життєві подвиги блаженних священомучеників Миколи Конрада, Миколи Цегельського й ісповідника віри Йосипа Сліпого.

Святкування 10-ліття відродження гімназії та відкриття музею продовжувалося у Драматичному театрі ім. Т. Шевченка. Врочисту академію відкрив директор гімназії Михайло Ваврикович. Про сучасні проблеми освіти говорив колишній гімназист Степан Ярема, а сторінки історії Тернопільської гімназії розкрила Ольга Сліпа, колишня воїн УПА. Під час святкового концерту гімназисти висвітлили етапи історії гімназії та висловили щиру шану всім попередникам, які зберегли у своїх серцях любов і відданість до своєї „Alma Mater", до минулого, до друзів.

Марія Нова,
заступник директора гімназії

ПОВЕРТАЮЧИСЬ ДО НАДРУКОВАНОГО

Щербицький: славослів'я на цвинтарі

До редакції надійшов лист Андрія Федькова, Михайла Калінського, Софії Бурої, Євгена Чабана, Дмитра Павлишина, Анни Вовк, Надії Джумак з Огайо, які висловили незгоду з опублікуванням 8 березня репортажу Р. Хомяка з Києва „Віддати належне" – про те, як колишні співпрацівники першого секретаря Центрального Комітету Комуністичної партії України Володимира Щербицького зібралися біля його могили з нагоди дня народження цього провідника українських комуністів. „Ми нагадуємо Р. Хомяку, – говориться у листі, – що за 20-літнє правління Щербицького на Україні було зачинено українських шкіл більше, ніж за попередню половину XX століття. Щербицький вчинив акт геноциду проти нації, приховавши інформацію про смертельну небезпеку радіяції. Щербицький жорстоко придушив національно-визвольний рух 60-70-их років в Україні, запроторивши до тюрем еліту української нації – Миколу Руденка, Івана Дзюбу, Вячеслава Чорновола, Василя Стуса, Івана Світличного, Зіновія Красівського, Сверстюка, Тихого, усіх не перелічити...".

Автори листа мають цілковиту рацію. Проте слід уважно перечитати репортаж Ростислава Хомяка, щоб збагнути, що журналіст жодним словом не виправдує Щербицького, а подає з місця події яскравий приклад того, як (цитую з листа до редакції) „врублевські та інші комуністичні вельможі, які нищили Україну, тепер піднімають голови і йдуть у наступ". Замість того, щоб загальними словами передати з Києва це спостереження, кореспондент пішов безпосередньо до послідовників Щербицького і з їхнього кола, що зібралося на цвинтарі, написав про те, що і як вони думають, що роблять для виправдання свого зверхника.

В. Щербицький не є загадковою особою, в біографії якої можна дошукуватися якихось прихованих симпатій до України. Впродовж усього життя він був вірним служником своєї партії, до якої вступив 23-річним, як функціонер комсомолу з 16 років. З перших повоєнних років був партійним секретарем на великих заводах Дніпропетровська, у міському, обласному і центральному комітетах Комуністичної партії. Мав сім орденів Леніна, два – Жовтневої революції. Уся біографія його вміщується в кілька рядків, але яке промовисте це „несхибне" багаторічне служіння!

Як провідник України, Щербицький мусів мати певне бачення її майбутнього. У 1983 році він написав книжку „Науково-технічний прогрес – турбота партійна", у якій, зокрема, спрямовував Україну на будівництво атомних електростанцій, вважаючи, що „розвиток ядерної енергетики дасть можливість вивільнити для потреб інших галузей 62 млн. тонн палива і досягнути у 1985 році 500 млн. карбованців економічного ефекту". Гонитва за тим „ефектом", як відомо, озвалася Чорнобилем у 1986 році.

Один з найближчих співпрацівників Щербицького, завідувач відділом пропаганди Центрального комітету Комуністичної партії України Леонід Кравчук застерігав у 1984 році про „величезну небезпеку для людства агресивних намірів і дій світового імперіялізму на чолі зі США". Тому Щербицький, згадуючи „наклепницькі вигадки про соціялістичний суспільний лад", запевняв, що „оборонна могутність нашої держави буде достатньою, щоб стримати агресивні наміри паліїв війни". За такою заявою, звісно, стояла така ж напружена мілітарізація народного господарства, що народ негайно відчув нестачу усього найнеобхіднішого.

А втім, ми не збираємося аналізувати усю діяльність померлого комуністичного ватажка, бо сама історія спростувала усі його заміри. Хочемо тільки сказати, що в недавній публікації йшлося аж ніяк не про Щербицького, а саме про тих його прихильників, які на цвинтарях намагаються якось відродити себе у спогадах про роки владарювання в Україні. Але уже те, що вони знайшли місце для цього не на площахв центрі міста, а в цвинтарній тиші, багато про що говорить.

Левко Хмельковський

ЗАПИТУЙТЕ –ВІДПОВІМО

Які речі не можна відсилати в Україну?

У пакунок до України я поклала 200 долярів для хворої донечки, вона той пакунок отримала, але грошей не було. У посилковій фірмі „Роксоляна" мені пояснили, що гроші конфіскували. Але чи законно це зроблено?

Галина Козак,
Арізона

На прохання редакції „Свободи" власник фірми „Роксоляна" в штаті Нью-Джерзі Михайло Стащишин розповів, що до пакунків не можна класти алкогольні напої, золото, гроші, діяманти, коштовні каміння і метали, слонову кістку і хутра тварин, що охороняються, кредитні картки, наркотики, живих комах, яйця, рослини, мистецькі та антикварні вироби, вибухо- та вогненебезпечні матеріяли, медичні інструменти, порнографічні матеріяли, речі, що швидко псуються, комерційні товари, зброю і набої.

Заборонено пересилати також матеріяли до реґулювання народжень, енерґетичні батареї, будівельні матеріяли, отруйні рідини та порошки, матеріяли з неприємним запахом, автоінструменти, різальні предмети (ножі, кинжали) та ін. Докладніше про заборонені до пересилання матеріяли можна дізнатися у „Роксоляні", телефон: (973) 763-8778.

Пакунок, що відсилається морем, не повинен важити понад 110 фунтів, літаком – 70 фунтів (до країн Балтії, Кавказу та Середньої Азії – 66 фунтів). Якщо пакунок важить понад 70 фунтів, доплачується додатково 5 долярів за кожні повні чи неповні 22 фунти.

Митні органи держави, до якої адресована пачка, мають право відкрити її для контролі і вилучити заборонені до пересилання гроші чи предмети.

НОВИНИ ЛІТЕРАТУРИ І МИСТЕЦТВА

На сценах Америки



Михайло Дідик

ФІЛЯДЕЛЬФІЯ. – Вистава-опера Вінчензо Беліні „Капулеті й Монтеккі" у філядельфійській Музичній академії відбулась 13 квітня за участі запрошених артистів.

Ромо Ромео Монтеккі співала Руксандра Доносе – румунка. Її соковито солодкий голос, сценічна щирість здобули прихильність публіки.

Ролю Джульєти виконала Анна Нетребко, солістка Маріїнського оперного театру в Санкт-Петербурзі, уродженка Краснодару на Кубані. Вона співала поправно і чисто, однак в сцені з батьком чи в любовнім дуеті з Ромео їй дещо бракувало жіночої ніжности. Анна Нетребко захопила публіку технічною чіткістю кольоритних пасажів.

У чоловічих ролях перше місце мав Тебальдо – наречений Джульєти, ролю якого співав українець Михайло Дідик. Він був у прекрасній голосовій формі. Його голос ширяв у всіх реґістрах повнокровно, з дуже виразним відчуттям ритмічних акцентів тексту.

* * *

НЬЮ-ЙОРК. – Микола Сук – мистецький директор серії „Музика в Інституті Америки" у співпраці з челістом Джефрі Солов завжди знаходять „нове вино для старих міхів". Зокрема це стосується останнього концерту сезону, що відбувся 20 квітня під назвою „Перебудована музика Брамса".

В програмі концерту були знані твори, але в транскрипції для інших інструментів, з іншими тембрами, і їх рідко коли можна почути з концертової сцени.

В першій частині були виконані тільки вибрані окремі частини творів: Альтову сонату, перероблену для скрипки й фортепіяна, виконали Ігор Ґрупман з Миколою Суком. Вони грали дві перші частини, в яких панував бурхливий тон з сильним Брамсовим темпераментом.

Джефрі Солов, знаний з минулорічного „Концерту української та американської музики" (8 грудня 2001 р.) виконав Ґ-дурну скрипкову сонату в транскрипції для чельо. Партію фортепіяна, за відсутнього Стівена Маєра, виконала запрошена в останню хвилину піяністка Лора Чекоратова – болгарка, випускниця державної Музичної школи в Софії та коледжу в Нью-Йорку, і там вона працює над докторатом. Вона також грала Фортепіянове тріо з скрипаком Атісом Банкісом і челістом Джеймсом Креґером. Як піяністка з добрим відчуттям музики Брамса, вона певно почувалася у своїй ведучій ролі.

В другій частині концерту був цілий Струнний квінтет Ф-моль (Фортепіяновий квінтет у реконструкції Себастіна Бравна), в якому брала участь альтистка Весна Ґрупман з названими вище струнними інструменталістами. Це виконання справді було величне. У його виконанні позначився постійний натиск челіста Крегера, на підвищення темпу до крайности. Стрімкий темп надав музиці мускулистої пружности та заанґажувань у гру всіх інших артистів до тотального самовіддання.

Цей концерт дав передсмак концертових програм, які зможемо прослухати в 2003 році, коли музичний світ святкуватиме 170-ліття народження великого композитора Йоганнеса Брамса.

Богдан Марків

Відкрилася виставка ікон

ІВАНО-ФРАНКІВСЬК. – В художньому музеї 18 квітня відкрилась передвеликодня виставка іконопису під назвою „Страсті Господні". До неї ввійшли найкращі твори галицьких майстрів 17–18 століть, уродженців Галичини. Усі твори, що об'єднані спільною темою Хресної дороги Ісуса Христа, зберігаються у фондах художнього музею та в колекції катедрального собору святого Воскресіння Української Греко-Католицької Церкви. Івано-Франківський художній музей володіє унікальною в Україні збіркою творів сакрального мистецтва. Вона є однією з кращих у Східній Европі.

Радіо „Свобода"

Заклик до пильности



Віра Лемеха, „Пильнуй, Україно, пильнуй!" 1988 рік, Львів.

Це книжка споминів української патріотки з часів Другої світової війни, члена ОУН і в'язня концтаборів Сибіру і Мордовії 1948–1956-их років. Авторка описує свої важкі сім років у тюрмах і таборах, аж до дня звільнення. Вона проживала у Львові, там же написала ці свої скромні спомини, які зуміла вмістити на 94 сторінках. Переднє слово до них подав Юрій Гаєцький, підкреслюючи важливість індивідуальних спогадів для наступних поколінь, які самі не пережили подібних страждань.

Спомини можна замовити в ціні 5 дол., пишучи на адресу: Оксана Луцька, 39-26, 65 вул. Вудсайд, Н. Й 11377.

„Намисто Мадонни" у 1926 році

НЬЮ-ЙОРК. – 13 квітня Метрополітен-Опера передавала по радіо рідко виконувану оперу Ермано Вольф-Ферарі „Слай", створену на підставі драми В. Шекспіра „Приборкання гострухи". Ця подія нагадала про виставу опери того ж композитора „Намисто Мадонни" в щойно українізованій Київській Опері 3 жовтня 1926 року. Факт показовий в тому відношенні, що Київський оперний театр взяв до свого першого українізованого сезону саме цю оперу.

А в Метролітен-опері це додатково свідчило про те, що Київський оперний театр з перших днів став врівень зі світовими оперними театрами. Про виставу „Намисто Мадонни" відомий український музикознавець Микола Грінченко писав, що цією виставою Київський оперний театр не тільки показав свої величезні мистецькі можливості, але й досягнення. Лібретто „Намисто Мадонни" побудовано на засадах жанру мелодрами. В ньому є і „трикутник кохання", і забобони та звичаї в побуті звичайних мешканців Неаполю. Трикутник в опері складається з вродливої і примхливої дівчини, молодого коваля та ватажка банди. Обидва закохані в дівчину. Бандит ладен для неї вкрасти намисто з ікони Мадонни. Дівчина готова заручитися з ним. Одночасно серенаду співає і закоханий молодий коваль, але без успіху. У подальшому коваль краде намисто, але злочин розкривається, дівчина і коваль вдаються до самогубства.

Насичена гострими мелодраматичними ситуаціями, представлена винятково сильними (вокально і сценічно) головними виконавцями провідних партій, барвистими картинами неополітанського побуту – вистава „Намисто Мадонни" мала величезний успіх. Головну ролю Маліели у Київській виставі співала Олена Петляш (1890–1971) дочка Марії Садовської – сестри клясичних українських корифеїв Івана Карпенка-Карого, Миколи Садовського та Панаса Саксаганського, учениця Л. Котоні в Римі. Її сильне драматичне сопрано ідеально гармонізувало з драматичним тенором в партії коваля Олександра Мосіна, одного з чолових організаторів українізованої опери, та Володимира Любченка, баритона широкого діяпазону, в партії бандита Рафаеля. Сценографом вистави був Семен Евенбах (1870–1937).

Валеріян Ревуцький

Маймо за взірець наших козачок

Нашій багатолітній читачці Емілії Воляник з Парми, Огайо, сповнилося 95 років, а вона все ще активна у місцевому відділі Союзу Українок Америки, жваво цікавиться подіями в Україні, зокрема недавніми виборами до верховної Ради. Пропонуємо читачам її коротенький історичний трактат про українок-козачок XVII ст., яким авторка хоче надихнути сучасне жіноцтво в Україні на відігравання все значнішої ролі в суспільстві.

На одному зі запорозьких прапорів був зображений козак, а під ним напис: „Козак куди хоче, туди і скаче – ніхто за ним не заплаче".

Еге ж, помилялися козаки, бо у кожного була мати, були сестри, кохані, наречені чи й дружина з дітьми. Вони й плакали, виряджаючи козаків у похід, та чекали, не раз роками, на їхнє повернення.

На цю тему й створено багато народних пісень: „Їхав козак за Дунай", „Засвіт встали козаченьки", „Йшли корови із діброви"...

Ми захоплюємося коханням „Ромео й Джулієти" і не знаємо ліричних шедеврів про кохання козака й дівчини в українській народній творчості. Як свідчать джерела, в козацькі часи українські жінки-шляхтянки були рівноправними з чоловіками, відчували себе незалежними особистостями. Жінка була членом церковних братств, служила у війську, вільно вибирала нареченого, сама розпоряджала своїм майном, розривала, як треба було, шлюб. Особливо ганебним злочином вважалась зрада кохання. Народ засуджував зраду в коханні, був певен, що людина, непорядна в особистому житті, не може прислужитися своїй землі-вітчизні: „Як хтось здатний зрадити близьку людину – зрадить і батьківщину".

Дівчиною з леґенди – Українською Сафо – називають ***Марусю Чурай***, авторку багатьох народних пісень – „Ой не ходи, Грицю"..., „Засвіт встали козаченьки", „В кінці греблі шумлять верби" та інших. Найчистіші криниці народ і до цього часу називає „Сльозою Чураївни". За переказом, народна поетеса і співачка Маруся Чурай народилася в Полтаві у 1625 році. Її батько, Гордій Чурай, був спільником Павлюка у козацькому повстанні проти шляхетської Польщі (1637 р.). Після поразки повстанських військ під Кумейками його разом з Павлюком стратили у Варшаві в 1638 році. Лишилася вдова Горпина з донькою Марусею, яка писала вірші та компонувала пісні. Її покохав хорунжий полтавського полку Григорій Бобренко. Але Бобренко зрадив їхнє кохання. За цей ганебний вчинок Маруся його отруїла. Суд засудив Марусю до смертної кари. На центральному майдані Полтави на помості стояла закута в кайдани Маруся, а писар читав смертельний вирок. В тому моменті з'явився на змиленому коні вершник, який іменем гетьмана Богдана Хмельницького вручив писарю наказ про помилування Марусі Чурай – в пам'ять героїчної загибелі її батька.

Образ Марусі Чурай ожив у багатьох літературних творах, зокрема в повісті О. Кобилянської „В неділю рано зілля копала" і романі у віршах „Маруся Чурай" Ліни Костенко.

Почуття гідности та поваги, що оточували українську жінку в козацькі часи, сприяли тому, що вона з глибоким розумінням ставилася до інтересів народу й вітчизни. Таких суспільно активних жінок-українок було дуже багато.

Олена Горностаєва, що походила з роду князів Чарторийських, була фундатором Пересопницького монастиря, де збереглося знамените Євангеліє, написане живою українською мовою між 1556-им і 1561 роком. Олена склала для монастиря оригінальний статут, заснувала шпиталь і школу для дітей.

Анна Гайська в XVI ст. заснувала Почаївський монастир, де опісля відкрилась і друкарня.

Софія Чорторийська відкрила у своєму маєтку на Волині, в Рахманові, друкарню і сама перекладала з грецької мови на українську книги Святого Письма.

Раїна Могилянська-Вишневецька (1589-1619) надавала допомогу Густинському, Мгорському й Ладинському монастирям, а також відомому церковному діячеві ігуменові Густинського монастиря – Ісаї Копинському.

Ганна Борзобагата-Красенська управляла казнею луцької епархії, робила войовничі наїзди на маєткі сусідів-шляхтичів, навіть відмовлялась виконувати накази й вимоги самого короля. Коли ж проти неї виступило ополчення цілого воєводства, ця хоробра жінка надягнула панцир і, орудуючи гайдуками з гарматами, мужньо відбила атаки шляхти. Вона добре знала закони і сама вела судові справи.

Гальшка (Єлисавета) Гулевичівна (1642), київська шляхтянка, була однією із засновниць Київського братства, монастиря та школи при ньому, шпиталю для дітей міщан і шляхти.

Олена Зависна, дружина сотника Зависного, під час оборони містечка Буші (1657), коли більшість захисників полягла в нерівному бою і польське шляхетське військо вдерлося до фортеці, підпалила підземельний льох з порохом, від вибуху якого згинуло багато ворогів. Героїчний подвиг Олени Зависної описаний М. Старицьким в історичній повісті „Облога Буші".

Сестра полковника Івана Донця брала участь як кіннотниця у бойових діях проти польських військ на Волині в 1649 році і там загинула.

Про ***Ганну Сомко,*** дружину Богдана Хмельницького, збереглися адміністративні універсали, які свідчать про її талант суспільної діячки, вірної помічниці гетьмана України.

Протягом XVI і XVII ст. горіла українська земля від грабіжницьких орд Кримського ханства. Серед невільників сотнями йшли пов'язані шнурами українські жінки на наругу в Крим, Туреччину та інші країни Сходу. Частина бранок, маючи в неволі вже дітей і проживши там багато років, не могла повернутися на батьківщину, але і в неволі робила все можливе, щоб допомогти рідній батьківщині. Такі вчинки записані в народній творчості, зокрема в думі „Маруся Богуславка". Історичні джерела свідчать, що українська жінка, зовнішньо та душевно красива, талановита та певна себе, навіть у неволі не переставала діяти в користь рідної землі.

Серед дружин султанів дивовижну долю пережила бранка-українка ***Настя Лісовська*** (1505-1561), відома під іменем Роксоляни. У 1520 році під час нападу на місто Рогатин 15-річну доньку місцевого священика татари захопили в полон і продали туркам. Відзначалася вона надзвичайною красою, розумом і музичним талантом. Маючи тільки початкову освіту, вона швидко оволоділа турецькою та іншими мовами. Після одного року в неволі вона стала дружиною султана Сулеймена І. Майже 40 років вона впливала на політику Османської імперії. Вона була відома світові також під іменами Харрем та Хассекі. У Стамбулі є дільниця, названа її іменем Хассекі, де вона збудувала притулок для убогих і лікарню – на тому місці, де колись продавали людей в рабство. Письменник Павло Загребельний написав про неї повість, а композитор Д. Січинський – оперу. За відомостями істориків, у 1651 році до Стамбулу прибули козацькі полки просити турків військової допомоги. Турецький уряд вагався, але внаслідок рішучости матері султана – українки – погодився допомогти козакам.

Крім Сулеймена, жінок-українок мали султани Осман II Ібрагім та Мустафа II. Махмед IV і Осман VII також мали матерів-українок. Їхнє життя та виняткова доля підказували їм, як жити й поводитись дипломатично, аби принести користь своїй незабутній батьківщині.

Людина з великої літери

Болем у серці відгукнулася звістка, що в кінці минулого року пішов із життя св. п. професор Юрій Луцький. Закотилася ще одна яскрава зірка на небосхилі української літератури, не стало славної людини, яка непохитно стояла за справедливість та чесність у висвітленні багатьох подій літературного життя недалекого минулого і сучасності. Недаремно його так ненавиділи, а при першій-ліпшій нагоді злісно шельмували радянські писаки. І вже після проголошення незалежности України проф. Луцький з потроєною енерґією продовжував збагачувати літературознавство новими розвідками, присвяченими напівзабутим постатям української літератури. Він тісно співпрацює з різними організаціями в Україні, консультує та напучує молодих літераторів, допомагає їм матеріяльно.

...Якось восени 1997 року увечері у мене вдома в Харкові задзвонив телефон і незнайомий голос промовив: „Це до Вас телефонує професор Луцький з Канади!". Відчувши моє здивування, професор коротко і ясно виклав суть справи: „До мене потрапив, через доньку покійного Владики Мстислава Тамару Яровенко, архів Вашого батька, і серед іншого – рукопис його знаменитого щоденника, який я зараз кладу на комп'ютер. Як тільки закінчу, то обов'язково треба видати повністю і без купюр". В подальшому завдяки зусиллям проф. Луцького і відомого видавця Маріяна Коця побачив світ прекрасно виданий „Щоденник" Аркадія Любченка – якраз до 100-річного ювілею письменника у 1999 роц, що став вже рідкісною книгою.

В кінці 1999 року, професор Луцький істотно допоміг укладачам, які працювали в архіві „Ваплїте" (що під час війни був збережений А. Любченком) в Торонто, у висліді видавництво "Смолоскип" видало „Вибрані твори" письменника, які не друкувалися з 1943 року. Презентація книжки відбулася у день народження А. Любченка – 20 березня – у будинку Центральної Ради в Києві, а головував тодішній прем'єр-міністер, директор Інституту літератури НАН, академік Микола Жулинський. Тоді ж у листі до мене Юрій Остапович писав: „Це добра книжка. Взагалі Аркадій Любченко – вповні реабілітований. Радію з усього цього...".

І вже після смерти проф. Луцького, в кінці 2001 року у Львові вийшла ще одна книжка, підготовлена за його активного сприяння і присвячена А. Любченкові – „Дорогий Аркадію...". На жаль, голосу його я вже ніколи не почую у телефонній слухавці, але стає тепліше на душі, коли думаю, що мав щастя спілкуватися з цією непересічною людиною.

Всеволод Любченко,
Харків

ПРЕСОВИЙ ФОНД „СВОБОДИ“, березень 2002 р.

300 дол.	Анонімно	
200	Банах Меланія	Вудбрідж, Н.Дж.
115	Банах Меланія	Вудбрідж, Н.Дж.
105	Пастушок Василь	Сватмор, Па.
100	Яцкевич Александра в пам'ять Лева Яцкевича	Іст Грінвіч, Р. Ай.
	Лебедович Ігор	Чикаго, Іл.
	Томоруги Ярослав і Марія	Кренфорд, Н.Дж.
85	Галюк Маріянна	Місісага, Онт. Канада
	Гнатюк Юлія	Монтреаль, Квеб. Канада
	Українська Кредитова Спілка Самопоміч в Нью-Йорку	Нью-Йорк, Н.Й.
	Воронка Роман	Мейплвуд, Н.Дж.
60	Українська Кредитова Спілка в Рочестері, Н.Й.	Рочестер, Н.Й.
50	Прокопов Теодор	Ґотфрой, Н.Й.
	Свищук Юрій	Ст. Луїс, Мо.
	Округа УНС в Коннектикат	Істон, Кон.
	Біланич Іван	Бервик, Па.
	Клибович Володимир	Нью Британ, Кон.
	Дозорська Марія	Тусон, Аріз.
	Яросевичі Євген і Лідія	Сілвер Спрінґ, Мд.
	Когут Дарія	Срі Ріверс, Миш.
	Куляс Юліян	Парк Рідж, Іл.
	Піколицький Григорій	Сиракюз, Н.Й.
	Шуст Вілліям	Нью-Йорк, Н.Й.
	Шмагала Тарас	Клівленд, Огайо
	Воловодюк Володимир	Четам, Н.Дж.
45	Новосад Мирон	Елгін, Іл.
	Чайковська Катерина	Чикаго, Іл.
	Хома Василь	Бікан, Н.Й.
	Климків Володимир	Чикаго, Іл.
	Мельничин Оксана	Норт Порт, Фла.
40.95	Арлінський Іван	Чикаго, Іл.
40	Гнатейко Мирон	Кліфтон, Н. Дж.
	Волф Марія	Нептун Сіті, Н. Дж.
35	Бекерська Дарія	Токсідо Парк, Н.Й.
	Білоуси Лідія і Орест	Оспрей, Фла.
	Храплива Христина	Матаван, Н.Дж.
	Чубак Володимир	Франклін, Н.Дж.
	Данилюк Олександер	Рендолф, Н.Дж.
	Дидик-Петренко Аня	Ештон, Мд.
	Ґнип Михайло	Квейкертавн, Па.
	Гайда Ігор	Істон, Кон.
	Гивель Григорій	Менсфілд, Твп, Н. Дж.
	Івах Євген	Мангетен Біч, Каліф.
	Яворська Іванна	Норт Роялтон, Огайо
	Колодій Юрій	Джерзі Сіті, Н.Дж.
	Коропецька Оксана	Балтимор, Мд.
	Криштальський Ярослав	Форест Гілс, Н.Й.
	Кривуцький Іван	Коледж Парк, Мд.
	Куціль Роман	Рочестер, Н.Й.
	Лукі Богдан	Нюарк, Н. Дж.
	Макар Андрій	Сані Сайд, Н.Й.
	Макар-Лауді С.	Бруклин, Н.Й.
	Новосад Мирон	Елгін, Іл.
	Семків Ярослав	Бойлінг Спрінгс, Па.
	Скоп Олександер	Ла Меса, Каліф.
	Стебельська Лідія	Йонкерс, Н.Й.
	Стриска Ельвіра	Мейс Лендінг, Н.Дж.
	УНС Відділ 45	Дженкінтавн, Па.
	Вагнер Євген	Лонгвіл, Квеб. Канада
	Вижницька Люда	Сан Франціско, Каліф.
	Юречко Йосиф	Мідлтавн, Н.Дж.
	Зайло Еміль	Кісімі, Фла.
30	Рожанковський Ярослав	Енгелвуд Клифс, Н. Дж.
	Шкляр Стефанія	Сатбурі, Онт., Канада
	Стек Уляна	Місісага, Онт. Канада
	Білоус Стефанія	Джерзі Сіті, Н.Дж.
	Ляшенко Микола	Аламіда, Каліф.
	Лисяк Аскольд	Норт Чаттем, Н.Й.
	Петришин Володимир	Кренфорд, Н.Дж .
26	Ковалевський Микола	Тіфін, Огайо
25	Гафткович Надія	Ветерсфілд, Кон.
	Погуляй Лляриса	Лорейн, Огайо
	Питель Петро	Твін Лейкс, Віск.
	Сосяк Володимир	Колонія, Н.Дж.
	Щербанюк Григорій	Джолієт, Іл.
	Витанович Ю.	Глен Елин, Іл.
	Артимів Модест	Філядельфія, Па.
	Базюк Володимир	Бруксайд, Н.Дж.
	Біраковський Богдан	Коледж Пойнт, Н.Й.
	Бурачинський Богдан	Флорам Парк, Н.Дж.
	Чернийс Мирослав	Чикаго, Іл.
	Демчук Таня	Биркі, Ва.
	Дудяк Степан	Медісон, Віск.
	Дурбак Христина	Мавинтенсайд, Н.Дж.
	Гудзяк Олександер	Сиракюз, Н.Й.
	Ганкевич Ярослав	Чикаго, Іл.
	Гумінілович Орест	Йонкерс, Н.Й.
	Кричик Олександер	Лорейн, Огайо
	Кулинич М.	Джексон Гайтс, Н.Й.
	Лебедович Міляс	Савана, Джа.
	Ломага Мирослав	Ветерсфілд, Кон.
	Матковський Степан	Рочестер, Н.Й.
	Музичка Ярослав	Кентон, Огайо

	Михальчак Микола	Ворен, Миш.
25 дол.	Панчак Олена	Ворен, Миш.
	Прокоп Мирослав	Нью-Йорк, Н.Й.
	Питель Петро	Твін Лейкс, Віск.
	Ратич Ростислав	Едісон, Н.Дж.
	Самбір Віра	Лейк Ворт, Фла.
	Самокишин Ніна	Рочестер Гілс, Миш.
	Шебунчак Богдан	Блумфілд, Н.Дж.
	Сас Ольга	Філядельфія, Па.
	Сімків Володимир	Філядельфія, Па.
	Слюсарчук Юрій	Монро, Н.Й.
	Ставничий Йосиф	Чикаго, Іл.
	Свищук Юрій	Ст. Луїс, Мо.
	Тимків Степан	Мілерсвіл, Мд.
20	Боднар Володимир	Парма, Огайо
	Матковський Степан	Рочестер, Н. Й.
	Огаренко Марія	Редондо Біч, Каліф.
	Андрусяк Марія	Ворен, Миш.
	Антипів Ксеня	Ворен, Миш.
	Артемович Теофіль	Рочестер, Н.Й.
	Бріль Ярослав	Томс Рівер, Н.Дж.
	Черевко Й.	Форт Ірі, Онт., Канада
	Дорожинська Ірина	Вудсайд, Н.Й.
	Гуцал Йосиф	Торанс, Каліф.
	Яроші Евстахій і Марта	Кінелон, Н.Дж.
	Когут Микола	Філядельфія, Па.
	Мартинів Галина	Норт Порт, Фла.
	Мелько Володимир	Філядельфія, Па.
	Микитюк О.	Ейджінкорт, Онт. Канада
	Полон Оксана	Пен Ян, Н.Й.
	Заболотна Параня	Нокс, Інд.
	Ванкевич Дмитро	Клівленд, Огайо
18.75	Левицький Юрій	Нью-Йорк, Н.Й.
15.30	Шількевич Степан	Трентон, Н.Дж.
15	Боднар Марта	Віндзор, Онт., Канада
	Ваврів-Лабінський РМ	Ріо Педрас, Порто-Ріко
	Семків Олександра	Рочестер, Н.Й.
	Штомпіль Тимофій	Іст Гановер, Н.Дж.
	Шимонович Йосиф	Розлендейл, Ма.
	Андрус Ірина	Флашінґ, Н.Й.
	Бабухівський Петро	Лоренсвіл, Джа.
	Базюк Ярослав	Ворен, Миш.
	Березовський Ярослав	Лонг Айленд Сіті, Н.Й.
	Біловус-Кратко Роза	Юніон, Н. Дж.
	Бойко Андреас	Глестонбері, Кон.
	Бурбело Ю.	Вестерлі, Р.Ай.
	Бурдьо Володимир	Дірфілд Біч, Фла.
	Хомин Михайло	Лігайтон, Па.
	Чорнодольська Степанія	Бронкс, Н. Й.
	Чуй Теодор	Марлборо, Кон.
	Дербіш Лідія	Торонто, Онт. Канада
	Дячук Зенко	Бунтон, Н.Дж.
	Досій Дмитро	Флашінґ, Н.Й.
	Дроздовська Анна	Баффало, Н.Й.
	Дурбак Марія	Кларендон Гілс, Іл.
	Дзівак Володимир	Лейк Гаявата, Н.Дж.
	Фастовець Сергій	Чепел Гіл, Н.К.
	Гевко Любомир	Кларксон, Миш.
	Гладун Мирослав	Асторія, Н.Й.
	Іванизька Катерина	Рілайн, Н.К.
	Івасечко Василь	Ендовер, Н.Дж.
	Яросевич Мирон	Давнерс Гров, Іл.
	Юзенів Олександра	Нью-Йорк, Н.Й.
	Карач Іван	Колтс Нек, Н.Дж.
	Коритовський Володимир	Гемтремк, Миш.
	Ковальська Євгенія	Люївіл, Кольо.
	Ковалиско Михайло	Гейтерсбург, Мд.
	Кузик Дарія	Трентон, Н.Дж.
	Лялька Михайло	Вестон, Онт. Канада
	Ліси Оля і Віктор	Голфкорт, Фла.
	Лобур Василь	Риджвуд, Н.Й.
	Лучанко Анастазія	Рочестер, Н. Й.
	Мацьків Дмитро	Тонаванда, Н.Й.
	Маренін Лідія	Енгелвуд, Кольо.
	Марков Йосиф	Спрінг Гіл, Фла.
	Мазяки Роман і Юліян	Блумфілд Гілс, Миш.
	Мазяр Володимир	Глен Спей, Н.Й.
	Мельник Люба	Елмгерст, Н.Й.
	Новосівський Тарас	Девон, Па.
	Обущак Степанія	Філядельфія, Па.
	Огаренко Марія	Редондо Біч, Каліф.
	Палій Марія	Джексон Гайтс, Н.Й.
	Пантелюк Йосиф	Ворм Мінера Спрінгс, Фла.
	Пащук Андрій	Нью-Йорк, Н.Й.
	Перекліта Михайло	Торонто, Онт., Канада
	Полець Олександер	Ст. Антоні, Мін.
	Пришляк Степанія	Бафало, Н. Й.
	Рожок Степан	Філядельфія, Па.
	Савчин Ірена	Конвент Стейшен, Н.Дж.
	Семків Олександра	Рочестер, Н.Й.
	Серафин Олександер	Трой, Миш.

	Штомпіль Тимофій	Іст Гановер, Н.Дж.
	Слободинський Михайло	Рочестер, Н.Й.
15 дол.	Стасів Роман	Конгерс, Н.Й.
	Шведе-Славік-Букс	Пало Алто, Каліф.
	Тарнавська Анна	Філядельфія, Па.
	Ткачук Роман-Ілля	Давнерс Гров, Іл.
	Ткачук Гертруда	Тусон, Аріз.
	Тимчук Андрій	Лоренсвіл, Джа.
	Вірщук В.	Дрешер, Па.
	Якимечко М.	Едмонтон, Альб. Канада
	Яриш Іван	Рокі Гіл, Кон.
	Заяці Ігор і Степанія	Іст Гановер, Н.Дж.
	Злупко Олекса	Брукгейвен, Па.
10	Добрий Іван	Бруклин, Н.Й.
	Филипович Євген	Ст. Пітерсбург, Фла.
	Гадзевич Катря	Гартфорд, Кон.
	Гірна Ярослава	Алистон, Онт. Канада
	Гошко Володимир	Піскатавей, Н.Дж.
	Каркоць Михайло	Мінеаполіс, Мін.
	Кух Володимир	Покіпсі, Н.Й.
	Кулинич М.	Джексон Гайтс, Н.Й.
	Лаврін Надія	Стерлінг Гайтс, Миш.
	Мацьків Дмитро	Тонаванда, Н.Й.
	Матіяш Е.	Аліквіпа, Па.
	Мельничук Едвард	Кренфорд, Н.Дж.
	Мельникович Михайло	Асторія, Н.Й.
	Павлюк Іван	Калгарі, Альб. Канада
	Петрівський Р.	Болдер, Кольо.
	Пішак Богдан	Гатсон, Н.Й.
	Салевич Уляна	Кліфтон, Н.Дж.
	Стадник М.	Чикаго, Іл.
	Ставничі М. і І.	Сілвер Спрінґ, Мд.
	Шпачинський Володимир	Гемпстед, Н.Й.
	Турчин Андрій	Трентон, Н.Дж.
	Варецький Василь	Філядельфія, Па.
	Вох Дмитро	Іст Гановер, Н.Дж.
	Волошин Михайло	Парма, Огайо
	Зиман Лев	Натлі, Н.Дж.
	Андріюк Андрій	Іст Гановер, Н.Дж.
	Андрушка Мира	Норт Порт, Фла.
	Андрушків Роман	Мейплвуд, Н.Дж.
	Андрійович Михайло	Фт. Лодердейл, Фла.
	Артимишин Люба	Йорктавн Гайтс, Н.Й.
	Бабій Анна	Потставн, Па.
	Бабська Таня	Вудгейвен, Н.Й.
	Бачинська Марія	Нюарк, Н.Дж.
	Байлак Роман	Матітак, Н.Й.
	Балабан Ольга	Вортінгтон, Огайо
	Баніт Віра	Ст. Леонард, Квеб. Канада
	Баран Мирон	Претсбург, Н.Й.
	Баранецький Мирон	Філядельфія, Па.
	Барановський Роман	Кергонксон, Н.Й.
	Бард Петро	Дейтон, Огайо
	Барон Дарія	Кергонксон, Н.Й.
	Бартошик Меріям	Гаятсвіл, Мд.
	Береза Раїса	Матайрі, Ла.
	Бігун Роман	Ролинг Гілс, Каліф.
	Бігун Степан	Плентсвіл, Кон.
	Білінська Марія	Фармінгтон Гілс, Миш.
	Блага Іванна	Рочестер, Н.Й.
	Бобеляк Олена	Кліфтон, Н.Дж.
	Бохно Михайло	Торонто, Онт. Канада
	Боднарчук Дмитро	Албакіркі, Н.Мек.
	Богданів Віталій	Сілвер Спрінґ, Мд.
	Богданська Таїса	Нюарк, Н.Дж.
	Боярський Володимир	Юніон, Н.Дж.
	Братах Євген	Делтона, Фла.
	Брикович Теодозія	Філядельфія, Па.
	Бутко Василь	Балтимор, Мд.
	Бурик Петро	Лонг Айленд Сіті, Н.Й.
	Билен Ярослав	Чикаго, Іл.
	Ханацький Іван	Ворен, Миш.
	Чапельський Орест	Ен Арбор, Миш.
	Хай Йосафат	Норт Роялтон, Огайо
	Чайковська Наталія	Моріспленс, Н.Дж.
	Хомяк Е.	Болтон Лендинг, Н.Й.
	Чорнобіль Анна	Гілсборо Біч, Фла.
	Храплива Марія	Матаван, Н.Дж.
	Саляк-Шабльовська Христина	Глен Спей, Н.Й.
	Гуглевич-Ворох Хризанна	Нью-Йорк, Н.Й.
	Чубенко Микола	Роял Овк, Миш.
	Чудовський Леонід	Ветерсфілд, Кон.
	Ціко Микола	Порт Шарлот, Фла.
	Неш і Компані	Палос Вердес, Каліф.
	Червоняки Ярослав і Катрія	Джексон Гайтс, Н.Й.
	Данчук Павліна	Джерзі Сіті, Н.Дж.
	Даниленко Іван	Самердейл, Н.Дж.
	Данилик Михайло	Гюстон, Текс.
	Делькевич Володимир	Рочестер, Н.Й.
	Демус Пилип	Чикаго, Іл.
	Демидчук Євген	Гамілтон, Онт. Канада

ПРЕСОВИЙ ФОНД „СВОБОДИ“, березень 2002 р.

10 дол.	Денисенко Іван	Воррен, Миш.
	Денисенко Катерина	Вашінгтон, Д.С.
	Держко Евстахій	Лортон, Ва.
	Дейчаківський Орест	Белтсвил, Мд.
	Дейчаківський Юрій	Норт Потомак, Мд.
	Дідошак-Кунцьо З.	Бейсайд, Н.Й.
	Дмитренки Петро і Віра	Маршфілд, Ма.
	Добровольський Ярослав	Челтенгем, Па.
	Дубик Ольга	Трентон, Н.Дж.
	Двояк Степан	Венес, Фла.
	Дикий Ярослав	Чикаго, Іл.
	Дзюби Петро і Христина	Рочестер, Н.Й.
	Дзюба Емілія	Вест Сенека, Н.Й.
	Дзівак Іван	Дженкінтавн, Па.
	Джуль Павло	Ґроссе Пт Шор, Миш.
	Федак Ірина	Ворен, Миш.
	Феденко Ст епан	Ворен, Миш.
	Феленчак Степан	Ню Берн, Н.К.
	Фенчен Мирон	Мавнтен Гом, Ар.
	Филипович Євген	Ст. Пітерсбург, Фла.
	Гайдич Леся	Кергонксон, Н.Й.
	Ґелембин Василь	Норт Порт, Фла.
	Ґерент Володимир	Норт Порт, Фла.
	Ґлух Роман	Елмгерст, Н.Й.
	Ґлют Степан	Флендерс, Н.Дж.
	Ґоляш Анна	Палатайн, Іл.
	Ґорчинська Іванна	Чикаго, Іл.
	Гафткович Ірина	Рочестер, Н.Й.
	Гафткович Надія	Ветерсфілд, Кон.
	Гайдучки Богдан і Лідія	Вест Орандж, Н.Дж.
	Галій Іван	Вайнленд, Н.Дж.
	Гарасимів Степан	Індіян Орчард, Мас.
	Гаврилюк Галина	Джерзі Сити, Н.Дж.
	Гаврилюк Роман	Коттекіл, Н.Й.
	Глинський Борис	Віена, Ва.
	Головінський Василь	Томс Рівер, Н.Дж.
	Горбовий Володимир	Голмс, Па.
	Гординська Василина	Брайтон, Миш.
	Городецька Ольга	Кендал Парк, Н.Дж.
	Граб Омелян	Венес, Фла.
	Гук Михайло	Сан Гозе, Каліф.
	Гунзе Ірина	Гантінгтон Ста, Н.Й.
	Гурський Петро	Челтенгем, Па.
	Ільчишини Іван і Тетяна	Філядельфія, Па.
	Іванчишини Василь і Ірена	Бронкс, Н.Й.
	Іванків Надія	Чикаго, Іл.
	Іваницький Роман	Ворм Мінерал Спр. Фла.
	Іваськів Аркадій	Коломбія, Мд.
	Яцюк Анатоль	Рівієра Біч, Фла.
	Якубовичі Олександер і Дарія	Бруксвіл, Огайо
	Яровенко Вадим	Елізабеттовн, Па.
	Яремович Ярослав	Челтенгем, Па.
	Яворська Марія	Ленор, Н.К.
	Йон Степанія	Філядельфія, Па.
	Качай Роман	Челтенгем, Па.
	Калинович Анна	Джерзі Сити, Н.Дж.
	Карпенко Андрій	Чикаго, Іл.
	Кеске Люба	Вудленд Гілс, Каліф.
	Кейбіда Андрій	Мейплвуд, Н.Дж.
	Клапіщак Наталія	Лонг Велей, Н.Дж.
	Кліш Неонілія	Філядельфія, Па.
	Клюфас Зоряна	Гайленд Парк, Н.Дж.
	Кохановська Галина	Етобіко, Онтаріо, Канада
	Кочман Ярослава	Гамонтон, Н.Дж.
	Кочман Олександра	Чикаго, Іл.
	Коцур Ігор	Ляпір, Миш.
	Коцибала Святослав	Кротон он Гадсон, Н.Й.
	Колінко Оксана	Філядельфія, Па.
	Колодій Ярослав	Дженкінтавн, Па.
	Коновал Олександер	Арлінгтон Гтс. Іл.
	Коритовська Марія	Бруклин, Н.Й.
	Коць М.	Лексінгтон, Н.Й.
	Ковалі Теодор і Анна	Апопка, Фла.
	Ковальчук Роман	Рідінг, Па.
	Кравчук Джералд	Орландо, Фла.
	Кравченюк Степан	Джерзі Сити, Н.Дж.
	Кріль Юліян	Джерзі Сити, Н.Дж.
	Кріслатий Степан	Клівленд, Огайо
	Кровіцький Іван	Фармінгтон Гілс, Миш.
	Крупа Теодозій	Моріставн, Н.Дж.
	Криштальський М.	Місісага, Онтаріо, Канада
	Кривулич Мирослав	Амстердам, Н.Й.
	Куляс Мирон	Ля Гренч, Іл.
	Кульчиська Надія	Мейплвуд, Н.Дж.
	Кульчицька Марія	Вудбрідж, Кон.
	Кулинич Євген	Віляс, Н.Дж.
	Купчинський Ярема	Іст Бранзвик, Н.Дж.
	Купіняк Віктор	Лорейн, Огайо
	Куропась Володимир	Філядельфія, Па.
	Куропась Богдан	Гікорі, Н.К.
	Курило Ольга	Вестон, Онтаріо, Канада
	Кей Лідія	Велингфорд, Па.
	Лагута Михайло	Вілмінгтон, Дел.

10 дол.	Лавро Марія	Лонг Айленд Сиґі, Н.Й.
	Лесько Михайло	Іст Гановер, Н.Дж.
	Левицька Віра	Нью-Йорк, Н.Й.
	Левицький Лев	Ню Гейвен, Кон.
	Лімонченко Олександер	Лос-Анджелес, Каліф.
	Ліс Микола	Едісон, Миш.
	Літепло Семен	Бруклин, Н.Й.
	Логуш Володимир	Камілус, Н.Й.
	Логан Юрій	Літл Фолс, Н.Дж.
	Лончина Орися	Рілайн, Н.К.
	Лин Славко	Енсіно, Каліф.
	Лисак Богдан	Темпл Сиґі, Каліф.
	Лиско В.	Александрія, Ва.
	Мацюрак Володимира	Елмвуд Парк, Іл.
	Мак Петро	Вадсвурт, Огайо
	Макух А.	Ґлендейл, Каліф.
	Мартиненко Михайло	Трентон, Н.Дж.
	Марущак Василь	Кліфтон, Н.Дж.
	Маєр Богданна	Монреал, Квеб. Канада
	Мельникович Юрій	Оро Веллі, Аріз.
	Мігайчук Ярослав	Парма, Огайо
	Мірчук Ігор	Вілов Ґров, Па.
	Мокей Вілліям	Ватервліт, Н. Й.
	Мрилоцька Люба	Ярдвіл, Н.Дж.
	Мисишин Маріянна	Спрінгфілд, Мас.
	Наганда Марія	Філядельфія, Па.
	Ніньовський Михайло	Ворен, Миш.
	Новицький Славко	Вашінгтон, Д.С.
	Ничай Ірина	Байон, Н.Дж.
	Оцеретко Й.	Нью-Йорк, Н.Й.
	Олиник Степанія	Ворм Мінерал Спр. Фла.
	Остафійчук Михайло	Лонг Айленд, Сиґі, Н.Й.
	Остап'юк Ярослав	Ветерсфілд, Кон.
	Паар Ірина	Торонто, Онт. Канада
	Пацай Й.	Вест Голівуд, Фла.
	Панасюк Мирон	Ворен, Миш.
	Панчишин Осип	Чикаго, Іл.
	Паньків Й.	Ст. Леонард, Квеб. Канада
	Паранчак Олекса	Вілмінгтон, Дел.
	Пасічна Анна	Ст. Пітерсбург, Фла.
	Павлюк Ігор	Ленсдейл, Па.
	Павлик Тарас	Асторія, Н.Й.
	Печеняк Микола	Спрінгфілд, Па.
	Пешняки Микола і Віра	Бруклин, Н.Й.
	Петеш Юлія	Чикаго, Іл.
	Петрик Федор	Левітавн. Па.
	Пільгуй Дмитро	Філядельфія, Па.
	Плакіда Надія	Раритан, Н.Дж.
	Подпірка Роксоляна	Вайтстон, Н.Й.
	Процик Ольга	Трой, Миш.
	Припхан Орест	Ріджвуд, Н.Й.
	Пилип Степан	Спрінгфілд, Н.Дж.
	Радловський Богдан	Елмвуд, Парк, Іл.
	Ракочий Теодор	Олбані, Н.Й.
	Ріпецький М.	Чикаго, Іл.
	Робак Марія	Ірвінгтон, Н.Дж.
	Романів Микола	Норт Берген, Н.Дж.
	Сайкевич Неонілія	Бафало, Н.Й.
	Саковук Іван	Асторія, Н.Й.
	Саляк Василь	Ню Говп, Па.
	Салдит Оксана	Емгерст, Н.Й.
	Самійленко Іван	Гантінгтон, Н.Й.
	Самотулка Дарія	Гілсборо, Н.Дж.
	Сапоровченко Микола	Карбондейл, Іл.
	Савка Василь	Гетфілд, Па.
	Шеремета Параскевія	Джерзі Сити, Н.Дж.
	Шмідт Роберт	Бірмінгем, Миш.
	Шутер Р.	Рочестер, Н.Й.
	Семущак Юлія	Чикаго, Іл.
	Сендзік Віра	Трентон, Н.Дж.
	Серба Петро	Вілмінгтон, Дел.
	Середович Михайло	Сиракюз, Н.Й.
	Шафер Наталія	Віліямставн, Н.Дж.
	Шепелявий Данило	Скенектеді, Н.Й.
	Шеремета Марко	Чикаго, Іл.
	Шевчук Павло	Латам, Н.Й.
	Шморгун Іван	Вест Френдшіп, Мд.
	Шраменко Роман	Венес, Фла.
	Ся Ольга	Фт. Лодердейл, Фла.
	Сєрант Іван	Ньюйорк, Н.Й.
	Сєрант Василь	Асторія, Н.Й.
	Сірий Богдан	Сінамінсон, Н.Дж.
	Скібіцький Микола	Філядельфія, Па.
	Склепкович В.	Ратерфорд, Н.Дж.
	Скоцень Володимир	Стетен Айленд, Н.Й.
	Соболь Теофіль	Кізвіл, Н.Й.
	Соневицький Ігор	Ньюйорк, Н.Й.
	Стахів Денис	Мідлсекс, Н.Дж.
	Старух Теофіль	Александрія, Ва.
	Стасишин Оленка	Елкрідж, Мд.
	Ставничий Юрій	Кінелон, Н.Дж.
	Ставничі М. і І.	Сілвер Спрінг, Мд.
	Стецишин Володимир	Чикаго, Іл.
	Стельмах Адріян	Лівонія, Миш.
	Стрільбицький А.	Форт Вейн, Інд,
	Стрижаковська Ольга	Трентон, Н.Дж.

10 дол.	Суботи Анатолій і Ірина	Чикаго, Іл.
	Сидорак Ярослав	Гілсборо, Каліф.
	Щеснюк Орест	Нью-Йорк, Н.Й.
	Шевчук Клементина	Лексінгтон, Н.Й.
	Шумило Дмитро	Ленсдейл, Па.
	Чабан Ярослав	Парма, Огайо
	Тенюх Яким	Вайт Плейнс, Н.Й.
	Терлецька Катерина	Нью-Йорк, Н.Й.
	Теслюк Володимира	Гартфорд, Кон.
	Торбич Марія	Флорам Парк, Н.Дж.
	Тос Анна	Гезлет, Н.Дж.
	Турчин Андрій	Трентон, Н.Дж.
	Тутка Теодор	Довер, Н.Дж
	Тимочко Марія	Джонсон Сиґі, Н.Й.
	Титла Богдан	Йорктавн Гайтс, Н.Й.
	Вальчук Юрій	Анандейл, Н.Дж.
	Вербовський Василь	Акорд, Н.Й.
	Вербицький Лев	Вудсайд, Н.Й.
	Вох Емілія	Сідер Нолс, Н.Дж.
	Волошин Михайло	Парма, Огайо
	Воловчук Володимир	Орленд Парк, Іл.
	Вовк Володимир	Мінеаполіс Мін.
	Ясінський Богдан	Сілвер Спрінг, Мд.
	Ємець Паша	Лос Анджелес, Каліф.
	Задор Володимир	Лас Вегас, Нев.
	Задорожний Степан	Кліфтон, Н.Дж.
	Загайкевич Орест	Кренфорд, Н Дж.
	Закревський Андрій	Мідл Віллидж, Н.Й.
	Залопана Роза	Сан Сиґі, Каліф.
	Залуцький Мирон	Кортленд Менор, Н.Й.
	Зарицька Зеновія	Плейнвю, Н.Й.
	Змиї Євген і Наталія	Шорт Гілс, Н.Дж.
	Зорняк Іван	Лейквей, Тек.
	Зозуля Володимир	Розлендейл, Мас.
	Зубрицький Йосиф	Джерзі Сити, Н.Дж.
	Жили Володимир і І.	Лубок, Тек.
6	Кузич Неонілія	Чикаго, Іл.
	Скібіцький Олександер	Вебстер, Н.Й.
5	Бартків Орися	Філядельфія, Па.
	Баско Дмитро	Ворен, Миш.
	Дейчаківська Віра	Форт Лі, Н.Дж.
	Дмитрів-Боднар Меланія	Рочестер, Н.Й.
	Дидинський Константин	Нарберт, Па.
	Форись Юрій	Ліцдейл, Па.
	о. М. Глинський	Самерсет, Н.Дж.
	Косовський Борис	Ленкастер, Н.Й.
	Ковалик Олександра	Торонто, Онтаріо, Канада
	Лончина Орися	Рілай, Н.К.
	Макійчик Василь	Стретфорд, Кон.
	Мрилоцька Люба	Ярдвіл, Н.Дж.
	Орловська Тамара	Норвел, Мас.
	Пелехата Марія	Толідо, Огайо
	Рабій Ірина	Ютика, Н.Й.
	Ріщак Ярослав	Голанд, Па.
	Саєвич Степанія	Чикаго, Іл.
	Семчук Ольга	Амстердам, Н.Й.
	Соколев Анатолій	Гемтремк, Миш.
	Тилюк Наталія	Стемфорд, Кон.
	Тромса-Турчак Ірина	Трамбул, Кон.
	Троч Михайло	Парма, Огайо
	Зулинський Омелян	Нюарк, Н.Дж.
	Аврамчук-Клим Ія	Вест Лафает, Інд.
	Барабах Михайло	Брук Парк, Огайо
	Бартків Орися	Філядельфія, Па.
	Барусевич Софія	Норт Порт, Фла.
	Базиляк Ярослав	Ст. Пітерсбург, Фла.
	Беднарська Марта	Кергонксон, Н.Й.
	Бегей Роман	Мавнт Вернонт, Ваш.
	Берегулько Павло	Бруклин, Н.Й.
	Березюк Софія	Ворен, Миш.
	Бережницька Оксана	Бафало, Н.Й.
	Березовський Степан	Френклін Парк, Іл.
	Бігун Богдана	Новато, Каліф.
	Білик Володимир	Джерзі Сиґі. Н.Дж.
	Блонський Гаврило	Чикаго, Іл.
	Боднар Володимир	Парма, Огайо
	Бодо Галина	Юріка Спрінгс, Арк.
	Богданик Йосиф	Чикаго, Іл.
	Бойчук Марія	Дрешер, Па.
	Борецька Галина	МекЛін, Ва.
	Борковський М.	Йонкерс, Н.Й.
	Борис Іван	Кергонксон, Н.Й.
	Бойко Іван	Палетайн, Іл.
	Бровінс Володимир	Ен Арбор, Миш.
	Брунда Михайло	Гарфілд, Н.Дж.
	Брикович Л.	Монреал, Квеб. Канада
	Бурлій Юрко	Парма Огайо
	Цап Ю.	Стретфорд, Кон.
	Цегельська Ольга	Вірджінія Біч, Ва.
	Чайківська Люсі	Бостон, Мас.
	Харченко Юхим	Монтагю, Н.Дж.
	Харків Олександер	Філядельфія, Па.
	Чех Василь	Томс Рівер, Н.Дж.
	Черко Лаврин	Омага, Небраска
	Чировський А.	Сукасуна, Н.Дж.
	Хойнацька Н.	Овк Форест, Іл.
	Хома Богдан	Рочестер, Н.Й.
	Хома Михайло	Балтимор, Мд.

ПРЕСОВИЙ ФОНД „СВОБОДИ“, березень 2002 р.

5 дол.	Хомяк Іван	Ню Гейвен, Кон.
	Чорней Орися	Бранчбург, Н.Дж.
	Чорній Ігор	Палетайн, Іл.
	Худук Іван	Лонґ Айленд Сіті, Н.Й.
	Чупа Іван	Гадсон, Н.Й.
	Чупи Марія-Анна і Петро	Асторія, Н.Й.
	Цибрівський Ілько	Луїсвіл, Кі.
	Черкіс Едвард	Норт Іст, Па.
	Чмола Ігор	Діпю, Н.Й.
	Чорна Степанія	Клірвотер, Фла.
	Данилишин М.	Вудсайд, Н.Й.
	Демчук Ольга	Кензас Сіті, Мо.
	Деркач Іван	Палос Парк, Іл.
	Діяк Лариса	Ставтон, Ма.
	Добош Анна	Брентвуд, Тен.
	Домарецький Н.	Кендал Парк, Н.Дж.
	Дорожинська Марія	Норт Порт, Фла.
	Духнич Ольга	Нюарк, Н.Дж.
	Думка Анна	Нью-Йорк, Н.Й.
	Дусанівський Богдан	Бафало, Н.Й.
	Дячишин Наталія	Ню Брітан, Кон.
	Дидинський Константин	Нарберт, Па.
	Дигдало Володимир	Трой, Миш.
	Дикий Антон	Блейрставн, Н.Дж.
	Дзіка Олена	Вудгейвен, Н.Й.
	Дзвінка Михайло	Нейплс, Фла.
	Фафендик Марія	Шебойган, Віск.
	Федій Олександер	Едісон, Іл.
	Федор Михайло	Флемінгтон, Н.Дж.
	Федорко Любомира	Редфорд, Миш.
	Федунець Ольга	Вестгартфорд, Кон.
	Фіцик Василь	Апопка, Фла.
	Фігурський Лев	Йонкерс, Н.Й.
	Фолтин Оксана	Снелвіл, Джа.
	Форись Юрій	Літсдейл, Па.
	Фостяк Богдан	Сан Сіті, Аріз.
	Фусяк Анна	Джерзі Сіті, Н.Дж.
	Феляк Іван	Норт Роялтон, Огайо
	Ґалановський Мирон	Апопка, Фла.
	Ґалонзка Дмитро	Розлендейл, Мас.
	Ґавур Ірина	Кент, Огайо
	Ґелета Ярослав	Коледж Парк, Мд.
	Ґіфлер Лідія	Арлінґтон, Ва.
	Ґоляш Степан	Палатайн, Іл.
	Ґордон Марія	Гартфорд, Кон.
	Ґой Зеновій	Балтимор, Мд.
	Ґрес Ян	Кліфтон, Н.Дж.
	Ґуран Наталія	Орчерт Парк, Н.Й.
	Гац Йосиф	Йонкерс, Н.Й.
	Гальчук Ярослав	Ст. Кетеринс, Онт. Канада
	Ганас Юрій	Гамільтон, Онт. Канада
	Гаркачі Петро і Марія	Бранзвик, Огайо
	Гатало Мирон	Савт Рівер, Н.Дж.
	Гаврилюк Наталія	Понд Еді, Н.Й.
	Гайдук Надія	Сиракюз, Н.Й.
	Гладилович Адольф	Монреальс, Квебек Канада
	Гладилович Максим	Кінгстон, Па.
	Гнатів Володимир	Ютика, Н.Й.
	Гніда Марія	Гілсборо, Н.Дж.
	Горчаківський Володимир	Денвер, Кольо.
	Городиський Орест	Чикаґо, Іл.
	Гошовський Володимир	Йонкерс, Н.Й.
	Грабець Роман	Парма, Огайо
	Гречка Ярослав	Філядельфія, Па.
	Гришко Василь	Голівуд, Фла.
	Грицак Петро	Кренфорд, Н.Дж.
	Григорчук Дмитро	Чикаґо, Іл.
	Гринчишин Василь	Вебстер, Н.Й.
	Гриніви Іван і Анна	Чикаґо, Іл.
	Гринишин Іван	Лонґ Айленд Сіті, Н.Й.
	Губчак Ірина	Чикаґо, Іл.
	Гуд Юрій	Гантінґдон Валей, Па.
	Гуралечко Люба	Мейплвуд, Н.Дж.
	Гусак Марія	Нью-Йорк, Н.Й.
	Гузар Дарія	Вестон, Онтаріо Канада
	о. Ільчук Вячеслав	Лаґрендж Парк, Іл.
	Ваврів-Лабінський РМ	Ріо Пєдрас, Пуерто-Ріко
	Іванюк Орест	Парма, Огайо
	Іванюк Андрій	Чикаґо, Іл.
	Іваницький Михайло	Павтакет, Р. Ай.
	Івасечко Ольга	Чикаґо, Іл.
	Яцишин Павло	Пітсбурґ, Па.
	Якубовська Маріянна	Бафало, Н.Й.
	Яремчук Юрій	Істон, Па.
	Ярош Митро	Ворен, Миш.
	Дженінгс Марія	Гріндейл, Віск.
	Юрчинський Омелян	Рочестер, Н.Й.
	Каба Богдан	Анагайм, Каліф.
	Качмар Роман	Венес, Фла.
	Качун Василь	Бронкс, Н.Й.
	Канівець Юрій	Савтінґтон, Кон.
	Каркоць Михайло	Мінеаполіс, Мін.
	Карпик Стела	Ворен, Миш.

5 дол.	Кавка Володимира	Дрексел Гіл, Па.
	Кікцьо Анастазія	Бріджвю, Іл.
	Кінах Микола	Розелл, Іл.
	Кінах Богдан	Су Ст Марі, Онтаріо Канада
	Клецор Лілея	Норт Бранзвик, Н.Дж.
	Клівак Ірина	Ветерсфілд, Кон.
	Клименко Григорій	Кліфтон, Н.Дж.
	Кобилецький Ярослав	Монреал, Квебек Канада
	Когут Дмитро	Істон, Па.
	Когут Нестор	Ворен, Па.
	Колодруб Михайло	Істон, Па.
	Кологривенко Стефанія	Гейлсбурґ, Іл.
	Кононів Іванна	Ірвінгтон, Н.Дж.
	Копчинська Юлія	Нью-Йорк, Н.Й.
	Копичук Роман	Ст. Августин, Фла.
	Корлатович Степан	Клівленд, Огайо
	Король Галина	Ворм Мінерал Спрінґ, Фла.
	Королишин Петро	Норт Порт, Фла.
	Коровицька Олена	Брексфіл, Огайо
	Корсунь Бенямін	Джексон Гайтс, Н.Й.
	Котляр Іван	Ірвінгтон, Н.Дж.
	Коваленко Віра	Вайнленд, Н.Дж.
	Ковалюк Богдан	Перт Амбой, Н.Дж.
	Козак Калина	Гантінґтон Велей, Па.
	Козак Богдан	Коломбія Мд.
	Козуб Володимир	Сиракюз, Н.Й.
	Кравчук Микола	Менвіл, Н.Дж.
	Краєвський Нестор	Гілсайд, Н.Дж.
	Криси В. і І.	Парма, Огайо
	Кришітальський М.	Місісаґа, Онтаріо Канада
	Кривенко Олександер	Сан Сіті, Арізона
	Кривий Ярослав	Лейк Оріон, Миш.
	Крижанівський Юрій	Медісон, Н.Дж.
	Кухар Роман	Вікторія, Канз.
	Кукіль Ярослава	Гартфорд, Кон.
	Кукуруза Михайло	Голивуд, Фла.
	Кульчичий Володимир	Лорейн, Огайо
	Кульчицька Марія	Аботсфорд, Брітіш Колюмбія, Канада
	Кулик Марія	Трой, Н.Й.
	Кулинич Петро	Йонкерс, Н.Й.
	Купчинська Марія	Лорейн, Огайо
	Купіна Іван	Юніон, Н.Дж.
	Курчак Микола	Іст Медов, Н.Й.
	Курилас Оленка	Вітон, Мд.
	Курис Богдан	Бронкс, Н.Й.
	Кутинський Ярослав	Голівуд, Фла.
	Кузель Ярослав	Рочестер, Н.Й.
	Кузьма Орест	Ветерсфілд, Кон.
	Кузик Володимир	Дженкінтавн, Па.
	Квік Іван	Філядельфія, Па.
	Ладанай Степан	Глен Спей, Н.Й.
	Лащенюк Василь	Самерсет, Н.Дж.
	Лаврін Надія	Стерлінґ Гайтс, Миш.
	Леніцький Іван	Асторія, Н.Й.
	Левицький Адріян	Гантінґдон Валей, Па.
	Ломницька Дарія	Венес, Фла.
	Лонишин Юрко	Самерсет, Н.Дж.
	Лоза Уляна	Бафало, Н.Й.
	Любезний Михайло	Норт Ателборо, Мас.
	Луців Богдан	Філядельфія, Па.
	Луцик Олександра	Батезда, Мд.
	Луківський Йосиф	Чікопі, Мас.
	Лушняки Микола і Ольга	Чикаґо, Іл.
	Боднар-Балагутрак Лідія	Гюстон, Текс.
	Лис Ігор	Тімоніюм, Мд.
	Лисобей Христина	Чері Гіл, Н.Дж.
	Литвинець Микола	Рочестер, Н.Й.
	Маценко А.	Едмонтон, Альберта Канада
	Мак Іван	Вестон, Онтаріо, Канада
	Макар Ольга	Стерлінґ Гайтс, Миш.
	Макійчик Василь	Стретфорд, Кон.
	Максимчук Степан	Джерзі Сіті, Н.Дж.
	Максимюк Степан	Сілвер Спрінґ, Мд.
	Макух Григорій	Памона, Каліф.
	Мандибур Валентина	Ґротон, Кон.
	Мандибур О.	Гемпстед, Н.Й.
	Марушки Микола і Марія	Чикаґо, Іл.
	Марущак Ілько	Дірборн Гайтс, Миш.
	Маслій Микола	Філядельфія, Па.
	Матіяш Е.	Аліквіпа, Па.
	Майстренко Софія	Стетен Айленд, Н.Й.
	Мазепа Ілярій	Пунта Ґорда, Фла.
	Мельник М.	Оверленд Парт, Кенз.
	Міхаляк Ольга	Волнут Крік, Каліф.
	Місьонґ Наталія	Лівонія, Миш.
	Міц Розалія	Стов, Па.
	Мізур Роман	Мідл Віллидж, Н.Й.
	Мініщенко Іван	Юніон, Н.Дж.
	Мокрівський Іван	Ріґо Парк, Н.Й.
	Мороз Ольга	Кергонксон, Н.Й.
	Мороз Текля	Ляшін, Квебек, Канада
	Мороз Олег	Клівленд, Огайо
	Мотиль Марія	Лонг Айленд Сіті, Н.Й.
5 дол.	Мозіль Дмитро	Клівленд, Огайо
	Мудрий Василь	Вудсайд, Н.Й.
	Мицик Адам	Трентон, Н.Дж.
	Нагачівець Михайло	Торонто, Онтаріо Канада
	Наконечний Михайло	Парма, Огайо
	Небошинський Ф.	Самерсет, Н.Дж.
	Нестор Ореста	Асторія, Н.Й.
	Новак Петро	Чикаґо, Іл.
	Новак Григорій	Сісеро, Іл.
	Новосад Олександер	Дейтона Біч, Фла.
	Никорчук Степан	Пітсфілд, Мас.
	Нич Михайло	Філядельфія, Па.
	Одарченко Петро	Такома Парк, Мд.
	Одежинська Лідія	Філядельфія, Па.
	Олійник Анна	Філядельфія, Па.
	Олиник Юрій	Кармайкл, Каліф.
	Омельченко Андрій	Фінікс, Аріз.
	Онишкевич Ілля	Ірвінгтон, Н.Дж.
	Оріховська Дарія	Берлінгтон, Н.Дж.
	Орищин Борис	Лейквуд, Кольо
	Осадца Степан	Віліямсвіл, Н.Й.
	Осередчук Ольга	Кренфорд, Н.Дж.
	Ощудляк Олександра	Гайланд Парк, Н.Дж.
	Островський Степан	Кергонксон, Н.Й.
	Пакура Михайло	Філядельфія, Па.
	Панчук Ярослав	Чикаґо, Іл.
	Панчишин Петро	Бервік, Па.
	Панчак Базилій	Нью-Йорк, Н.Й.
	Паньків Василь	Лодай, Н.Дж.
	Пастушенко Тетяна	Юніон, Н.Дж.
	Пастушенко Мирослав	Норт Порт, Фла.
	Пастушок В.	Маркус Гук, Па.
	Павлюк Іван	Твін Лейкс, Віск.
	Пазуняк Роман	Філядельфія, Па.
	Пендаківський Осип	Шелтон, Кон.
	Петрашек Лев	Стретфорд, Кон.
	Петрик Люба	Дітройт, Миш.
	Петришин Олекса	Тандербей, Онтаріо Канада
	Петик Іванна	Філядельфія, Па.
	Підлетейчук Іван	Ґросе Пте Вудс, Миш.
	Підперегора Ельвіра	Елкінс Парк, Па.
	Піжицький Петро	Ст. Катеринс, Онтаріо Канада
	Плешкевич О.	Парк Рідж, Іл.
	Почтар Людмила	Скач Плейнс, Н.Дж.
	Почтар Ярослав	Пекванок, Н.Дж.
	Полатайко Осип	Бетел Парк, Па.
	Полець Борис	Мінеаполіс, Мін.
	Попів Андрій	Скрентон, Па.
	Потієнки Юрій і Таїса	Слон, Н.Й.
	Прашик Григорій	Вест Істон, Па.
	Прогрес	Вініпеґ, Манітоба Канада
	Прокопович Іриней	Калабасас, Каліф.
	Пристай Марта	Рочестер, Н.Й.
	Пилипчак Михайло	Норт Берген, Н.Дж.
	Рачкевич Михайло	Чикаґо, Іл.
	Раковський Яремія	Лейквуд, Огайо
	Рейнарович Марія	Бруклин, Н.Й.
	Ренер Емілія	Кергонксон, Н.Й.
	Рябокінь Галина	Ст. Пол, Мін.
	Ріба Микола	Сиракюз, Н.Й.
	Романцьо Василь	Вуд Гейвен, Н.Й.
	Рудакевич Любомира	Чикаґо, Іл.
	Рибак Роман	Ст. Пол, Мін.
	Сахно Йосиф	Лукаут Мавнтн, Джа.
	Саміленко Василь	Сватмор, Па.
	Сава Василь	Пітсфілд, Мас.
	Савчин Євген	Фт. Колінс, Кольо.
	Семеняк Микола	Ню Берлін, Віск.
	Семущак Степанія	Вудсайд, Н.Й.
	Сенечко Лев	Чикаґо, Іл.
	Сеньків Михайло	Інвернес, Фла.
	Сеник-Коваль Надія	Вітінґ, Н.Дж.
	Сенишин Марія	Денвіл, Н.Дж.
	Серкез Степан	Полк Сіті, Фла.
	Шандрук Петро	Філядельфія, Па.
	Шарун Йосиф	Чикаґо, Іл.
	Шашкевич С.	Торанц, Каліф.
	Шихович Надія	Нью-Йорк, Н.Й.
	Шишак Андрій	Фініксвіл, Па.
	Січ Дмитро	Альфред Стейшен, Н.Й.
	Сірик Іван	Чикаґо, Іл.
	Сліпець Іван	Парма, Огайо
	Слиж Володимир	Вудсайд, Н.Й.
	Смаль Ольга	Джуно Біч, Фла.
	Соя Ліда	Гарден Сіті, Миш.
	Соколов Анатолій	Гемтремк, Миш.
	Солук Іванна	Лос Анджелес, Каліф.
	Совірка Іван	Ворен, Миш.
	Спас Надія	Брик, Н.Дж.
	Стахнів Андрій	Вурґіз, Н.Дж.
	Стадник Степан	Чикаґо, Іл.
	Стасишин Степанія	Вест Гартфорд, Кон.
	Стебельська Аркадія	Рідінґ, Па.
	Стецьків Євген	Сарасота, Фла.

ПРЕСОВИЙ ФОНД „СВОБОДИ“, березень 2002 р.

5 дол.	Стельмах Ігор	Ґлестонбері, Кон.
	Стельмах Теодор	Лос Анджелес, Каліф.
	Стельмах Анна	Віліямсвіл, Н.Й.
	Столярський Володимир	Омага, Неб.
	Святківський Григорій	Слон, Н.Й.
	Сидор Василь	Рочестер, Н.Й.
	Шанайда Донна	Ст. Леонард, Квебек Канада
	Щерба Василь	Гарден Сиґі, Н.Й.
	Щендюх Олександер	Рокі Гіл, Кон.
	Шевчук Аня	Ветерсфілд, Кон.
	Шкафаровський Павло	Йонкерс, Н.Й.
	Шпинда Петро	Лонґ Айленд Сиґі. Н.Й.
	Танасійчук Василь	Ґлен Спей, Н.Й.
	Танський Михайло	Тусон, Аріз.
	Татчин Степанія	Тімоніюм, Мд.
	Тхір Димитрій	Сікокус, Н.Дж.
	Телюк Наталія	Стемфорд, Кон.
	Теплий Степан	Ню Тріполі, Па.
	Ткач Василь	Монро Твп., Н.Дж.
	Ткач Л.	Ворен, Миш.
	Томащук Данило	Кензас Сиґі, Міз.
	Тороус Емілія	Рочестер, Н.Й.
	Тренза Михайло	Карлі Плейс, Н.Й.
	Троч Михайло	Парма, Огайо
	Турчак Люба	Самерсет, Н. Дж.
	Турченюк Богдан	Елтінс, Парк, Па.
	Тимчук Микола	Філядельфія, Па.
	Тимяк Сидір-Михайло	Норт Порт, Фла.
	Тимків Юрій	Філядельфія, Па.
	Тимків Петро	Дандес, Онтаріо Канада
	Вацлавський Антон	Форест Гілс, Н.Й.
	Вайда Микола	Стемфорд, Кон.
	Вакуленко Віра	Коговз, Н.Й.
	Вальчук Володимир	Кергонксон, Н.Й.
	Вариха Петро	Йонкерс, Н.Й.
	Васів Василь	Кліфтон, Н.Дж.
	Василевич Степан	Янґставн, Огайо
	Величковська Лідія	Флорам Парк, Н.Дж.
	Волянський Олег	Кергонксон, Н.Й.
	Волощук Петро	Дорчестер, Мас.
	Волошин Володимир	Вест Айсліп, Н.Й.
	Вомпель Анна	Філядельфія, Па.
	Воробець Михайло	Омага, Неб.
	Вульчин М.	Мт. Вернонт, Н.Й.
	Вигінна Галина	Берінґтоп, Іл.
	Винницька Марта	Отава, Онтаріо Канада
	Винник Роман	Гайд Парк, Н.Й.
	Яґла Василь	Готборо, Па.
	Єрмоленко Валентина	Мінеаполіс, Мін.
	Юречко Михайло	Лаурис Стейшен, Па.
	Захарія В.	Іст Медов, Н.Й.
	Захарків Ірина	Ворен, Миш.
	Захарко Михайло	Менвіл, Н. Дж.
	Залиба Ірина	Істон, Па.
	Завійський Володимир	Кларк, Н.Дж.
	Зазуля Т.	Ріґо Парк, Н.Й.
	Зендран Іван	Ватервліт, Н.Й.
	Жеребецький Богдан	Марлтон, Н.Дж.
	Зосяк Тарас	Тамарак, Фла.
	Жулинський Омелян	Нюарк, Н.Дж.
	Зиман Лев	Натлі, Н. Дж.
4.67 дол.	Кева Василь	Фт. Лодердейл, Фла.
3	Слота Степан	Коледж Парк, Мд.
2	Криса Василь	Говел, Н.Дж.
	Неілко Марія	Еленвіл, Н.Й.
	Шайда Іван	Ст. Пол, Мін.
1	Чорненький Володимир	Фінікс, Аріз.
	Джонсон Ольга	Фармінґтон, Кон.
Разом		**11,098.67 дол.**

Щиро дякуємо всім за фінансову підтримку „Свободи“ – найстаршої постійно друкованої української газети в світі!











КАТАЛОГ КНИЖОК
ВИПРОДАЖ

Автор і назва	Ціна в долярах
Академія Наук України. Інститут Економіки. Економіка України: минуле, сучасне і майбутнє. Матеріяли Першого конгресу Міжнародної української економічної асоціяції (українською і англійською мовами). Київ, Наукова думка, 1993, стор. 356.	12.00
Винниченко, Ігор. „Україна 1920-1980-их". Депортації, заслання, вислання. Київ, видавництво „Рада", 1994 р., стор. 125.	3.50
Голод, Марія-Анна. „Янгол у наймах". Старосвітські легенди. Київ, видавництво „Рада", 1995 р., стор. 77.	2.50
Горлач, Степан. „Хрестини незалежності". Київ, видавництво „Рада", 1994 р., стор. 190.	6.00
Горохович, Антоніна. „Батьки і діти". Вінніпеґ-Торонто, 1990 р. Світова Координаційна Виховно-Освітня Рада, стор. 176.	8.00
Знаки. 155 стародавніх українських вишивок. Видавництво „Соняшник", Київ, 1992 р. Великий формат. М. обкл. Стор. 72.	8.00

Ціни подані з пересилкою і податком
Адреса: SVOBODA, BOOKSTORE
2200 Route 10 West, P.O. Box 280, Parsippany, NJ 07054

Сестричка Тоня – біла голубка

П'ять років тому не стало Антоніни Горохович

Цього квітня сповнюється п'ять років від того часу, як торонтська громада прощала на довгу й далеку дорогу всіма шановану інженера, маґістра, визначного педагога, провідну пластову виховницю, громадську діячку й журналістку Антоніну Горохович.

„Сестричка Тоня" – це загальноприйняте ім'я її дуже відповідало. Між дітьми була вона дитиною, між літературознавцями, вченими діяспори була великим авторитетом у знанні навіть найменших подробиць української літератури, у церковно-громадському житті, в Союзі Українок Канади була теж незаперечним авторитетом. А в Пласті була всім, кого лиш було потрібно – чи то був журнал „Готуйсь" для новацтва (редаґувала його 22 роки), чи орган пластових сеньйорів „Пластовий шлях", чи праця у Пластовому видавництві Вона узяла на себе й головування в організації українських працівників літератури для дітей і молоді. Особливо близькою була їй замріяна Волинь, яку так промовисто оспівала її землячка – Леся Українка. Не диво, що, завершуючи свою українознавчу освіту ступенем маґістра при катедрі в Оттаві, вона вибрала собі темою дипломної дисертації „Поетика Лесі Українки та її афоризми", яку видано книжкою.

Антоніна Горохович була знавцем педагогічних проблем, писала про них у численних статтях, видала фундаментальну книжку „Батьки і діти", із прицілом на виховання дітей у діяспорі. Ця книжка, після двох діяспорних видань, вийшла в Україні під заголовком „Плекаймо в дитині і розум, і душу".

Професія інженера-агронома, до якої вона підготовлялася спершу у Львівському аґроуніверситеті у Дублянах, а закінчила дипломом в Українській технічно-господарській академії в німецькому Реґенсбурзі, здавалося б, є випадковою. За часів німецької окупації не було вищих українських шкіл гуманітарного спрямування, не було можливости продовжувати студії літератури, отже, залишилося це. Але варто було послухати, з яким захватом розповідала вона про ці свої студії, про професорів, які так гаряче любили рідний чорнозем та його людей.

Антоніна Горохович не знала міри часу, ні можливостей свого тендітного організму. Коли хтось хотів знайти її телефоном, то найпевніше це було в пізні години ночі, у приміщенні Пластового видавництва. Не встигла помітити й смертельної недуги. Всіми силами старалася дати нашій молоді друге, доповнене видання свого твору „Від розстріляного до замученого Відродження". Та листки паперу випадали із рук.

І коли домовина вже спочила в землі, а багата бібліотека сестрички Тоні переїхала до її рідного міста, до рук авторки цих рядків потрапили листки хрестоматії, останньої праці покійної.

Разом з ладунком діяспорних видань цей спадок було перенесено у підгірську Надвірну. А згодом прийшов лист від адресатів: „Довідки завзято розмножують наші вчителі в Надвірній і далеко довкруги. Це особливо цінний матеріял, якого тут не дістати".

Коли мали вже виносити тіло з помешкання, у вікно влетіла біла голубка. Скандинавські народи називають смерть „чайкою, що полинула над море". А тут – біла голубка. Душа голубина, що вміла любити людей, вміла любити свою землю і її правду.

Леся Храплива-Щур



Ділимося з друзями і знайомими болючою вісткою, що 22 квітня 2002 р. упокоїлася в Бозі наша найдорожча МАМА і БАБУСЯ



бл. п.

ЗЕНОВІЯ МОСІЙЧУК

з дому МАТІЙЧУК

нар. 13 листопада 1917 р. в Бориславі, Україна.

ПОХОВАНА в Баффало, Н.Й. на цвинтарі св. Матея.

Залишені в смутку:
син – д-р АСКОЛЬД з дружиною д-р ЛЮДМИЛОЮ
внуки – ОРЕСТ і АНДРІЙ

Вічна Їй пам'ять!

ПОДЯКА

8 січня 2002 р. в Торонто, відійшов у вічність

бл. п.

ДМИТРО ШТУНДЕР

нар. 9 вересня 1921 р. в с. Черніїв, Івано-Франківської обл., людина шляхетного характеру, многогранних здібностей та золотого серця.

Цією дорогою хочемо щиро подякувати всім, що брали участь у похоронних відправах та за всі вислови співчуття.

Велика подяка Всечеснішим Отцям української католицької церкви св. Миколая в Торонто за всі похоронні відправи.

Сердечне спасибі тим, що несли домовину, та тим, що квітами прикрасили Його похорон.

Щира подяка приятелям, що зворушливими, теплими словами прощали Покійного у вічність: С. Мартюкові, Р. Грицишинові, І. Франіву, Р. Бенешу – як рівнож Б. Брезденеві, що провадив програмою на поминках. Ми особливо вдячні В. Курилякові за велику поміч із похоронними зарядженнями та із залагодженням усіх інших потрібних справ.

Глибока подяка тим, що пожертвували на Служби Божі, та усім, що зложили щедрі датки на Children of Chernobyl – Canada Fund. В пам'ять Покійного – зібрано 495.00 дол.

Бл. п. Дмитро Штундер залишив у смутку ближчу і дальшу родину та надзвичайно широке коло приятелів. Він завжди у наших серцях – дорогий та незабутній.

Вічна Йому пам'ять!

РОДИНА

ВІДІЙШЛИ ВІД НАС

ЛЕВКО ЮРУСКИЙ член УНС Відд. 13 Т-ва св. Миколая у Вотервліті. Помер 29 березня 2002 р. на 83-му році життя. Нар. в 1919 р. в Україні. Членом УНС став в 1954 р. Залишив у глибокому смутку дружину Параску, дочку Марію, синів Івана і Бруса, сім внуків і двох правнуків. Похорон відбувся 3 квітня 2002 р. на цвинтарі св. Миколая в Colonie, NY.

Вічна Йому пам'ять!

Секретар

АЛЕКСАНДЕР ДАНИЛЮК член УНС Відд. 175 Т-ва св. Миколая в Дітройті. Помер 12 лютого 2002 р. на 80-му році життя. Нар. в 1921 р. в Україні. Членом УНС став в 1963 р. Залишив у глибокому смутку дружину Анну, сина Володимира і внука Марка. Похорон відбувся 16 лютого 2002 р. на цвинтарі Воскресіння в Clinton Township.

Вічна Йому пам'ять!

Секретар

ІВАННА С. КОЦЬ член УНС. Померла 5 квітня 2002 р. на 92-му році життя. Нар. в 1911 р. у Львові. Членом УНС стала в 1959 р. Залишила в глибокому смутку Маріяна. Похорон відбувся 8 квітня 2002 р. на українському цвинтарі в С. Бавнд Бруку, Н. Дж.

Вічна Їй пам'ять!

Секретар

ПЕТРО Н. САВЧАК член УНС Відд. 259 в Чикаго, Іл. Помер у березні 2002 р. на 76-му році життя. Нар. в 1925 р. в Centralia, PA. Членом УНС став в 1966 р. Залишив у глибокому смутку сестер: Марію, Катерину і Розу, племінників і племінниць. Похорон відбувся 3 квітня 2002 р. на Abraham Lincoln National Cemetery в Elwood, IL.

Вічна Йому пам'ять!

Секретар

ЕВСТАХІЯ МІЛЯНИЧ член УНС Відд. 450 Пластовий в Нью-Йорку. Померла 23 лютого 2002 р. на 94-му році життя. Нар. в 1907 р. на Україні. Членом УНС стала в 1966 р. Залишила в глибокому смутку дітей: Зірку, Мотрю, Ігора, Ростика і внуків. Похорон відбувся 28 лютого 2002 р. на цвинтарі св. Андрія Первозваного в с. Бавнд Бруку, Н. Дж.

Вічна Їй пам'ять!

Секретар

ОЛЕКСА ПІВТОРАК член УНС Відд. 221 в Чикаго. Помер 5 січня 2002 р. на 86-му році життя. Нар. в 1915 р. в Шадівка, Україна. Членом УНС став в 1949 р. Залишив у глибокому смутку дружину Явдокію і двох синів Івана і Богдана, внучку Ларису. Похорон відбувся 9 січня 2002 р. на цвинтарі Crown Hill в Knox, IN.

Вічна Йому пам'ять!

Секретар

ПОДЯКА

З волі Всевишнього, в неділю, 3 березня 2002 р. відійшов у вічність
наш найдорожчий і незабутній БАТЬКО, ВУЙКО, ДІДО і ПРАДІДО

бл. п.

ОЛЕКСАНДЕР ОДУЛЯК

Складаємо щиру подяку родині, приятелям і знайомим, які потрудилися приїхати, щоб потішити нас у нашому горі. Всім добрим людям, мешканцям Ґлен Спей, Н.Й., нашим дорогим друзям і знайомим за численну участь у похоронних відправах, вислови розради, за надзвичайно теплі слова потіхи, хай Господь заплатить.

За квіти від Управи Українсько-Американської Культурної Фундації „Верховина" в Ґлен Спей, Н.Й.

Щиро дякуємо о. Олексі Костикові, парохові української католицької церкви св. Володимира в Ґлен Спей, Н.Й. за відправи в похоронному заведенні, в церкві св. Володимира і на цвинтарі в Ґлен Спей, Н.Й.

Дуже дякуємо за допомогу в тих відправах шановним панам Ярославові Ґавурові і Богданові Кандюкові.

В акції замість квітів на могилу бл. п. Олександра Одуляка за щедрі датки на будову церкви в Ражневі біля Бродів (в рідному селі Покійного) в Україні.

Шановному нашому приятелеві Богданові Кандюкові, який провів збірку та зладив список жертводавців на поминальному полуденку, ми особливо вдячні.

<u>У СВІТЛУ ПАМ'ЯТЬ ПОК. ОЛЕКСАНДРА ОДУЛЯКА БУЛО ЗІБРАНО:</u>

Алара Роберт і Аня та Дарія Буні	100.00
Базилевські Юрій і Оксана	50.00
Бігун Ярослав	100.00
Брунетті Джон і Катерина	25.00
Біланюки Андреа Н. і Іван В.	25.00
Вишивана Мирослава	100.00
Гавриляки Роман і Марія	50.00
Гнатейки Мирон і Ольга	50.00
Гнатківські Володимир і Богданна	50.00
Гунчаки проф. Тарас і Ольга	100.00
Григоровичі Кирило і Ірена	30.00
Ґавурі Ярослав і Розалія	20.00
Ґондзалес Ґаспар і Алма	50.00
Ґеба Іван	20.00
Данилів Марія	50.00
Данилів Юрій	75.00
Кандюки Богдан і Галина	20.00
Кіґічаки д-р Юрій і Надія	100.00
Кобрини Роман і Ольга	40.00
Ковалики Ігор і Уляна	10.00
Ковчі Богдан і Марта	20.00
Кронитчуки Сергій і Ганя	30.00
Кизики Андрій і Роксоляна	50.00
Криштальські Ярослав і Віра	100.00
Купчинські Юрій і Ірена	50.00
Курилко Любомир і Дарія	100.00
Курилко Богдан і Лілі	150.00
Кушнірі Стефан і Ольга	100.00
Лебедович д-р Міляс і Звенислава	150.00
Лебедович Орест	25.00
Левицькі Осип і Зінайда	50.00
Левицькі Роман і Татяна	25.00
Лесюки Василь і Орест	50.00
Мандич Марійка	50.00
Мартинець Еуфрозина	25.00
Мисак Василь	50.00
Могучий Філантропійна Фундація	500.00
Міллер Джоен і Ворен	50.00
Мокеї Іван і Любомира	25.00
Мокрівські Іван і Ірена	25.00
Новаківські Роман і Ольга	25.00
Новицька Алла	100.00
Новосівські д-р Тарас і Ірена О.	20.00
Одуляки Іван і Галя	400.00
Одуляки д-р Тарас і Рома	200.00
Олексин Стефан	10.00
Олексин Іван	25.00
Оленяки Михайло і Люся	100.00
Опарики Танасій і Анна	50.00
Палидович д-р Северин Б.	100.00
Парахіни Артур і Марія	200.00
Петренко Тарас і Александра	100.00
Плескун Анна	20.00
Поливка Ірена	50.00
Поливко Володимир	100.00
Полюги Гнат і Климентина	20.00
Понос Ольга	100.00
Попович Йосиф і Даєн	50.00
Попович Юстина	20.00
Слупчинський д-р Олег С.	500.00
Слупчинський Орест С. і Марічка	500.00
Ставничі Юрій і Зоряна	250.00
Струк Оксана	50.00
Тершаківці д-р Андрій і Татяна	50.00
Ференцевичі Юрій і Христина	100.00
Хома Адряна	50.00
Хоми Ігор і Надія	30.00
Шарки Володимир і Мерілин	50.00
Шевченки Віктор і Лариса	50.00
Шелтон Поуль і Тамара	300.00
Шуган Марко і Мотря	200.00
Разом	$6,510.00

Щира вдячність і велике спасибі усім.

За родину в ЗСА і Украні: МАРІЧКА ОДУЛЯК-СЛУПЧИНСЬКА, донька,
ІВАН ОДУЛЯК, син

В ДЕВ'ЯТУ СУМНУ РІЧНИЦЮ (13 травня)
відходу у вічність

бл. п.

ІРИНИ ЗАЛУЦЬКОЇ

відправляться

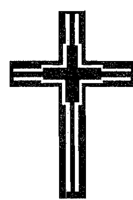
СЛУЖБИ БОЖІ

в Ґлен Кові, в Гамільтоні, Канада, і в Україні.

Про молитви за спокій душі Покійної просять:

муж – МИРОН
сини – ЯРОСЛАВ
– ІГОР з дружиною ДАРУСЕЮ і дочкою ТАСЕЮ
дочка – ЛІДА КУЛЬБІДА з мужем д-ром МИКОЛОЮ і дочками ІРИНОЮ і РОМОЮ

Вічна Її пам'ять!



Ділимося болючою вісткою, що у вівторок, 2 квітня 2002 р.
після тяжкої хвороби, відійшов у вічність

бл. п.

ТЕОДОР КОВАЛЬ

нар. 11 лютого 1921 р., на Яворівщині, Львівської обл.

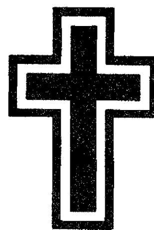
ПОХОРОННІ ВІДПРАВИ відбулися 5 квітня 2002 р. в українській католицькій церкві Покрова Пресвятої Богородиці в Апопці, Фла.

Тіло поховане на українській ділянці місцевого цвинтаря в Апопці.

У глибокому смутку залишилися:

дружина – АННА
брат – ПЕТРО з родиною
братова – МАРІЯ з родиною
ближча та дальша родина в Україні.

Вічна Йому пам'ять!



Ділимося сумною вісткою з родиною, приятелями і знайомими,
що в неділю, 31 березня 2002 р. відійшла
несподівано у вічність наша найдорожча
МАМА, БАБУСЯ, ПРАБАБУСЯ і СЕСТРА

бл. п.

ОЛЬГА ДЗЕРА

нар. 25 грудня 1923 р. в селі Бабухів, Рогатинського повіту, Україна.

ПОХОРОННІ ВІДПРАВИ відбулися 4 квітня 2002 р., о год. 10-ій ранку, в церкві св. Покрови, в Пармі Огайо.

В глибокому смутку:

сини – д-р ОЛЕГ з дружиною МАЄЮ
– ІГОР
доня – ХРИСТЯ з мужем АРІЯНОМ
внуки – МІРІЯМ з мужем ЄВГЕНОМ
– ЮРІЙ
– ДЖАСТЕН
– ГРИГОРІЙ
– ІЄН
– САРА
– ЛІЯНА
правнук – ОЛЕГ
сестра – ЯРОСЛАВА САВКА з мужем ОСИПОМ
та ближча і дальша родина в Америці, Канаді і Україні.

Вічна Її пам'ять!

В ТРИДЦЯТУ БОЛЮЧУ РІЧНИЦЮ СМЕРТИ

НАШОГО НАЙДОРОЖЧОГО І НЕЗАБУТНЬОГО БАТЬКА І ДІДУСЯ

бл. п.

професора

ІВАНА ВИНАРА

довголітнього директора дівочої гімназії Т-ва Рідної школи фундації Кокорудзів у Львові, видатного педагога і будівничого українського шкільництва в Галичині, місто голови Головної Ради учительської громади у Львові. Професор в гімназії Рідної Школи, Референт шкільництва в Українському Допомоговому Комітеті у Львові і опікун Пласту в Золочеві, організатор шкільництва на еміграції (гімназії в Карсфельді і Берхтесгадені), старшина Українських Січових Стрільців і сотник 1-го Українського полку ім. Б. Хмельницького в Україні, нагороджений "Хрестом Симона Петлюри" й іншими військовими відзначеннями за участь у збройній боротьбі за державність України в роках 1917 – 1920, видатний громадський діяч, член багатьох суспільних і професійних організацій

будуть відправлені

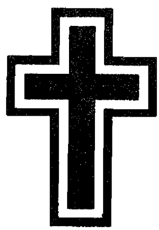
ЗАУПОКІЙНІ СЛУЖБИ БОЖІ І ПАНАХИДИ

дня 11, 14 і 18 травня

в соборі Св. Юра у Львові, субота, 11 травня;
в катедральному храмі Св. Йосафата в Клівленді, Огайо, вівторок, 14 травня о год. 9:40 ранку;
в українській католицькій церкві в Денвері, Колорадо, субота, 18 травня о год. 11 ранку.

Про молитви за душу покійного просять:

син – ЛЮБОМИР з дружиною АННОЮ
син – БОГДАН
внуки – НАТАЛКА, ТАРАС, МИХАЙЛО, РОКСОЛЯНА
родина в Україні, Канаді й Америці



Ділимося сумною вісткою, що в четвер, 18 квітня 2002 р., на 90-му році життя відійшла від нас у вічність наша дорога

бл. п.

МАРІЯ ВЕНЖІВСЬКА

з дому ЛЕВИЦЬКА

мгр прав, абсольвент державної консерваторії у Львові.

ПАНАХИДА відбулася 22 квітня 2002 р.

ПОХОРОННІ ВІДПРАВИ відбулися 23 квітня в українській католицькій церкві в Денвері, Кольо., а опісля на католицькому цвинтарі Мт. Олівет.

Залишилися в глибокому смутку:

муж – ІВАН ВЕНЖІВСЬКИЙ
син – ОЛЕКСАНДЕР і дружина ПЕЙДЖ
дочка – МАРТА і муж ДВЕЙН
внук – КОНРАД
та ближча і дальша родина в Америці, Україні і в Канаді.

Вічна Її пам'ять!

Замість квітів родина просить складати пожертви на Сироти в Україні.
Orphans Aid Society, P.O. Box 630245, Little Neck, NY 11363-0245

В ДРУГУ НЕВИМОВНО БОЛЮЧУ РІЧНИЦЮ смерти нашої найдорожчої і ніколи незабутньої ДОНІ, ДРУЖИНИ, МАМИ і СЕСТРИ



бл. п.

АННИ ШВАБЮК

з дому КОСИК

яка відійшла у вічність 24 травня 2001 р., будуть відправлені

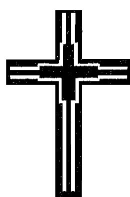
СЛУЖБИ БОЖІ

В церкві св. Миколая, у Філядельфії;
в церкві св. Марії, у Вілла Словтсбурґ, Н. Й.;
в церкві свв. Петра і Павла, в Дрогобичі, Україна;
в церкві в Залужанах;
в церкві в Люрді, Франція.

Залишилися у глибокому смутку:

чоловік – ЮРІЙ
син – ДАНИЛО
батьки – МИКОЛА і СОНЯ КОСИКИ
брат – ПЕТРО з дружиною ЛІДОЮ і дітьми
та ближча і дальша родина.

Вічна Її пам'ять!



Ділимося сумною вісткою з ріднею, приятелями та знайомими, що у вівторок, 23 квітня 2002 р. по довгій і важкій недузі, відійшов у вічність наш найдорожчий МУЖ, БАТЬКО, ДІДУСЬ, БРАТ, СТРИЙКО і ВУЙКО

бл. п.

інж. ІВАН ГУНЧАК

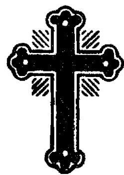
ПАНАХИДА відбулася в четвер, 25 квітня 2002 р. в похоронному заведенні Farley-Sullivan, Glastonbury, CT.

ПОХОРОННІ ВІДПРАВИ в п'ятницю, 26 квітня, о год. 10-ій ранку в українській католицькій церкві св. Івана Хрестителя в Ґластонбері, Конн., а відтак на українському цвинтарі св. Михаїла в Ґластонбері, Конн.

Залишив в глибокому смутку:

дружину – АЙЛІН
доньок – ЛІДУ КРЯК з мужем ЮРІЄМ і донею АНЬОЮ
– ГАЛЮ КАПЕЛЕВСЬКУ з мужем ДЖАНОМ і синами АРІЯНОМ, НИКОЛАЄМ, ДЖАНОМ та донею АЛЕКСОЮ
– АДРІЯННУ ДАНТАС з мужем ДЕРИКОМ та донями КАРЛІ і ДЖЕНОЮ
брата – д-ра ТАРАСА ГУНЧАКА з дружиною ОЛЕЮ та родиною
сестер – СОФІЮ БОРЕЦЬКУ з родиною
– НАТАЛКУ МЕЛЬНИК з мужем ПЕТРОМ та родиною
– ІРЕНУ ПАСЛАВСЬКУ з родиною
та ближчу і дальшу родину в Америці і Україні.

Вічна Йому пам'ять!



Ділимося сумною вісткою, що 19 квітня 2002 р. несподівано відійшов у вічність на 88-му році життя наш найдорожчий МУЖ, БАТЬКО і ДІДУСЬ

бл. п.

д-р СТЕПАН САМБІРСЬКИЙ

професор коледжів і університету. Заразом Покійний впродовж 48 років помагав дружині вести українські радіопрограми в Чикаго.

ПАРАСТАС і ПАНАХИДА були відправлені в похоронному заведенні Музики.

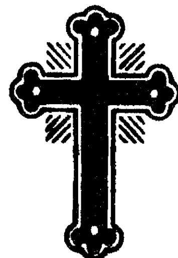
ПОХОРОННІ ВІДПРАВИ відбулися в соборі свв. Володимира і Ольги. Покійний спочив на цвинтарі св. Миколая.

В глибокій жалобі залишилися:

дружина – ЛЮСЯ
син – ЮРІЙ з дружиною ЛІСОЮ
внуки – АДРІЯ, ДАНИЛО і ГАННА
невістка – ТРЕЙСІ
внук – СТІВЕН
сестра – МАРУСЯ з родиною в Україні
кузин – ДМИТРО ОВЧАРЧИН з родиною
свати – д-р ОСИП і ЛЮБОСЛАВА ШАНДРИ
сестра дружини – КАТЕРИНА ІЛЛЮК з родиною.

Вічна Йому пам'ять!

Покійний бажав, щоб в його пам'ять, замість квітів складати датки на допомогу студентам в Україні.



Із великим сумом повідомляємо, що 18 квітня 2002 року в Нью-Йорку відійшов від нас у ІНШИЙ СВІТ дорогий нам і незабутній ЧОЛОВІК, ТАТО, ДІДО, БРАТ, ВУЙКО і ШВАҐЕР

бл. п.

ІГОР КРАВЦІВ

нар. 1 квітня 1930 року в Стрию, Україна.

ПОХОРОННІ ВІДПРАВИ відбулися 22 квітня 2002 р. в українській католицькій церкві Чесного Хреста (Holy Cross) і на цвинтарі Св. Михаїла (St. Michael's Cemetery) Astoria, New York, де й Покійний – похований.

Із глибоким жалем:

дружина – МИРОСЛАВА
сини – ОРЕСТ, його дружина ДІЯНА і діти МАРІССА та ГОЛЛІ
– РОМАН, його дружина ДОЛЬОРЕС і діти ЛІСА й ДАНИЛО
сестра – СОНЯ ЧУЧКЕВИЧ з донькою ХРИСТИНОЮ
брат – ЯРОСЛАВ з дружиною ЛЮДМИЛОЮ і сином ПЕТРОМ
шваґер – ОЛЕГ ЯХНО, його дружина НОРІТА, сини РОМАН та ОЛЕГ, мол. з родинами
та ближча і дальша рідня в Америці, Канаді, Арґентині і в Україні.



... Вічная Пам'ять...

ДОРОГИЙ ДРУЖЕ: Тебе і Твого пластового псевда „БУДДА" не забудемо, не забудемо Твоєї гітари, пісень співаних і недоспіваних Тобою під деревом на Курапаліґве, Буенос Айрес... Від усіх нас з часів минулих, в імени тих, що кожної неділі збирались на тій же Курапаліґве в церкві і коло церкви оо. Василіян, Буенос Айрес, Арґентина, від многих друзів Твоїх, тодішніх пластунів і пластунок кажу – ПРОЩАЙ...

Церкви на Курапаліґве і того дерева – вже давно нема. Залишилась ностальгія... І Тебе нема. Залишився жаль... Ти – в дорозі у Інший Світ, куди усі ми підемо. Тому й кажу – ДО ЗУСТРІЧІ...

Твій Колеґа „Любас" (пл. сен. Любомир Думановський ЛЧ)
СКОБ!

За мову і зміст посмертних оголошень і подяк редакція не відповідає